

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

„Tvořivá škola“

ZŠ Chotěšov

Č.j.: OŘ – 264/2021 – VV

Motto: „Pro život, ne pro školu se učíme.“

Seneca

Obsah

1 Identifikační údaje 6
1.1 Název ŠVP: 6
1.2 Údaje o škole: 6
1.3 Zřizovatel 6
1.4 Platnost dokumentu 6
2 Charakteristika školy 7
2.1 Úplnost a velikost školy 7
2.2 Charakteristika pedagogického sboru 7
2.3 Charakteristika žáků 7
2.4 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a školskou radou 8
2.5 Školní poradenské pracoviště 8
2.6 Dlouhodobé projekty 8
3 Charakteristika ŠVP 9
3.1 Zaměření a cíle školy 9
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie 10
3.2.2 Zahájení výuky informatiky 11
3.2.3 Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků nadaných 12
3.2.4 Průřezová témata 16
4 Hodnocení vzdělávání žáků 23
4.1 Obecné zásady 23
4.2 Způsob získávání podkladů pro hodnocení 23
4.3 Sebehodnocení 24
4.4 Hodnocení a klasifikace 24
4.4.1 Hodnocení a klasifikace v předmětech s převahou naukového zaměření 26
4.4.2 Hodnocení a klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření 27
4.4.3 Hodnocení žáků s odlišným mateřským jazykem 28
4.4.4 Celkové hodnocení 29
4.5 Hodnocení chování 31
5 Učební plán základní školy 33
5.1 I. stupeň 1. – 5. ročník 33
5.1.1 Poznámky k učebnímu plánu 33
5.2 II. stupeň 6. – 9. ročník 34
5.2.1 Poznámky k učebnímu plánu 35
6 Učební osnovy vzdělávacích oblastí 1. stupně 36

6.1 Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE 36
6.1.1 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 36
6.1.2 Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK 59
6.2 Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE 67
6.2.1 Vyučovací předmět: MATEMATIKA 67
6.3 Vzdělávací oblast: INFORMATIKA 84
6.3.1 Vyučovací předmět: INFORMATIKA 84
6.4 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT 90
6.4.1 Vyučovací předmět: PRVOUKA 90
6.4.2 Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA 104
6.4.3 Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA 112
6.5 Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA 120
6.5.1 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 120
6.5.2 Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA 131
6.6 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ 143
6.6.1 Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA 143
6.7 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 162
6.7.1 Vyučovací předmět: PRACOVNÍ VÝCHOVA 162
6.8 Doplňující vzdělávací obor 175
6.8.1 Vyučovací předmět: ETICKÁ VÝCHOVA 175
7 Učební osnovy vzdělávacích oblastí 2. stupně 182
7.1 Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE 182
7.1.1 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 182
7.1.2 Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK 206
7.1.3 Další cizí jazyk: NĚMECKÝ JAZYK 218
7.2 Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE 225
7.2.1 Vyučovací předmět: MATEMATIKA 225
7.3 Vzdělávací oblast: INFORMATIKA 244
7.3.1 Vyučovací předmět: INFORMATIKA 244
7.4 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST 255
7.4.1 Vyučovací předmět: DĚJEPIS 255
7.4.2 Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA 271
7.5 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA 286
7.5.1 Vyučovací předmět: FYZIKA 286
7.5.2 Vyučovací předmět: CHEMIE 296

7.5.3 Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS 306
7.5.4 Vyučovací předmět: ZEMĚPIS 319
7.6 Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA 333
7.6.1 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 333
7.6.2 Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA 341
7.7 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ 351
7.7.1 Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA 351
7.7.2 Vyučovací předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ 371
7.8 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 380
7.8.1 Vyučovací předmět: PRACOVNÍ VÝCHOVA 380
7.9 Doplňující vzdělávací obor 391
7.9.1 Vyučovací předmět: ETICKÁ VÝCHOVA 391
8 Povinně volitelné předměty 395
8.1.1 Vyučovací předmět: DOMÁCNOST A PĚSTITELSTVÍ 395
8.1.2 Vyučovací předmět: ROBOTIKA A POČÍTAČOVÁ GRAFIKA 397
8.1.3 Vyučovací předmět: PRAKTICKÁ ANGLIČTINA 398
8.1.4 Vyučovací předmět: SPORTOVNÍ HRY 399
8.1.5 Vyučovací předmět: MATEMATIKA + ... 400
8.1.6 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK + ... 401

Aktualizace ŠVP

Datum	Změna	Schváleno pedagogickou radou	Schváleno školskou radou
25. 8. 2022	Příloha ŠVP pro přípravnou třídu	26. 8. 2022	30. 8. 2022
30. 8. 2023	AJ–3. – 5. ročník prohození učiva D–7. a 8. ročník Prohození učiva VL – 5. ročník (CLIL)	31. 8. 2023	4. 10. 2023
13. 6. 2024	Vyjmutí ŠVP přípravné třídy Změna povinně volitelných předmětů Úprava učiva v předmětech	23. 6. 2024	20. 6. 2024
27. 8. 2026	Úprava charakteristiky školy Školní poradenství	27. 8. 2026	

Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP:

Tvořivá škola

1.2 Údaje o škole:

Název školy:	Základní škola Chotěšov, okres Plzeň – jih, příspěvková organizace
Adresa školy:	Plzeňská 388, 332 14 Chotěšov
Jméno ředitele:	Mgr. Jaroslava Studničková
Kontakty:	tel. č.: 377 900 342, e-mailové spojení – info@zschotesov.eu
IČ :	75006707
RED - IZO:	600 070 450
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Šárka Lukášová

1.3 Zřizovatel

Název:	Obec Chotěšov
Adresa:	Plzeňská 88, 332 14 Chotěšov
Kontakty:	tel. č.: 377 183 712

1.4 Platnost dokumentu

Dokument je platný od 1. 9. 2021

ŠVP byl projednán a schválen pedagogickou radou dne 31. 8. 2021

ŠVP byl projednán školskou radou dne 29. 9. 2021

……

podpis ředitelky školy

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Chotěšov, příspěvková organizace, okres Plzeň – jih je úplná základní škola od 1. do 9. ročníku.

Škola využívá ~~rekonstruovanou~~ budovu čp. 388, sportovní halu, školní jídelnu a víceúčelové sportovní hřiště. Součástí areálu školy je ekologická přírodní učebna. ~~V provizorních prostorách fungují dvě oddělení školní družiny (místnosti jsou umístěny v 1. patře sportovní haly), 1 oddělení pracuje v kmenové třídě.~~ Od září roku 2026 jsou čtyři oddlení školní družiny provizorně umístěna v kmenových třídách. Škola disponuje 14 kmenovými třídami, 3 odbornými učebnami, hernou školního klubu a keramickou dílnou.

Rejstříková kapacita školy je 320 žáků. Počet žáků se průběžně zvyšuje, ve školním roce 2026/2027 přesahuje 300 žáků.

Na základě koncepčního plánu pokračuje obnova materiálního zabezpečení školy – zejména pravidelné doplňování žákovské i učitelské knihovny, počítačové techniky, vybavení odborné učebny fyziky a chemie, cvičné kuchyně a školní žákovské dílny. ~~Škola má bezbariérový přístup.~~ V současné době zřizovatel školy připravuje přístavbu školy s novými kmenovými i odbornými učebnami a hernami pro školní družinu a školní klub.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor školy tvoří pedagogičtí pracovníci ZŠ Chotěšov - ředitelka školy, statutární zástupce ředitele a ~~33~~ 40 pedagogů. V tomto počtu jsou zahrnuty vychovatelky ŠD a ŠK a asistenti pedagoga. Kvalifikovanost pedagogů je zhruba 87,5 0 %. Každoročně se učitelé vzdělávají individuálně v rámci DVPP a vedení školy pravidelně pořádá týmová školení všech pedagogů zaměřená na efektivní výuku a moderní pedagogiku.

Většina pedagogů je aktivní v zájmové činnosti žáků, podílí se na akcích školy pro veřejnost a výborně tak reprezentuje školu navenek nejen v obci, ale i v okresu Plzeň-jih a Plzeňském kraji.

2.3 Charakteristika žáků

Převážnou část žáků tvoří děti z obce Chotěšov a jejích spádových obcí Losina, Hořikovice, Mantov a Týnec. Školu navštěvují i žáci – cizinci (Bulhaři, Vietnamci, Ukrajinci…).

Všichni učitelé mají zkušenosti s integrací žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. V rámci společného vzdělávání pracují ve škole asistenti pedagoga, kteří podporují žáky se SVP a poskytují jim individuální péči. Podle statistiky navštěvuje školu vysoké procento (cca 25 %) dětí se SVP. Všem žákům se SVP jsou poskytována podpůrná opatření v náležité formě a rozsahu.

2.4 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a školskou radou

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků je na dobré úrovni. Zákonní zástupci mohou navštívit školu kdykoliv po vzájemné domluvě, v době třídních schůzek a v době akcí pro veřejnost (Den otevřených dveří, kurzy pro rodiče, vánoční trh, projektové dny, slavnostní akce školy). Zákonní zástupci jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím výroční zprávy školy, nástěnek u vchodu a vývěskami u školy, na webových stránkách ZŠ, ve zpravodaji obce. Užší vztah se školou je navázán pomocí třídních důvěrníků, kteří se jedenkrát za rok zúčastňují jednání školské rady. Školská rada se skládá ze tří členů – jednoho volí zřizovatel školy, jeden je zástupcem rodičů a jeden je volen pedagogy. Členové školské rady jsou voleni na období tří let. Školská rada se vyjadřuje ke školnímu vzdělávacímu programu, projednává inspekční zprávy ČŠI a schvaluje školní řád, pravidla pro hodnocení žáků a výroční zprávu o činnosti školy. Rovněž podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy, podává návrh na vyhlášení konkursu na ředitele školy.

2.5 Školní poradenství

Školní poradenství (ŠP) ve škole poskytuje výchovný poradce, metodik prevence, kariérová poradkyně a školní psycholog.

ŠP poskytuje žákům, pedagogům a rodičům poradenské služby v oblastech:

- prevence školní neúspěšnosti žáků
- prevence projevů rizikového chování
- kariérové poradenství
- depistáž poruch učení a chování
- participace na vytvoření plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu
- spolupráce se školskými poradenskými zařízeními
- vyhodnocování podpůrných opatření
- metodická podpora pedagogickým pracovníkům a zákonným zástupcům při práci se žáky se SVP
- poradenství pro rodiče a žáky – cizince
- psychologická intervence a terapie žáka nebo rodiny

2.6 Dlouhodobé projekty

- Škola se zapojuje do dlouhodobých programů a projektů:
- OPJAK (Šablony MŠMT)
- Čtení je nejlepší učení (MAS Radbuza)
- ~~Pilotní ověřování Člověk a technika (MŠMT)~~
- MRKEV (komplexní ekologická výchova)
- KiVa (prevence šikany ve školách)
- Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji
- ~~Škola zodpovědného spotřebitele (AISIS)~~
- Ovoce do škol

V rámci projektů krátkodobých či jednorázových získává škola nejen finanční dotace, ale zejména zkušenosti a další motivaci ke zkvalitňování vzdělávání (EDISON, fondy ESF a SFŽP, spolupráce s MAS Radbuza).

- Mezinárodní spolupráce

V roce 2026 jsme navázali spolupráci se školou Johann-Brunner-Mittelschule v Chamu.

3 Charakteristika ŠVP

Škola patří mezi středně velké venkovské školy, má určitá specifika v organizaci výuky, např. omezení v možnostech nabídky volitelných předmětů. Proto se snažíme o vzájemné propojování předmětů, a navíc zřizujeme během roku řadu zájmových kroužků a pořádáme mnoho mimoškolních aktivit.

3.1 Zaměření a cíle školy

Škola je zaměřena na:

- zvýšení úrovně čtenářské gramotnosti (čtenářský klub pro žáky, rozvoj čtenářské gramotnosti při vyučování, průběžné doplňování knih do žákovské knihovny)
- rozvoj digitální gramotnosti (výuka s využitím digitálních technologií napříč předměty, zvyšování úrovně digitálních kompetencí v informatice, průběžná obnova hardwaru a poskytnutí licencí MS Office všem žákům a pedagogickým pracovníkům)
- sportovní aktivity (kvalitní výuka tělesné výchovy, nabídka zájmových kroužků, využití areálu školy ke sportu ve volném čase)
- kreativitu v hodinách umění a kultury, rozvoj uměleckých dovedností v nabízených mimoškolních aktivitách
- polytechnickou výuku – zdokonalování manuální zručnosti žáků ve spojení s moderními technologiemi a postupy
- environmentální vzdělávání – vedení žáků k zodpovědnému přístupu k životnímu prostředí

Hlavní cíle školy:

- propojení výuky s praktickým využitím získaných vědomostí a dovedností
- rozvoj klíčových kompetencí
- individuální přístup ke každému žákovi
- budování pozitivního vztahu ke vzdělání

- vytvoření podmínek pro rozvoj dovedností podle zájmu a potřeb žáka
- výchova k toleranci a respektování ostatních
- výchova žáka k samostatnosti a odpovědnosti
- vedení žáků k účinné a pozitivní komunikaci, asertivnímu chování
- výchova k občanství, zapojení žáků do života obce
- kariérní poradenství
- bezpečné prostředí pro žáky, zaměstnance i rodiče
- úzká spolupráce s rodiči a veřejností
- součinnost s místními organizacemi a firmami

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

3.2.1.1 Klíčové kompetence

Žáky vedeme a motivujeme k získávání a rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- efektivní učení (plánování, výběr způsobů a postupů učení)
- vyhledávání a třídění informací
- samostatné pozorování, bádání a experimentování
- logické uvažování, kritické posuzování a vyvozování závěrů
- poznávání smyslu učení a posouzení vlastního pokroku
- sebehodnocení, sebekontrola, motivace k dalšímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- rozpoznání a pochopení problému, hledání jeho řešení
- vyhledávání informací vhodných k řešení problému, využití vlastních zkušeností
- získávání informací z různých zdrojů
- porovnávání variant řešení
- kritické myšlení, obhajoba vlastních závěrů řešení problému
- finanční gramotnost

Kompetence komunikativní

- spolupráce a vhodná komunikace se spolužáky i dospělými
- formulace myšlenek, logické a výstižné vyjadřování
- naslouchání ostatním, respektování názorů druhých
- účinné zapojení do diskuse, vhodná argumentace
- podíl na přátelských vztazích v kolektivu, získávání sebedůvěry

- vhodné využívání technologií ke komunikaci

Kompetence sociální a personální

- respektování sebe i druhých
- efektivní spolupráce se spolužáky i učiteli, dodržování pravidel práce v týmu
- utváření pozitivní atmosféry v kolektivu
- ohleduplnost vůči druhým, poskytnutí pomoci
- podpora sebedůvěry a samostatného rozvoje
- ocenění vlastní i cizí práce, čerpání ze zkušenosti druhých

Kompetence občanské

- základní principy slušného chování, práva a povinnosti ve škole i mimo ni
- odmítání fyzického i psychického násilí, rasismu a xenofobie
- zodpovědné chování vůči druhým a v krizových situacích
- respektování národního dědictví, pozitivní postoj k tradicím
- aktivní zapojení do ochrany životního prostředí

Kompetence pracovní

- bezpečné používání materiálů, nástrojů a technologií
- zodpovědný přístup vedoucí ke kvalitní, funkční činnosti
- ochrana zdraví při práci
- dodržování technologických postupů
- základní orientace v oblasti podnikání
- využívání znalostí a dovedností při přípravě na budoucí povolání

Kompetence digitální

- bezpečné a účelné používání digitálních zařízení, aplikací pro zkvalitnění práce
- vytváření a úprava digitálního obsahu, kombinace formátů
- zodpovědné rozhodování v oblasti správy a sdílení dat
- získávání informací a jejich kritické zhodnocené a zpracování pro daný účel
- zhodnocení přínosu a rizik spojených s digitálními technologiemi
- dodržování zásad psychické i fyzické bezpečnosti, odmítání negativních sdělení a informací
- prevence kyberšikany

3.2.2 Zahájení výuky informatiky

Nový předmět informatika podle upraveného RVP ZV z roku 2021 bude nabíhat od 1.9. 2021 od 4. do 9. ročníku podle následujícího schématu:

ročník	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028	2028/2029
4.	Řádné zahájení	Řádné zahájení	Řádné zahájení	Řádné zahájení	Řádné zahájení	Řádné zahájení	Řádné zahájení	Řádné zahájení
5.	Zahájení bez návaznosti	Návaznost na 4. ročník	Návaznost na 4. ročník	Návaznost na 4. ročník	Návaznost na 4. ročník	Návaznost na 4. ročník	Návaznost na 4. ročník	Návaznost na 4. ročník
6.	Zahájení bez návaznosti	Návaznost na 5. ročník	Návaznost na 4., 5. ročník	Návaznost na 4., 5. ročník	Návaznost na 4., 5. ročník	Návaznost na 4., 5. ročník	Návaznost na 4., 5. ročník	Návaznost na 4., 5. ročník
7.	Zahájení bez návaznosti	Návaznost na 6. ročník	Návaznost na 5., 6. ročník	Návaznost na 4., 5., 6. r.	Návaznost na 4., 5., 6. r.	Návaznost na 4., 5., 6. r.	Návaznost na 4., 5., 6. r.	Návaznost na 4., 5., 6. r.
8	Zahájení bez návaznosti	Návaznost na 7. ročník	Návaznost na 6., 7. ročník	Návaznost na 5., 6., 7. r.	Návaznost na 4., 5., 6., 7. r.	Návaznost na 4., 5., 6., 7. r.	Návaznost na 4., 5., 6., 7. r.	Návaznost na 4., 5., 6., 7. r.
9.	Zahájení bez návaznosti	Návaznost na 8. ročník	Návaznost na 7., 8. ročník	Návaznost na 6., 7., 8. r.	Návaznost na 5., 6., 7., 8. r.	Návaznost na 4., 5., 6., 7., 8. r.	Návaznost na 4., 5., 6., 7., 8. r.	Návaznost na 4., 5., 6., 7., 8. r.

Do roku 2026/2027 budou výstupy pro žáky, kteří neabsolvují celé schéma předmětu, upraveny. Hodnoceny tak budou pouze výstupy stanovené pro daný rok a ročník. Od školního roku 2026/2027 již všechny ročníky zahájí vzdělávání v předmětu od 4. ročníku.

3.2.3 Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

„Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.“ [1]

Systém zajištění podpůrných opatření stanoví ředitel školy v souladu s platnými právními předpisy a ve spolupráci s výchovnou poradkyní s ním seznámí všechny pedagogické pracovníky, kteří jsou povinni jej dodržovat.

Podpůrná opatření stanovená školou:

- Přímá podpora

Pokud učitel při základní pedagogické diagnostice zjistí, že žák vykazuje obtíže v daném předmětu, pokusí se identifikovat jejich příčiny. Ty mohou být způsobeny absencí ve vyučování (nemoc, rodinné nebo sociální důvody…), narušenými vztahy ve třídě, ale i osobou učitele nebo jinými okolnostmi. Při krátkodobých potížích nezávažného charakteru poskytne žákovi přímou podporu učitel podle individuálního posouzení. Jedná se především o individuální pomoc v hodině, změnu místa ve třídě, využití dalšího pedagoga při tandemové výuce, nabídku doučování nebo konzultace – se žákem se dohodne na vhodném způsobu. Pokud se forma podpory jeví jako nedostatečná, konzultuje situaci s třídní učitelem, výchovnou poradkyní a školní psycholožkou. Žákovi (zákonnému zástupci) je poté navržen plán pedagogické podpory nebo pedagogická intervence (případně kombinace).

[1] § 16, odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

- Plán pedagogické podpory (PlPP)

PlPP je poskytnut žákovi s obtížemi, které lze vypozorovat v průběhu vzdělávání pedagogickou diagnostikou. Většinou žák vykazuje obtíže ve více předmětech.

Plán pedagogické podpory navrhne rovněž třídní učitel žákovi 1. třídy, který má obtíže s adaptací na školní prostředí, případně se u něj projevuje opoždění ve vývoji ve srovnání s vrstevníky.

Možné indikace k sestavení PlPP:

- potíže se psaním, čtením, počítáním, porozuměním textu
- nesoustředěnost
- zapomínání
- nedostatečná domácí příprava
- drobné výchovné problémy
- dlouhodobá nemoc
- nepodnětné domácí prostředí
- potíže po návratu z distanční výuky

Se souhlasem zákonného zástupce vypracuje třídní učitel ve spolupráci s výchovnou poradkyní a ostatními vyučujícími v dané třídě žákovi PlPP. Na vyhotovení se podílí i zákonný zástupce a žák, aby byl plán sestaven podle potřeb žáka.

Plán pedagogické podpory obsahuje: jméno a příjmení žáka, třídu, období, pro něž je PlPP vystaven, stručný popis jeho obtíží, metody, formy a postupy, jimiž lze naplňovat cíl stanovený v PlPP a jimiž jsou povinni se řídit všichni pedagogičtí pracovníci podílející se na vzdělávání žáka. Výchovná poradkyně seznámí zákonného zástupce a žáka s PlPP a informuje je o jejich právech a povinnostech. PlPP se vyhodnocuje nejpozději tři měsíce po zahájení jeho realizace. Pokud podpůrná opatření stanovená v PlPP nepostačují, doporučí výchovná poradkyně zákonným zástupcům využití služeb školního poradenského zařízení.

- Pedagogická intervence

Pedagogickou intervenci zajišťuje učitel, asistent pedagoga nebo vychovatel ve školní družině a školním klubu v rozsahu 1–2 hodin týdně, a to podle povahy speciálních potřeb žáka. Ředitel školy stanoví, kdo bude pověřen poskytováním PI, přičemž musí dodržet druh sjednané práce pedagogického pracovníka. Jedná – li se např. o žáka s poruchou koncentrace nebo žáka 1. a 2. ročníku, může být hodina PI rozdělena do dvou dnů v týdnu. Ředitel školy ve spolupráci s výchovnou poradkyní a třídním učitelem rozhodne o zařazení žáků do vzdělávacích skupin podle jejich vzdělávacích potřeb. V jedné skupině může být více žáků, složení skupiny se odvíjí od potíží jednotlivých žáků. Nejčastěji se jedná o žáky jednoho, maximálně dvou po sobě následujících ročníků.

Třídní učitel informuje ředitele školy a výchovnou poradkyni o potřebě PI pro žáka a společně sjednají schůzku, na níž bude přítomen ředitel školy, výchovná poradkyně, třídní učitel, zákonný zástupce a žák, případně školní psycholog. Na schůzce stanoví příčiny obtíží a rámcově sjednají návrh opatření a postup při vzdělávání. Jedná – li se o žáka nadaného, identifikuje se oblast nadání a metody a postupy dalšího rozvoje. Třídní učitel vypracuje opatření zajišťovaná v rámci pedagogické intervence na základě podkladů příslušných učitelů. Výchovná poradkyně s dokumentem seznámí žáka a zákonného zástupce. Pokud zákonný zástupce souhlasí, je pedagogická intervence zahájena okamžitě. Naplňování cílů je průběžně hodnoceno pedagogickým pracovníkem zajišťujícím PI a třídním učitelem. Po třech měsících zhodnotí třídní učitel na schůzce s výchovnou poradkyní, žákem a zákonným zástupcem celkový přínos a efektivitu poskytování PI. Jedná – li se o žáka pouze s 1. stupněm PO, navrhne výchovná poradkyně využít služeb poskytovaných ŠPZ k případnému stanovení vyššího stupně PO.

Na možnost využití PI upozorní třídní učitel i zákonného zástupce žáka, který přestoupil z jiné školy, liší – li se výstupy školních vzdělávacích programů v daném ročníku. Jestliže zákonný zástupce projeví zájem, je PI zahájena bezodkladně a poskytuje se po dobu nutnou k adaptaci žáka.

V období distanční výuky jsou PO uplatňovaná školou poskytována v rámci online výuky, a pokud to mimořádné opatření dovolí, formou individuálních konzultací ve škole, vždy po domluvě se zákonným zástupcem. Konzultace ve škole jsou přednostně nabízeny žákům, jimž činí distanční výuka problémy při vzdělávání. O formě a rozsahu rozhoduje ředitel školy.

Žákům s minimálními výstupy vzdělávání umožní škola v období distanční výuky vzdělávání formou online výuky speciálně zaměřené na tyto žáky. Pokud o to požádá zákonný zástupce, škola žákovi zasílá materiály v tištěné podobě. Tyto materiály je povinen zajistit třídní učitel podle tematických plánů vypracovaných pro dotčeného žáka. Stejně jako u ostatních žáků se SVP zajistí ředitel školy (je – li to legislativně možné), konzultace ve škole.

- Podpůrná opatření poskytovaná žákům s odlišným mateřským jazykem

Žákům, jejichž mateřským jazykem není čeština, jsou poskytována PO 1. stupně podle úrovně znalostí jazyka českého. Při přijetí takového žáka do školy ředitel školy doporučí zákonným zástupcům, aby žák navštěvoval kurz českého jazyka zajišťovaný Krajským úřadem Plzeňského kraje, a předá mu kontakty škol pověřených bezplatnou jazykovou přípravou k začlenění do základního vzdělávání. Žákovi je vypracován PlPP a nabídnuta pedagogická intervence a účast na vzdělávacím programu nestátní neziskové organizace Člověk v tísni, který je zaměřen na výuku českého jazyka pro žáky s OMJ a působí 1 x týdně ve škole. Pokud je to možné, umožní ředitel ve třídě, do níž je žák zařazen, tandemovou výuku.

Podpůrná opatření doporučená školským poradenským zařízením

Pokud škola od školského zařízení obdrží doporučení podpůrných opatření pro žáka se SVP, pozve výchovná poradkyně do školy zákonné zástupce k podpisu informovaného souhlasu. Schůzky se zúčastní i žák, jemuž bylo PO doporučeno.

Na schůzce žáka zákonné zástupce informuje o:

- doporučení ŠPZ
- postupu školy v jeho naplňování
- právech a povinnostech žáka a zákonných zástupců
- přípravě žáka na výuku
- způsobu hodnocení vzdělávání žáka
- nutnosti spolupráce se školou
- možnosti konzultací žáka nebo zákonného zástupce ve školním poradenském pracovišti

Škola zahájí poskytování podpůrných opatření bezodkladně po podpisu informovaného souhlasu.

Výchovná poradkyně seznámí všechny pedagogické pracovníky s PO a metodami, postupy a organizací výuky při vzdělávání žáka. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou povinni se doporučeními řídit a uplatňovat je při výuce svého předmětu. Doporučí – li ŠPZ individuální vzdělávací plán, seznámí výchovná poradkyně s doporučením třídního učitele, který do 1 měsíce zajistí jeho vypracování v součinnosti s učiteli vyučujícími v dané třídě, žákem a zákonným zástupcem. S IVP seznámí výchovná poradkyně a třídní učitel žáka i zákonného zástupce, který podepíše informovaný souhlas.

Žák nadaný

Za nadaného žáka je považován žák s vysokou úrovní v jedné či více oblastech ve srovnání s vrstevníky.

Škola může zabezpečit žákovi nadanému rozšířenou výuku v oblasti jeho nadání vhodně volenými strategiemi, formami a metodami práce v závislosti na jeho nadání, zejména rozšiřováním, prohlubováním a obohacováním učiva v mezioborových vztazích.

Nadanému žákovi lze umožnit výuku ve vyšším ročníku vzdělávání v oboru, v němž vykazuje mimořádné nadání na základě žádosti jeho zákonného (nebo zletilého mimořádně nadaného žáka) a po doporučení školského poradenského zařízení a registrujícího lékaře přeřadit do vyššího ročníku. Podmínkou k přeřazení je vykonání zkoušek z učiva ročníku, který žák neabsolvuje. O obsahu zkoušek a jejich rozsahu rozhoduje ředitel školy. Žákovi nadanému může ředitel školy povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

3.2.4 Průřezová témata

OSV – osobnostní a sociální výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Rozvoj schopností a poznávání	HV, VV, ČJ	HV, VV, PRV, ČJ	HV, VV, ČJ, AJ	HV, ČJ, AJ, I	HV, ČJ, AJ
Sebepoznání a sebepojetí	TV, EV	PRV, EV	PRV, EV	VV, AJ	VV
Seberegulace a sebeorganizace	PRV	PRV, TV			TV
Psychohygiena	HV, PRV, TV	HV, PRV, TV	HV, PRV, TV, PV	HV, PV	PŘV, HV
Kreativita	HV, VV	HV, VV	HV, VV, PV	HV, VV, I, PV	HV, VV, VL
Poznávání lidí	PRV	PRV	AJ	AJ	AJ
Mezilidské vztahy	PRV, ČJ	PRV, ČJ	PRV, ČJ	VL, ČJ	ČJ
Komunikace	EV	PRV, ČJ, EV	PRV, ČJ, AJ, EV	ČJ, AJ	ČJ, AJ, I
Kooperace a kompetice	TV, EV	TV, EV	TV, EV	AJ, TV	TV
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		PRV	PRV, M	M	M, I
Hodnoty, postoje, praktická etika	EV	PRV, EV	EV		PŘV, VL

OSV – osobnostní a sociální výchova	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopností a poznávání	ČJ, D, VV, I, F, TV	ČJ, I, TV	OV, TV	ČJ, Z, OV, TV
Sebepoznání a sebepojetí	ČJ, EV, VV, TV	ČJ, VZ, TV	OV, TV	ČJ, OV, PV, VV, TV
Seberegulace a sebeorganizace	ČJ, PV, M, TV	ČJ, VZ, PV, VV, M, TV	OV, CH, M, TV, CH	ČJ, Z, OV, VZ, M, TV
Psychohygiena	TV	VZ, HV, TV	OV	OV, CH
Kreativita	PV, ČJ	OV, PV, VV, ČJ, I	OV, ČJ	OV, VV, ČJ
Poznávání lidí		VZ, AJ, OV	OV	OV, VV
Mezilidské vztahy	HV	VZ, OV	PŘ, OV	AJ
Komunikace	ČJ, AJ, EV, VV	ČJ, VZ, AJ, OV	ČJ, AJ, OV, NJ	ČJ, AJ, OV
Kooperace a kompetice	PV, VV, TV	OV, EV, TV	TV	OV, TV
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	VV, I	VZ, OV, M, I	Z, M	Z, VZ, VV, M
Hodnoty, postoje, praktická etika	EV	VZ, OV	OV, PV	D, VZ

VDO – výchova demokratického občana	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola			PRV	EV	EV
Občan, občanská společnost a stát		PRV		VL	
Formy participace občanů v politickém životě					
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				AJ	VL

VDO – výchova demokratického občana	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	EV	OV		
Občan, občanská společnost a stát	D	OV	D, OV	D
Formy participace občanů v politickém životě			OV	D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D		Z, OV	D, Z

VMEGS – výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá				VL, VV, ČJ	VL, VV
Objevujeme Evropu a svět			M, TV	VL, HV, M	VL, HV, TV
Jsme Evropané				VL, AJ	VL, AJ

VMEGS – výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	Z	AJ	Z, AJ, NJ	Z, AJ
Objevujeme Evropu a svět	HV, TV	Z, TV	Z, AJ, NJ	Z, AJ
Jsme Evropané	D	D, HV	ČJ, Z	ČJ, D, OV

MKV – Multikulturní výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní diference				AJ, M, PV	AJ
Lidské vztahy	PRV, ČJ	PRV, ČJ		VL	
Etnický původ		PRV	PRV		
Multikulturalita		PRV	ČJ	VL, ČJ	VL, HV, ČJ
Princip sociálního smíru a solidarita					

MKV - Multikulturní výchova	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference	AJ	Z, OV	OV, TV	VZ, TV
Lidské vztahy	HV	VZ, Z, OV	PŘ, AJ, OV, TV	TV
Etnický původ	D, Z	D, Z, OV	ČJ, PŘ, Z	ČJ, AJ
Multikulturalita	Z	Z, OV, HV	AJ, NJ	
Princip sociálního smíru a solidarita	HV, EV	Z, OV		D, Z

EV – Environmentální výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	PRV	PRV	PRV, PV	PŘV, PV	PV
Základní podmínky života	PRV	PRV	PRV, PV	PŘV, PV	PŘV, PV
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		PRV		PŘV, VV, VL	PŘV, VV, EV
Vztah člověka k prostředí	HV, VV, PRV	HV, VV, PRV	HV, VV, PRV	PŘV, HV, VV, VL	HV, VV

EV – Environmentální výchova	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	PŘ	PŘ, VV		
Základní podmínky života	PŘ, D	VZ	CH	PŘ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PV	EV	D, Z, AJ,	PŘ, D, CH, PV
Vztah člověka k prostředí	PŘ	PV, OV	PV	PŘ, Z

MV – Mediální výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			ČJ	ČJ	ČJ
Interpretace vztahu mediálních sdělení reality			PRV		
Stavba mediálních sdělení					ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení					
Fungování a vliv médií ve společnosti					
Tvorba mediálního sdělení				VV	VV, AJ, I
Práce v realizačním týmu					I

MV – Mediální výchova	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ, EV	ČJ, OV	ČJ, PŘ, Z, PV	ČJ, PŘ, D, Z, AJ, JAK, F
Interpretace vztahu mediálních sdělení reality	ČJ, EV	ČJ, OV		ČJ, D, VV
Stavba mediálních sdělení		ČJ		ČJ, F
Vnímání autora mediálních sdělení	EV	ČJ		ČJ, F
Fungování a vliv médií ve společnosti	ČJ, EV	ČJ, OV		ČJ, D, F
Tvorba mediálního sdělení	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ, VV, F
Práce v realizačním týmu			ČJ	ČJ, VV, I

4 Hodnocení vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení vycházejí ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění a vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

4.1 Obecné zásady

- při hodnocení učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- při celkovém hodnocení přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu hodnoceného období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici
- podklady pro hodnocení učitel získává:

  soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování

  zkouškami písemnými, ústními, praktickými, pohybovými, didaktickými testy

- písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce) přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu – takové práce oznámí vyučující žákům předem (nejméně jeden týden) a ostatní vyučující informuje zápisem termínu do třídní knihy
- na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematičnosti v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě

4.2 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáků
- sledováním jejich výkonů a připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové.....) kontrolními písemnými pracemi
- analýzou výsledků různých činností žáků
- konzultacemi s ostatními vyučujícími, případně s třídním učitelem a výchovnou poradkyní

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů, poskytuje žákovi zpětnou vazbu.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. Vyučující zajistí zapsání známek také do systému Škola OnLine a dbá na jejich úplnost.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech apod.) vyučující respektuje známky žáka, které sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn, žák se znovu nepřezkušuje.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu nebo třídní učitel bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní učitele s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobů získávání podkladů.

4.3 Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně porovnávány. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

4.4 Hodnocení a klasifikace

<u>Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání</u>

- Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
- Za první pololetí vydává škola žákovi výpis z vysvědčení; za druhé pololetí vysvědčení.
- Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání, případně pro přechod žáka na jinou školu.
- Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
- Při dlouhodobé nemoci spojené s hospitalizací v nemocnici jsou zákonní zástupci žáka povinni informovat se o probíraném učivu a zabezpečit tak žákovi přenos informací o probíraném učivu.
- Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
- Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
- Vyhodnocení každého písemného projevu žáka zadá vyučující do informačního systému Škola OnLine nejpozději 14 dní od data písemné práce.
- Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
- Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným

výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

- Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům.
- Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.
- Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informování třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
    - průběžně formou elektronické ŽK
    - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)
    - případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka
- Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Pokud žáka nelze hodnotit ani v tomto termínu, neprospěl.
- Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 7 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
- Na žádost učiliště nebo střední školy rozhodne ředitel školy o zpracování hodnocení žáků. Třídní učitel v tom případě zpracuje výstupní hodnocení žáka v posledním roce plnění povinné

školní docházky. V případě přihlášky žáka na víceleté gymnázium zpracuje toto hodnocení v pátém nebo sedmém ročníku ZŠ.

4.4.1 Hodnocení a klasifikace v předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí.

Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

4.4.2 Hodnocení a klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze

někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

4.4.3 Hodnocení žáků s odlišným mateřským jazykem

O zařazení žáka do ročníku rozhodne ředitel školy na základě předložených dokladů o dosavadním vzdělání. V případě pochybností nebo nedostačujících znalostí žáka, zvláště českého jazyka rozhodne ředitel na základě doporučení komise, která přezkoušením zjistí úroveň znalostí žáka a znalostí českého jazyka. Při hodnocení žák z předmětu český jazyk a literatura vyučující přihlédne k dosažené úrovni znalosti českého jazyka. Závažné nedostatky ve vědomostech z tohoto předmětu se považují za objektivní příčinu, pro kterou žák nemusí být v průběhu prvního roku školní docházky klasifikován. Žáku po posouzení znalostí ŠPZ doporučí podpůrná opatření nutná pro jeho začlenění. Učitelé jednotlivých předmětů se řídí doporučením ŠPZ.

4.4.4 Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

Prospěl (a) s vyznamenáním

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré, v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1, písm. e)

Prospěl (a)

Žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Neprospěl (a)

Žák neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje tak zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Přezkoušení

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení. Je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení příslušného školního inspektora. V takovém případě jmenuje

komisi školní inspektor. Přezkoušení provede komise do deseti dnů. Výsledek přezkoušení je konečný, další přezkoušení žáka je nepřípustné.

Komisionální přezkoušení

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Dodatečná zkouška

Dodatečnou zkoušku koná žák:

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.
- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 15. října, opakuje ročník.

- který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

Opravná zkouška

Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí klasifikován stupněm nedostatečně nejvýše ve dvou předmětech.

Termíny opravných zkoušek určí ředitel školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmínečně nejbližší vyšší ročník. Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku

O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce. Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nedostaví a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.

4.5 Hodnocení chování

Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:

1 – velmi dobré

2 – uspokojivé

3 – neuspokojivé

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele a ředitele školy dopouští

dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.

5 Učební plán základní školy

5.1 I. stupeň 1. – 5. ročník

Celkem povinně hodin			20	22	24	26	26	118	16
Oblasti	**Min. časová dotace**	**Vyučovací předměty**	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**	**Součet**	**Disponibilní časová dotace**
Jazyk a jazyková komunikace	33	Český jazyk a literatura	8	8	7	7	7	**37**	**4**
	9	Cizí jazyk AJ	-	-	3	3	3	**9**	**-**
Matematika a její aplikace	20	Matematika	4	5	5	5	4	**23**	**3**
Informatika	2	Informatika	-	-	-	1	1	**2**	**-**
Člověk a jeho svět	12	Prvouka	2	2	2	-	-	**6**	**2**
		Vlastivěda	-	-	-	2	2	**4**	
		Přírodověda	-	-	-	2	2	**4**	
Umění a kultura	12	Hudební výchova	1	1	1	1	1	**5**	**-**
		Výtvarná výchova	1	2	2	1	1	**7**	**-**
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	**10**	**-**
Člověk a svět práce	5	Pracovní výchova	1	1	1	1	2	**6**	**1**
Doplňující vzd. obor		Etická výchova	1	1	1	1	1	**5**	**5**

5.1.1 Poznámky k učebnímu plánu

Předmět **Etická výchova** (doplňující vzdělávací obor) je zařazen na 1. stupni v 1- - 5. ročníku 1h/týden.

5.2 II. stupeň 6. – 9. ročník

Celkem povinně hodin			28	30	32	32	122		18
Oblasti	**Min. časová dotace**	**Vyučovací předměty**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**	**Součet**		**Disponibilní časová dotace**
Jazyk a jazyková komunikace	15	Český jazyk a literatura	5	5	5	4	**19**		**4**
	12	Cizí jazyk AJ	3	3	3	3	**12**		**-**
	6	Další cizí jazyk	-	-	3	3	**6**		**-**
Matematika a její aplikace	15	Matematika	5	5	5	5	**20**		**5**
Informatika	4	Informatika	1	1	1	1	**4**		**-**
Člověk a společnost	10	Dějepis	2	2	2	2	**8**	**11**	**1**
		Občanská výchova	-	1	1	1	**3**		
Člověk a příroda	20	Fyzika	1	1	2	2	**6**	**21**	**1**
		Přírodopis	1	2	2	2	**7**		
		Chemie	-	-	1	1	**2**		
		Zeměpis	2	1	2	1	**6**		
Umění a kultura	9	Hudební výchova	1	1	1	-	**2**	**9**	**-**
		Výtvarná výchova	2	2	-	2	**7**		
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova	2	2	2	2	**8**	**10**	**-**
		Výchova ke zdraví	-	1	-	1	**2**		
Člověk a svět práce	3	Pracovní výchova	1	1	1	1	**4**		**1**
Doplňující vzdělávací obory		Etická výchova	1	1	-	-	**2**		**2**

Volitelné předměty			1	1	1	1	**4**	**4**

5.2.1 Poznámky k učebnímu plánu

Volitelné předměty:

Volitelné předměty	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Sportovní hry	1	1	1	1
Robotika a počítačová grafika	1	1	1	1
Domácnost a pěstitelství	1	1	-	-
Praktická angličtina	1	1	-	-
Český jazyk +	-	-	1	1
Matematika +	-	-	1	1

Předmět **Etická výchova** (Doplňující vzdělávací obor) je zařazen na 2. stupni v 6. a 7. ročníku 1h/týden.

Volitelný předmět bude nabízen žákům podle situace v daném školním roce (aprobovanost učitelů) a dále podle počtu žáků, respektive tříd.

6 Učební osnovy vzdělávacích oblastí 1. stupně

6.1 Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

6.1.1 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě - k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- vede k využívání různých zdrojů informací – př. slovníky, encyklopedie, katalogy, pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj
- vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Český jazyk a literatura	8	8	7	7	7

2. Průřezová témata

OSV	osobnostní rozvoj-rozvoj schopností a poznávání, sociální rozvoj-mezilidské vztahy, komunikace
VMEGS	Evropa a svět nás zajímá
MKV	lidské vztahy, multikulturalita
MV	kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhují různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- žáci dokážou prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

Kompetence digitální

- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Komunikační a slohová výchova	
• **ČJL-3-1-01** **plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti** • **ČJL-3-1-02** **porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti** • **ČJL-3-1-03** **respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru** • **ČJL-3-1-04** **pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost** • **ČJL-3-1-08** **zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním** • **ČJL-3-1-09** **píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev**	• Čtení: čtení tiskacích a psacích písmen malé a velké abecedy, skládání slov, správné čtení slov a vět, správná výslovnost, hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací, čtení s porozuměním (krátké věty, texty) • písemný projev: základní hygienické návyky (správné sezení při psaní, správné držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem), technika psaní (úhledný a čitelný projev), psaní písmen velké a malé psací abecedy, slov a vět, psaní číslic, přepis tiskacího písma do psané podoby, psaní jednoduchých slov a vět podle diktátu • naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) • mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, správná výslovnost), tvoření jednoduchých vět	**OSV -** rozvoj schopností a poznávání, mezilidské vztahy, komunikace **MKV -** lidské vztahy

• ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty • ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti • ČJL-3-1-04p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání • ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen • ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky • ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby • ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost	• komunikační žánry: pozdrav, prosba, omluva, poděkování • písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi	
Jazyková výchova		
• **ČJL-3-2-01** **rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky**	• sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin • věta, slovo, slabika, hláska • písmeno malé, velké, tištěné, psané	

• ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy • ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky • ČJL-3-2-01p tvoří slabiky • ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky	• tečka, čárka, dvojtečka, otazník, vykřičník, pomlčka, uvozovky	
Literární výchova		
• **ČJL-3-3-01** **čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární textu přiměřené věku** • **ČJL-3-3-04** **pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností** • ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně	• poslech a přednes jednoduchých říkanek a básniček, dramatizace jednoduchého textu, vlastní výtvarný doprovod • základní druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Komunikační a slohová výchova	
• **ČJL-3-1-01** **plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti** • **ČJL-3-1-02** **porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti** • **ČJL-3-1-03** **respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru** • **ČJL-3-1-04** **pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost** • **ČJL-3-1-05** **v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo** • **ČJL-3-1-08** **zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním**	• čtení- praktické čtení (plynulé čtení přiměřeného textu potichu i nahlas, správná technika čtení, intonace, čtení s porozuměním) • písemný projev- správné hygienické návyky (správné sezení při psaní, správné držení psacího náčiní, hygiena zraku, úhledný a čitelný projev), žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, dopis, vzkaz, vypravování • naslouchání- praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) • mluvený projev- základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), komunikační žánry: oslovení, omluva, vypravování • písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi	**OSV** - osobnostní rozvoj - rozvoj schopností a poznávání; mezilidské vztahy, komunikace **MKV** - lidské vztahy

• **ČJL-3-1-11** **seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh** • ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty • ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti • ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání • ČJL-3-1-08p zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním		
Jazyková výchova		
• **ČJL-3-2-01** **rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky** • **ČJL-3-2-02** **porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem**	• slova a pojmy, samohlásky, souhlásky - měkké, tvrdé, slabikotvorné souhlásky, dělení slov na slabiky, rozdělování slov na konci řádku, párové souhlásky, psaní souhlásek na konci a uvnitř slov, psaní u, ú, ů ve slovech, abeceda, řazení slov podle abecedy • význam slov, slova nadřazená, podřazená, souznačná, souřadná, protikladná	

souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná • **ČJL-3-2-04** **rozlišuje slovní druhy v základním tvaru** • **ČJL-3-2-07** **rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky** • **ČJL-3-2-08** **odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování** • ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy • ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky • ČJL-3-2-01p tvoří slabiky • ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky	• podstatná jména, slovesa, předložky • druhy vět – oznamovací, tázací, rozkazovací, přací • psaní y/i po měkkých a tvrdých souhláskách v pozici mimo koncovku, zvuková a psaná podoba slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, vlastní jména osob, zvířat a místních pojmenování, velké písmeno na začátku věty	
Literární výchova		

• **ČJL-3-3-01** **čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku** • **ČJL-3-3-02** **vyjadřuje své pocity z přečteného textu** • **ČJL-3-3-04** **pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností** • ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně • ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	• poslech literárních textů, recitace jednoduchých říkanek a básniček, zážitkové čtení a naslouchání, dramatizace jednoduchého textu, vlastní výtvarný doprovod • základní literární pojmy: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, rým	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Komunikační a slohová výchova	
• **ČJL-3-1-01** **plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti** • **ČJL-3-1-02** **porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti** • **ČJL-3-1-03** **respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru** • **ČJL-3-1-06** **volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích** • **ČJL-3-1-07** **na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev** • **ČJL-3-1-10** **píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení**	• čtení- znalost orientačních prvků v textu, čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova • naslouchání věcné - pozorné, soustředěné, aktivní- zaznamenání slyšeného, reagování otázkami • mluvený projev- vypravování (podle osnovy), vzkaz, zpráva, mimojazykové prostředky- mimika, gesta • písemný projev- úhledný a čitelný projev, žánry: pozdrav z prázdnin, blahopřání, adresa, dopis, popis, vypravování, zpráva, omluvenka • písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi • písemný projev – technika psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení, úprava textu v textovém editoru, práce v textovém editoru (mazání znaků, označování znaků, slov, částí textu atd.)	**OSV** - osobnostní rozvoj- rozvoj schopností a poznávání; mezilidské vztahy, komunikace **VMEGS** - Evropa a svět nás zajímá **MKV** - multikulturalita

• ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty • ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti • ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání • ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty	• využití digitální technologie při tvorbě vlastního sdělení • základní hygienické návyky spojené se psaním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií	
Jazyková výchova		
• **ČJL-3-2-02** **porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná** • **ČJL-3-2-03** **porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost** • **ČJL-3-2-04** **rozlišuje slovní druhy v základním tvaru**	• slova a pojmy, význam slov, antonyma, synonyma, slova souřadná, nadřazená, slova jednoznačná, mnohoznačná, podřazená, slova příbuzná, stavba slova (kořen slova, část předponová, příponová) • slovní druhy	

• **ČJL-3-2-05** **užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves** • **ČJL-3-2-06** **spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy** • **ČJL-3-2-08** **odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování** • ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech	• podstatná jména (rod, číslo, pád), slovesa (osoba, číslo, čas, infinitiv), slovní druhy ohebné a neohebné • věta jednoduchá, souvětí, spojovací výrazy • měkké, tvrdé souhlásky, psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, obojetné souhlásky, vyjmenovaná a příbuzná slova, pravopis vyjmenovaných slov, slova s dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, psaní vlastních jmen, názvů obcí, ulic	
Literární výchova		
• **ČJL-3-3-01** **čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku** • **ČJL-3-3-02** **vyjadřuje své pocity z přečteného textu**	• poslech a přednes vhodných literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	**MV**- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

• **ČJL-3-3-03** **rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění** • **ČJL-3-3-04** **pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností** • ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně • ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	• literární pojmy: báseň, pohádka, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Komunikační a slohová výchova	
• **ČJL-5-1-01** **čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas** • **ČJL-5-1-02** **rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává** • **ČJL-5-1-04** **reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta** • **ČJL-5-1-05** **vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku** • **ČJL-5-1-07** **volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru**	• čtení- správná technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu, čtení jako zdroj informací, klíčová slova • čtení - vyhledávací čtení a využívání klíčových slov, čtení elektronických textů přiměřeného rozsahu, význam piktogramů • naslouchání- pozorné, soustředěné, aktivní- zaznamenání slyšeného, reagování otázkami • mluvený projev – komunikační žánry: vypravování, vzkaz, telefonický rozhovor, základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk), mimojazykové prostředky- mimika, gesta	**OSV -** osobnostní rozvoj- rozvoj schopností a poznávání, mezilidské vztahy, komunikace **VMEGS -** Evropa a svět nás zajímá **MKV** - multikulturalita

• **ČJL-5-1-08** **rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace** • **ČJL-5-1-09** **píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry** • **ČJL-5-1-10** **sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti** • ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích • ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování • ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči • ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje	• mluvený projev – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace • písemný projev- přehledný písemný projev, formální úprava textu, žánry písemného projevu: popis, dopis, blahopřání, vzkaz, pozvánka, vypravování, přihláška, dotazník • žánry písemného projevu – SMS	

• ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty • ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení • ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy • ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně		
Jazyková výchova		
• **ČJL-5-2-01** **porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová** • **ČJL-5-2-02** **rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku** • **ČJL-5-2-03** **určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu** • **ČJL-5-2-04** **rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary**	• slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma • kořen slova, předponová a příponová část, koncovka, rozlišování předpon a předložek • slovní druhy plnovýznamových slov, podstatná jména- rod, číslo, pád, vzor, skloňování podle vzorů, slovesa - osoba, číslo, čas, zvratné sloveso, infinitiv, časování sloves v čase přítomném, minulém, budoucím • slova spisovná, nespisovná	

• **ČJL-5-2-05** **vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty** • **ČJL-5-2-06** **odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách** • ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa • ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího	• základní skladební dvojice, podmět, přísudek • věta jednoduchá, souvětí, spojovací výrazy • pravopis vyjmenovaných a příbuzných slov	
Literární výchova		
• **ČJL-5-3-01** **vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je** • **ČJL-5-3-02** **volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma** • **ČJL-5-3-04** **při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy**	• poslech literárních textů, přednes vhodných literárních textů • zážitkové čtení a naslouchání • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného, dramatizace • základní literární pojmy: pohádka, bajka, spisovatel, kniha, čtenář, básník, verš, rým, přirovnání	**MV -** kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

• ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh • ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek • ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy • ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti • ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Komunikační a slohová výchova	
• **ČJL-5-1-01** **čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas** • **ČJL-5-1-02** **rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává** • **ČJL-5-1-03** **posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení** • **ČJL-5-1-04** **reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta** • **ČJL-5-1-05** **vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku** • **ČJL-5-1-06** **rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě**	• čtení- čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu, čtení jako zdroj informací, klíčová slova • čtení – věcné čtení (porovnávání informací z více zdrojů), čtení elektronických textů • naslouchání- pozorné, soustředěné, aktivní- zaznamenání slyšeného, reagování otázkami) • mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry: vzkaz, zpráva, oznámení, telefonický rozhovor, dialog na základě obrazového materiálu, základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, mimojazykové prostředky- mimika, gesta • mluvený projev – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace	**OSV -** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností a poznávání, sociální rozvoj- mezilidské vztahy, komunikace **VMEGS -** Evropa a svět nás zajímá **MKV -** multikulturalita

• **ČJL-5-1-09** **píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry** • **ČJL-5-1-10** **sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti** • ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích • ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování • ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje • ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty • ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení	• písemný projev- formální úprava textu, dopis, vzkazy, popis, inzerát, oznámení, jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování (podle osnovy), sestavení osnovy vypravování • žánry písemného projevu – e-mail, elektronický formulář • výběr vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) • využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov) • *využívání vybraných forem elektronické komunikace, popis pravidel bezpečného a zdraví neohrožujícího chování v elektronické komunikaci* • písemný projev - píše správně a přehledně jednoduchá sdělení i v elektronické podobě	

• ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy • ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně		
Jazyková výchova		
• **ČJL-5-2-02** **rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku** • **ČJL-5-2-03** **určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu** • **ČJL-5-2-04** **rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary** • **ČJL-5-2-05** **vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty** • **ČJL-5-2-06** **odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí** • **ČJL-5-2-07**	• kořen slova, předponová a příponová část, koncovka • slovní druhy, mluvnické kategorie podstatných jmen (rod, číslo, pád, vzor), mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas, způsob), skloňování a koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých, zájmena, číslovky • spisovná a nespisovná slova • základní skladební dvojice (podmět, přísudek, nevyjádřený podmět) • věta jednoduchá, souvětí, tvoření souvětí • spojovací výrazy, tvoření souvětí s vhodnými spojovacími výrazy	

užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • **ČJL-5-2-08** **píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách** • **ČJL-5-2-09** **zvládá základní příklady syntaktického pravopisu** • ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa • ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího • ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - určuje samohlásky a souhlásky - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky	• pravopis vyjmenovaných a příbuzných slov • shoda přísudku s holým podmětem	
Literární výchova		
• **ČJL-5-3-01** **vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je**	• poslech a přednes vhodných literárních textů	**MV** - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení

• **ČJL-5-3-02** **volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma** • **ČJL-5-3-03** **rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů** • **ČJL-5-3-04** **při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy** • ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh • ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek • ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy • ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti • ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu	• volná reprodukce přečteného nebo slyšeného • základní literární pojmy: pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání • čtení krátkých textů s porozuměním včetně textů elektronických a jejich reprodukce	

6.1.2

6.1.2 Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Anglický jazyk	-	-	3	3	3

2. Průřezová témata

OSV	rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, komunikace, sebepoznání a sebepojetí, komunikace v cizím jazyce v běžných situacích, kooperace a kompetice
VDO	principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VMEGS	jsme Evropané
MV	tvorba mediálního sdělení
MKV	kulturní diference

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel prostřednictvím obrázků, gest a mimikou pomáhá žákům pochopit základní jazykové jevy a budovat základy gramatiky
- pomocí her podporuje a rozvíjí schopnost žáků učit se
- pomocí her a písní podporuje a rozvíjí schopnost žáků používat vizuálních podnětů k odhadu významu neznámých slov
- učitel využívá krátkých aktivit k naladění žáků a k zopakování jazyka
- učitel využívá skutečných předmětů či podnětů k podpoře chápání významu slov a vět
- žák pracuje na úkolech přiměřených svému věku, které ho motivují k dalšímu učení se jazyku
- žák si ověřuje své znalosti v kvízech a opakovacích lekcích

Kompetence k řešení problémů

- učitel prostřednictvím her, písní, hádanek a komiksového čtení rozvíjí schopnost žáků logického myšlení a rozhodování se pro správné řešení
- učitel zařazuje do výuky jazykové hry, které evokují hádání a dedukci
- žák předvídá děj příběhů na základě doprovodné ilustrace či zvukové nahrávky

Kompetence komunikativní

- učitel se zaměřuje na poslech s porozuměním, který umožňuje neverbální komunikaci žáků
- žák se seznamuje s takovou slovní zásobou a jazykovými strukturami, které mu umožní brzkou jednoduchou konverzaci

- žák napodobováním a opakováním ukotvuje fonetickou, ortografickou a lingvistickou stránku jazyka
- žák je veden k řízení komunikace pomocí her, hádanek a dramatizací příběhů
- žák si rozšiřuje probírané učivo na dalších textech (jako jsou plakáty, informace a nápisy), formou her a písní žák komunikuje
- žák komunikuje písemnou formou nejdříve v jednoduchých větách, pak v souvětích a odstavcích, vždy podle vzoru
- žák rozumí základním frázím a tyto fráze používá, jednoduchým způsobem se domluví
- žák představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, na podobné otázky odpovídá

Kompetence sociální a personální
- učitel zohledňuje individuální potřeby žáků a zařazuje do výuky jim odpovídající aktivity a cvičení
- učitel dle individuálních schopností žáků prezentuje novou látku různými způsoby: vizuálně pomocí obrázků, poslechem kazety a také fyzicky prostřednictvím mimiky, gesty či dramatizací příběhů
- učitel navozuje témata a uvádí modelové rozhovory ze skutečného života
- žák je uveden do učiva prostřednictvím témat a postav, které jsou mu blízké a známé
- žák pracuje s texty doprovázenými fotografiemi skutečných lidí, čímž si prohlubuje vědomosti a reálie anglicky mluvících zemí

Kompetence občanské
- učitel pomáhá žákům získat porozumění pro jiné kultury, země, zvyky a lidi čtením o kulturních zvycích v doplňkových materiálech
- učitel nabízí žákům volitelné úkoly, výsledné práce pak vystavuje ve třídě

Kompetence pracovní
- učitel povzbuzuje žáky k zodpovědnosti za vlastní učení zadáváním jednoduchých úloh a podnětů k sebehodnocení
- učitel využívá aktivity, které vyžadují jiný styl a místo práce, než s učebnicí a pracovním sešitem (písně, hry)
- žák pracuje ve známém prostředí a se stejnou posloupností v každé lekci, což mu zajišťuje uspokojující rutinu

Kompetence digitální
- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	***Učivo***	***Průřezová témata***
Řečové dovednosti		
• *CJ-3-1-01* *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně* • *CJ-3-1-02* *zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal* • *CJ-3-1-03* **rozumí obsahu jednoduchého krátkého textu, pokud má k dispozici vizuální podporu** • **CJ-3-1-04** **rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu** • **CJ-3-1-05** **přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení**	• fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • pozdravy, představování se • pokyny učitele k výuce • základní typy vět dle probíraného tématu (sloveso být, mít) • škola • zvířata • části lidského těla • členové rodiny • jídlo • čtenářská gramotnost	***Mezipředmětové vztahy:*** *Člověk a kultura,* *dramatická výchova (písně, básně, hry)* ***OSV*** • *rozvoj schopností poznávání* • *komunikace*

• **CJ-3-1-06** **píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy** • CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	• jednoduchá slova a věty • materiály z pracovní učebnice	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	***Učivo***	***Průřezová témata***
	Poslech s porozuměním	
• **CJ-5-1-01** **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností** • **CJ-5-1-02** **rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu** • CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	• *názvy ročních období* • *názvy dnů a měsíců* • *zařízení třídy* • *oblečení* • *domov* • *příroda a počasí*	***OSV*** *- rozvoj schopností poznávání* *- sebepoznání, sebepojetí* *- poznávání lidí* *- komunikace v cizím jazyce v běžných situacích* *- kooperace a kompetice* ***VDO*** *- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování* ***VMEGS*** *- jsme Evropané* ***MKV*** *- kulturní diference*
	Mluvení	
• **CJ-5-2-01** **zapojí se do jednoduchých rozhovorů** • **CJ-5-2-02** **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného,**	• ***základní gramatické struktury a typy vět dle osvojované slovní zásoby (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)***	***Mezipředmětové vztahy:*** *Člověk a kultura (písničky, básničky)* *Člověk a jeho svět – zeměpisné reálie, zvířata a jejich prostředí*

rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje • CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk		*Člověk a zdraví – sporty*
Čtení s porozuměním		
• **CJ-5-3-01** **vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům**	• *čtenářská gramotnost* • *vyhledávání v textu* • *názvy ročních období* • *názvy dnů a měsíců* • *zařízení třídy* • *oblečení* • *domov* • *příroda a počasí*	
Psaní		
• **CJ-5-4-01** *napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života*	• *použije osvojenou slovní zásobu a gramatické struktury na základě daného tématu*	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Poslech s porozuměním	
• **CJ-5-1-03** *rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu* • CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	• *žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů*	**MDV** - *tvorba mediálního sdělení*
	Mluvení	
• **CJ-5-2-03** *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá* • CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)	• *dopravní prostředky* • *volný čas* • *povolání* • *nákupy*	
	Čtení s porozuměním	
• **CJ-5-3-02**	• *čtenářská gramotnost*	

rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	• *vyhledávání v textu* • *základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)* *práce se slovníkem*	
Psaní		
• **CJ-5-4-01** *napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života* • **CJ-5-4-02** *vyplní osobní údaje do formuláře* *minimální výstupy* • je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka	• *použije osvojenou slovní zásobu a gramatické struktury na základě daného tématu* *napíše krátký text na zadané téma*	

6.2 Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

6.2.1 Vyučovací předmět: MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávací obsah je členěn do čtyř tematických okruhů:

2. Čísla a početní operace – žáci si osvojují aritmetické operace ve třech složkách (dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění, významové porozumění), učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním

3. Závislosti, vztahy a práce s daty – žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, uvědomují si změny a závislosti známých jevů

4. Geometrie v rovině a v prostoru – žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod a obsah, zdokonalovat svůj grafický projev

5. Nestandardní aplikační úlohy a problémy – žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit, analyzovat problém, utřídit si údaje a podmínky, provádět náčrty

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Matematika	4	5	5	5	4

2. Průřezová témata

OSV	morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
VMEGS	objevujeme Evropu a svět
MKV	kulturní diferenciace

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žáci využívají matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech, rozvíjejí si paměť prostřednictvím numerických výpočtů a osvojují si nezbytné matematické vzorce a algoritmy.
- Žáci jsou vedeni k rozvíjení logického a abstraktního myšlení, k vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh).

Kompetence k řešení problémů

- Žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, k srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, k provádění rozboru problému a plánu řešení.
- Učí se odhadovat výsledek, volit správný postup k vyřešení problému a vyhodnocovat správnost výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému. Poznávají, že k řešení problému lze dospět různými způsoby.

Kompetence komunikativní

- Žáci se učí spolupracovat při řešení úloh vyjadřujících situace z běžného života, vyjadřovat své názory, porovnávat je se závěry spolužáků a obhajovat své způsoby řešení.
- Osvojují si dovednost převádět matematické znaky a symboly do běžného jazyka a učí se přesnému vyjadřování.

Kompetence sociální a personální

- Žáci si rozvíjejí důvěru ve vlastní schopnosti, jsou vedeni k soustavné sebekontrole, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti.
- Žáci se učí spolupracovat ve skupině a učí se chápat potřebu spolupracovat s druhými.

Kompetence občanské

- Žáci se učí respektovat názory druhých lidí, učí se dodržovat smluvená pravidla při práci v kolektivu.

Kompetence pracovní

- Žáci získávají zručnost při měření, rýsování, učí se přesnosti.

Kompetence digitální

- Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Číslo a početní operace	
• **M-3-1-01** **používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků** • **M-3-1-03** **užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose** • **M-3-1-04** **provádí zpaměti jednoduché operace s přirozenými čísly** • **M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace** • M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 • M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20	• píše a čte číslice 1 až 20 • počítání předmětů v daném souboru • vytváření různých konkrétních souborů s daným počtem prvků • porovnávání čísel • znázorňování čísel do 20 na číselné ose • matematické symboly +, -, =, • sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky • rozklad čísla na desítky a jednotky • řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání • řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel • práce na portále Didakta.cz	

• M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20		
Závislosti, vztahy a práce s daty		
• **M-3-2-03** **doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel** • M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 • M-3-2-03p zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu • M-3-2-03p uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	• vzestupné a sestupné řady čísel • pojmy vlevo, vpravo, před, za apod. • jednoduchá tabulka	
Geometrie v rovině a v prostoru		
• **M-3-3-01** **rozeznává, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci** • M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit • M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují	• čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník – modeluje, poznává	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Číslo a početní operace	
• **M-3-1-01** **používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků** • **M-3-1-03** **užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose** • **M-3-1-04** **provádí zpaměti jednoduché operace s přirozenými čísly** • **M-3-1-05** **řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace** • M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20	• sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku • zápis a čtení čísel čísla do 100 • znázornění čísel do 100 na číselné ose • porovnávání čísel do 100 • sčítání a odčítání do 100 • řazení čísel vzestupně a sestupně do 100 • příklady se závorkami • zaokrouhlováním čísel na desítky • zápis slovních úloh • řešení a vytváření slovních úloh na sčítání, odčítání, násobení, dělení • násobilka v oboru do 50 • názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů • řady násobků daného čísla • rozdíl mezi mincemi a bankovkami • mince a bankovky v hodnotě do sta korun • rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (př. značky, šipky)	

• M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20 • M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20		
Závislosti, vztahy a práce s daty		
• **M-3-2-03** **doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel** • M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 • M-3-2-03p zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu • M-3-2-03p uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	• vzestupné a sestupné řady čísel • jednoduchá tabulka • čtení jednoduché tabulky za pomoci digitálních technologií	
Geometrie v rovině a v prostoru		
• **M-3-3-01** **rozeznává, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci** • **M-3-3-02** **porovná velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky**	• pojem bod, přímka, čára, úsečka, lomená čára • rýsování přímky, úsečky dané délky • rozdíl mezi přímkou, přímou a křivou čárou • porovnávání úseček podle velikosti • měření délky úsečky • geometrická tělesa – krychli, kvádr, kouli, válec • geometrické útvary a pojmy strana, vrchol	

• M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit • M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují • M-3-3-02p používá pravítko		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Číslo a početní operace	
• **M-3-1-01** **používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků** • **M-3-1-02** **čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti** • **M-3-1-03** **užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose** • **M-3-1-04** **provádí zpaměti jednoduché operace s přirozenými čísly** • **M-3-1-05** **řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace**	• sčítání a odčítání dvojciferných čísel zpaměti (typ příkladů 34 + 25, 67 – 56) do 100 • sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 písemně • zápis a čtení čísel do 1000 • počítání po stovkách, desítkách a jednotkách • porovnávání • řazení čísel vzestupně a sestupně do 1000 • znázornění čísel do 1000 na číselné ose • pamětné a písemné sčítání do 1000 • pojmy sčítanec, sčítanec, součet, menšenec, menšitel, rozdíl • orientace na číselné ose • zaokrouhlování na desítky a stovky • symboly pro násobení a dělení • násobení a dělení v oboru malé násobilky • znázorňování příkladů na násobení a dělení • pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky • násobení a dělení mimo obor malé násobilky • násobení násobky deseti (typ 2 . 40, 10 . 37),	**OSV** (morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti) **VMEGS** (objevujeme Evropu a svět)

• M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 • M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 • M-3-1-02p zná matematické operátory + , − , = , < , > a umí je zapsat • M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20 • M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20	• dělení násobky deseti jednocifernými čísly (80 : 2, 200 : 10) • pojmy dělenec, dělitel podíl, činitel, činitel, součin • počítání se závorkami • řešení slovních úloh v oboru do 1000 • řešení slovních úloh s pomocí malé násobilky • řešení slovních úloh mimo obor násobilek • jednoduchý zápis slovních úloh	
Závislosti, vztahy a práce s daty		
• **M-3-2-01** **orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času** • **M-3-2-02** **popisuje jednoduché závislosti z praktického života** • **M-3-2-03** **doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel**	• čas, jednotky času, čtení času dle hodin, hodiny analogové a digitální • převody jednotek času • závislosti a jejich vlastnosti • vzestupné a sestupné řady čísel • orientace v jednoduché tabulce i za pomoci digitálních technologií • sestavení jednoduché tabulky i za pomoci digitálních technologií • komutativnost, asociativnost	

• M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek • M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi		
Geometrie v rovině a v prostoru		
• **M-3-3-01** **rozeznává, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci** • **M-3-3-03** **rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině** • M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit • M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují	• střed úsečky pomocí proužku papíru • odhad délky úsečky • jednotky délky mm, cm, dm, m, km a jejich převody • měření rozměrů geometrických útvarů (úsečka, čtverec, obdélník apod.) • rozeznávání, pojmenovávání a modelování - bod, přímka, polopřímka, úsečka, trojúhelník • rýsování úsečky, přímky, polopřímky • vzájemná poloha dvou přímek v rovině • rovinné útvary • vrcholy, strany sousední a protější • kruh a kružnice, pojmy • průsečík • geometrická tělesa – krychle, kvádr, koule válec, kužel, jehlan • osově souměrné útvary	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Číslo a početní operace	
• **M-5-1-01** **využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení** • **M-5-1-02** **provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel** • **M-5-1-03** **zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel** • **M-5-1-04** **řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel**	• čtení a zápis čísel do 1 000 000 • číselná osa • zápis čísel v desítkové soustavě • porovnávání čísel do 1 000 000 • sčítání a odčítání zpaměti i písemně do 1 000 000 • násobení dvojciferných čísel číslem jednociferným (typ 2 . 32, 5 . 19) • děleni dvojciferných čísel číslem jednociferným (typ 36 : 3, 108 : 6) • písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem • písemné dělení jednociferným dělitelem, zkouška • používání kalkulátoru při provádění kontroly • zaokrouhlování na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce • odhad výsledku • užívání závorek • aritmetický průměr • jednoduché a složené slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení a dělení, porovnávání do 1000000, zápis • jednoduché slovní úlohy ze života	**OSV** (morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti) **VMEGS** (objevujeme Evropu a svět) **MKV** (kulturní diferenciace)

• **M-5-1-05** **modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku** • **M-5-1-06** **porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel** • M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 • M-5-1-02p sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla • M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 • M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách • M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 • M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy • M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulátor	• modeluje a určí část celku • zápis ve formě zlomku • čte a zapisuje zlomky • pojmy čitatel, jmenovatel, zlomková čára • porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem • výpočet části z celku 4/5 z 20 • řešení a vytváření slovních úloh	

Závislosti, vztahy a práce s daty		
• **M-5-2-01** **vyhledává, sbírá a třídí data** • **M-5-2-02** **čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy** • M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu • M-5-2-02p - orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi	• závislosti a jejich vlastnosti • shromažďování údajů vhodných k hodnocení, popř. měření (váha, výška, hmotnost, teplota) • na základě shromážděných dat sestavování grafu, diagramu, tabulky • doplnění chybějících údajů v tabulce v elektronické podobě • využití tabulky pro uspořádání získaných dat v elektronické podobě • čte a sestavuje souřadnice z grafu a čtvercové sítě • čte z jízdních řádů	
Geometrie v rovině a v prostoru		
• **M-5-3-01** **narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce**	• rýsování trojúhelníku, čtverce, obdélníku, kružnice • rýsování středu úsečky pomocí kružítka	

• **M-5-3-02** **sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran** • **M-5-3-03** **sestrojí rovnoběžky a kolmice** • **M-5-3-04** **určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu** • **M-5-3-05** **rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru** • M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary • M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky • M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • M-5-3-03p sestrojí rovnoběžky a kolmice • M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa	• konstrukce pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku • konstrukce obdélníku a čtverce • náčrt • pravidlo trojúhelníkové nerovnosti • vzájemná poloha dvou přímek v rovině • měření délky lomené čáry • výpočet obvodu trojúhelníka, čtverce, obdélníku • obvod sečtením stran • rýsování kolmice, rovnoběžek, různoběžek, průsečík • obsah čtverce, obdélníku, vzorce • obvod a obsah ve čtvercové síti • základní jednotky obsahu – mm2 , cm2 , dm2 , m2 • osa souměrnosti pomocí překládání papíru • rýsování a malování osově souměrných útvarů	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Číslo a početní operace	
• **M-5-1-06** **porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel** • **M-5-1-07** **přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty** • **M-5-1-08** **porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose**	• zlomky – porovnávání, sčítání a odečítání zlomků se stejným jmenovatelem • desetinná čárka, desetina, setina • porovnávání desetinných čísel • písemné sčítání a odčítání desetinných čísel řádu desetin a setin • násobení a dělení desetinných čísel řádu desetin, setin deseti a stem • násobení a dělení desetinných čísel řádu desetin a setin přirozeným číslem menším než 10 • záporné číslo • vyznačení záporného čísla na číselné ose • zápis a čtení záporného čísla	**OSV** – řešení problému a rozhodovací dovednosti
	Závislosti, vztahy a práce s daty	
• **M-5-2-01** **vyhledává, sbírá a třídí data** • **M-5-2-02** **čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy**	• závislosti a jejich vlastnosti • vyhledávání sbírání a třídění údajů vhodných k hodnocení, třídění dat • základy práce s daty v tabulkovém procesoru • třídění získaných nebo vyhledaných dat podle daných kritérií za pomoci digitálních technologií	

• M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu • M-5-2-02p - orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi	• aplikační úlohy osvojených početních operací v celém oboru přirozených, celých, desetinných čísel a zlomků • čtení a sestavení jednoduché tabulky a diagramu • umí přečíst a sestavit souřadnice z grafu a čtvercové sítě • převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru • čte z jízdních řádů • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	
Geometrie v rovině a v prostoru		
• **M-5-3-01** **narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce** • **M-5-3-02** **sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran**	• pravoúhelníky • pravoúhlý, rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník • rýsování trojúhelníků pomocí pravítka s ryskou, kružítka, obdélníku, čtverce, jednoduchý konstrukční zápis, náčrt • grafický součet a rozdíl úseček • obvod mnohoúhelníků sečtením stran	

• **M-5-3-04** **určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu** • **M-5-3-05** **rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru** • M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary • M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky • M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa	• pojmenování a modelování těles • pojmy vrchol, stěna, hrana, podstava • síť krychle a kvádru ve čtvercové síti • povrch krychle a kvádru sečtením jejich podstav a stěn • převody jednotek obsahu • výpočet obvodu a obsahu obdélníku a čtverce • určení a vyznačení souřadnice bodů ve čtvercové síti • rýsování osy úsečky pomocí kružítka • čtvercová síť k dokreslení osově souměrných útvarů	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
• **M-5-4-01** **řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky** • M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech	• logické a praktické slovní úlohy, nestandardní numerické výpočty - magické čtverce, číselné a obrázkové řady, prostorová představivost • objevování a experimentování s digitálními technologiemi při řešení matematických problémů	

6.3 Vzdělávací oblast: INFORMATIKA

6.3.1 Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Vyučovací předmět: INFORMATIKA **Charakteristika vyučovacího předmětu**

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Žák poznává, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v učebně digitálních technologií s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Informatika	-	-	-	1	1

2. Průřezová témata

OSV	Řešení problémů, a rozhodovací dovednosti. Kreativita. Rozvoj schopností a poznávání. Komunikace.
MV	Tvorba mediálního sdělení.

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu.
- Žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů

- Žák vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému.
- Žák samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy.

- Žák ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.

Kompetence komunikativní

- Žák využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

- Žák účinně spolupracuje ve skupině.

Kompetence občanské

- Žák chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy.

Kompetence pracovní

- Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Kompetence digitální

- Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.
- Žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.
- Žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Žák předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací oblast: Informatika

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Data, informace a modelování	
• ***I-5-1-02*** ***Popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji.*** • ***I-5-1-03*** ***Vyčte informace z daného modelu.*** • *I-5-1-02p* *Popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví.*	• *Kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace.* • *Modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka.*	***OSV**: Kreativita*
	Digitální technologie	
• **I-5-4-01** **Najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu.** • **I-5-4-02** **Propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí.** • **I-5-4-03** **Dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi.**	• Hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů. • Počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat. • Bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla.	***OSV**: Rozvoj schopností a poznávání*

• I-5-4-01p Najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu. • I-5-4-03p Popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi.		

Vzdělávací oblast: Informatika

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Data, informace a modelování	
• **I-5-1-01** **Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat.**	• data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů	***OSV**: Komunikace* ***MV**: Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu*
	Algoritmizace a programování	
• **I-5-2-01** **sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů** • **I-5-2-02** **popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení** • **I-5-2-03** **v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy** • **I-5-2-04** **ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu** • I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů	• řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci • programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu • kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	***OSV**: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti*

• I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení • I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů		
Informační systémy		
• **I-5-3-01** **v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi** • **I-5-3-02** **pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data** • I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky • I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	• systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi • práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu	

6.4 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

6.4.1 Vyučovací předmět: PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět prvouka je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. V prvouce se žáci seznámí s nejbližším okolím bydliště a školy, poznávají sebe, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi (i v rodině) na základě vlastního prožitku, seznámí se s místně i časově vzdálenějšími osobami a jevy. Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Prvouka	2	2	2	-	-

2. Průřezová témata

OSV	Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika
VDO	Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát
MKV	Kulturní diferenciace Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita

EV	Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
MV	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit
- případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní
- povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Místo, kde žijeme	
• **ČJS-3-1-01** **vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí** • **ČJS-3-1-01p** **popíše a zvládne cestu do školy**	• škola – prostředí školy, činnosti ve škole, bezpečná cesta do školy • pravidla chování • domov – prostředí domova	**OSV** (Poznávání lidí) **OSV** (Mezilidské vztahy) **MKV** (Lidské vztahy)
	Lidé kolem nás	
• **ČJS-3-2-01** **rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům** • **ČJS-3-2-01p** **rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy**	• rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny • pojmenuje vztahy v úzké rodině	**OSV** (Poznávání lidí) **OSV** (Mezilidské vztahy) **MKV** (Lidské vztahy)

Lidé a čas		
• **ČJS-3-3-01** **využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti** • **ČJS-3-3-01p** **zná rozvržení svých denních činností**	• orientace v čase a časový řád – denní režim, roční období	**OSV** (Psychohygiena) **OSV** (Sebeorganizace)
Rozmanitost přírody		
• **ČJS-3-4-01** **pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích**	• rostliny a živočichové v jednotlivých ročních obdobích – význam v přírodě a pro člověka • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – rostlin a živočichů	**EV** (Základní podmínky života) **EV** (Vztah člověka k prostředí) **EV** (Ekosystémy)
Člověk a jeho zdraví		
• **ČJS-3-5-01** **uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví** • **ČJS-3-5-01p** **pojmenuje hlavní části lidského těla**	• lidské tělo – životní potřeby a projevy člověka, stavba těla • péče o zdraví – denní režim, nemoci a úrazy	**OSV (Sebepoznání a sebepojetí)** **OSV (Psychohygiena)**

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Místo, kde žijeme	
• **ČJS-3-1-01** **vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí** • **ČJS-3-1-01p** **orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy**	• orientace v místě bydliště, plánek cesty do školy • okolí školy • dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí	**OSV** (Poznávání lidí) **OSV** (Mezilidské vztahy) **VDO** (Občan, společnost a stát) **MKV** (Lidské vztahy)
	Lidé kolem nás	
• **ČJS-3-2-01** **rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům** • **ČJS-3-2-01p** **rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy** • **ČJS-3-2-01p** **při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně**	• rodina – příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny • pravidla slušného chování – ohleduplnost • soužití lidí – mezilidské vztahy	**OSV (Mezilidské vztahy)** **OSV (Poznávání lidí)** **OSV (Hodnoty a postoje)** **OSV (Sebepoznávání)** **OSV (Komunikace)** **MKV (Lidské vztahy)** **MKV (Etnické původy)** **MKV (Multikulturalita)** **MKV (Kulturní diferenciace)**

• **ČJS-3-2-01p** **projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům** • **ČJS-3-2-02** **odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností** • **ČJS-3-2-02p** **pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti**	• rodina – zaměstnání	
	Lidé a čas	
• **ČJS-3-3-01** **využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti** • **ČJS-3-3-01p** **pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase** • **ČJS-3-3-03** **uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost** • **ČJS-3-3-03p** **rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti**	• orientace v čase a časový řád –kalendář, určování času • současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	**OSV** (Psychohygiena) **OSV** (Sebeorganizace, seberegulace)

• **ČJS-3-3-03p** **poznává různé lidské činnosti**		
Rozmanitost přírody		
• **ČJS-3-4-01** **pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích** • ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• ***rovnováha v přírodě – základní společenstva*** • odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů	**EV** (Základní podmínky života) **EV** (Vztah člověka k prostředí) **EV** (Ekosystémy) **EV** (Lidské aktivity, problémy životního prostředí)
Člověka a jeho zdraví		
• **ČJS-3-5-01** **uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví** • **ČJS-3-5-01p** **uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění** • **ČJS-3-5-01p** **pojmenuje hlavní části lidského těla** • **ČJS-3-5-02** **rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru**	• lidské tělo – stavba těla a základní funkce a projevy • péče o zdraví – zdravý životní styl, správná výživa, pitný režim, nemoc, úraz • vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí	**OSV (Sebepoznání a sebepojetí)** **OSV (Psychohygiena)** **OSV (Rozvoj schopnosti poznání)** **OSV (Řešení problémů)**

a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • **ČJS-3-5-02p** **rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných** • **ČJS-3-5-02p** **uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu**	• bezpečné chování v silničním provozu	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Místo, kde žijeme	
• **ČJS-3-1-02** **začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)**	• obec - její části, význačné budovy, poloha v krajině, minulost a současnost obce • okolní krajina – působení lidí na krajinu a životní prostředí	**VDO** (Občanská spol. a škola) **OSV** (Kreativita) **EV** (Vztah člověka a prostředí)
	Lidé kolem nás	
• **ČJS-3-2-01** **rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům** • ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování • ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně • **ČJS-3-2-02** **odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností**	• mezilidské vztahy, komunikace • právo a spravedlnost – práva dítěte • ochrana osobních údajů • rodina – fyzická a duševní práce, zaměstnání	**OSV** (Mezilidské vztahy) **MKV** (Etnické původy)

Lidé a čas		
• **ČJS-3-3-01** **využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti** • **ČJS-3-3-02** **pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu**	• orientace v čase a časový řád – kalendáře, čas jako fyzikální veličina • analogové a digitální hodiny • regionální památky – péče o památky • báje, mýty a pověsti – domov, minulost předků	
Rozmanitost přírody		
• **ČJS-3-4-01** **pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích** • ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • **ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě** • ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat • ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami	• změny v přírodě, chování živočichů při změně ročního období • **rostliny, houby a živočichové – znaky života, výživa, popis stavby těla u některých nejznámějších druhů, průběh a způsob života**	**EV** (Základní podmínky života) **EV** (Vztah člověka a prostředí) **EV** (Ekosystémy) **OSV** (Řešení problémů)

• **ČJS-3-4-03** **provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů** • ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu	• látky a jejich vlastnosti – vlastnosti látek, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek • měření veličin s využitím digitálních technologií • plánování a záznam jednoduchých pokusů	
Člověk a jeho zdraví		
• **ČJS-3-5-01** **uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví** • **ČJS-3-5-03** **chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek** • ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• péče o zdraví – zdravý životní styl, vhodná skladba stravy, osobní hygiena • chování v rizikovém prostředí • nácvik odmítání • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	**OSV** (Sebepoznání a sebepojetí) **MDV** (Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality)

• **ČJS-3-5-04** **reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech** • ČJS-3-5-04p reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), integrovaný záchranný systém	**OSV** (Komunikace)

6.4.2 Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové, organizační vymezení předmětu.

Ve 4. ročníku je probírána zeměpisná část, v 5. ročníku dějepisná část.

Předmět je realizován ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět. Žákům je umožněno pracovat i v počítačové učebně s výukovým programem, vyhledávat na internetu.

Vzdělávání v předmětu rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině. Žáci se učí vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek.

Vzdělávací obsah je členěn do tří tematických okruhů:

Místo, kde žijeme - se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů, a souvislostí, v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci a ve společnosti. Jde o organizaci života v obci, státě, světě a poznávání místních, regionálních skutečností. Jde o uvědomování si vztahu k vlasti, národu, rasám, ostatním státům na Zemi i Evropě.

Lidé kolem nás - si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Jedná se o seznámení se základními právy a povinnostmi občana ve společnosti a ve světě.

Lidé a čas - se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Podstatou je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu a celé země. U žáka se vyvolává zájem o samostatné vyhledávání různých historických dějů, zkoumat a porovnávat se současností.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Vlastivěda	-	-	-	2	2

2. Průřezová témata

OSV	kreativita, morální rozvoj, hodnoty, postoje, praktická etika, mezilidské vztahy
VDO	občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VMEGS	jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá
MKV	multikulturalita, mezilidské vztahy
EV	lidské aktivity a problémy ŽP, vztah člověka k prostředí

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci se snaží vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo, začlenit obec do příslušného kraje. Učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky, žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit.

Kompetence k řešení problémů

Učitel žákům umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s encyklopediemi, odbornou literaturou a internetem. Umožníme zažít úspěch při samostatných i skupinových pracích.

Kompetence komunikativní

Žáci se učí vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny, využívají časové údaje při řešení různých situací. Žáci rozlišují děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti. Učitel žáky vede k ověřování výsledků, podněcuje žáky k argumentaci.

Kompetence sociální a personální

Žáci rozlišují vztahy mezi lidmi, národy. Při práci v heterogenních skupinách se učitel snaží naučit žáky sebehodnocení. Učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů.

Kompetence občanská

Žáci jsou vedeni k vyhledávání informací o významných rodácích, památkách v regionu, ČR i Evropě. Učí se tolerovat odlišnosti v lidské společnosti a jsou vedeni k hodnocení činnosti své i ostatních.

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k plánování úkolů, zvlášť těch, které vedou ke spolupráci, navzájem porovnávají poznatky o společnosti, soužití a práci. Učitel u žáků prohlubuje zájem o názory a jejich zkušenosti.

Kompetence digitální

Žáci jsou vedeni k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti. Získává, vyhledává, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Žáci chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Místo, kde žijeme	
• **ČJS-5-1-01** **určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu** • ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec, (město) do příslušného kraje • **ČJS-5-1-02** **určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě** • **ČJS-5-1-03** **rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky** • ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany • ČJS-5-1-02p	• bydliště v okolní krajině, regionu, Plzeňském kraji • orientační body, linie • určování světových stran (přírodní úkazy, mapa), orientace v terénu, bezpečnost • mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky • symbolika a barva na mapě • světové strany • plánek, náčrtek, globus, turistická mapa • zemský povrch a jeho tvary, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo • krajina a člověk	**VDO** – občan, občanská společnost a stát

řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě • ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě • **ČJS-5-1-04** **vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam** • ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí • **ČJS-5-1-05** **porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích** • ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest • **ČJS-5-1-06** **rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam** • ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky	• regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR (významné památky, průmysl, naleziště, chráněná území) • Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování • naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly	**EV -**lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí **VMEGS** - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
Lidé kolem nás		
• **ČJS-5-2-01**	• soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie	**OSV** – mezilidské vztahy

vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) • ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)	• komunikace v digitálním světě (např. SMS), digitální identita • právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	**MKV** - multikulturalita
• **ČJS-5-2-02** **rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat** • ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých • ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy	• rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování-ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality • rizikové situace v online prostředí, předcházení konfliktním situacím v online prostředí	
• **ČJS-5-2-03** **orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy**	• vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky • vlastnictví – autorská práva	

• ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze • ČJS-5-2-03p porovnává svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz • ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/ rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Lidé a čas	
• **ČJS-5-3-01** **pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy** • **ČJS-5-3-02** **využívá knihovny, sbírky muzeí a galerie jako informační zdroje pro pochopení minulosti** • **ČJS-5-3-03** **srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik** • ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách • ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště • ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji	• orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období • báje, mýty, pověsti – orientace na region, počátky českého státu v pověstech • srovnání současného a minulého způsobu života – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny • české země v pravěku, naleziště v Plzeňském kraji • Keltové na Plzeňsku • Slované – první Přemyslovci, založení Plzně • středověk v Čechách a v regionu – historie Chotěšova • Lucemburkové – osobnost Karla IV. • husitství – osobnost Jana Husa • rozvoj vzdělání – Jan Amos Komenský, Marie Terezie	**OSV** – kreativita **OSV** – hodnoty, postoje, praktická etika **VDO** – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

	• život lidí v 19. století • vznik ČSR – osobnost T. G. Masaryka • novodobé dějiny v regionu • získávání dat a informací z doporučených digitálních zdrojů • regionální památky – klášter Chotěšov	

6.4.3

6.4.3 Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět **přírodověda** se vyučuje ve 4. - 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Předmět je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět. Tato oblast **je ve 4. a 5. ročníku členěna do tematických okruhů -** *Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví.*

Přírodověda je předmět opírající se o vybrané poznatky z různých přírodovědných oborů. Je zaměřena na to, aby v procesu výuky žáci získávali takové vědomosti a dovednosti, které jim umožní aktivně poznávat přírodu, člověka i prostředí, ve kterém člověk pracuje a žije. Spojování vlastních zkušeností žáků s osvojovanými poznatky a dovednostmi umožňuje vytvářet ve vyučování dostatek příležitostí k tomu, aby žáci:

- získávali základní vědomosti o Zemi, člověku a technice
- poznávali základní jevy a vztahy v přírodě
- poznávali souvislosti mezi organizmy navzájem, mezi organizmy a prostředím i mezi člověkem a ostatní biosférou
- rozvíjeli schopnosti poznávat, pozorovat, zkoumat přírodu a řešit přiměřeně náročné úkoly a problémy (včetně situací ohrožení)
- utvářeli kladný vztah k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života i k ochraně životního prostředí jako celku
- se seznamovali s poskytováním první pomoci
- si osvojili bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídách, využívá exkurzí a vycházek. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají žáci především tím, že pozorují přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Přírodověda	-	-	-	2	2

2. Průřezová témata

OSV	Psychohygiena Hodnoty, postoje a praktická etika
EV	Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování
- žáci provádějí samostatně pokusy a porovnávají výsledky pozorování
- učitel využívá vlastní zkušenosti žáků

Kompetence k řešení problémů

- žáci získávají a využívají informace z různých zdrojů (ústních, tištěných, mediálních)
- žáci se učí pomáhat sobě i druhým v kritických situacích (zranění, požár, autohavárie, živelné pohromy)

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty druhých

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých

Kompetence občanské

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- žáci si společně stanovují pravidla chování a respektují je
- žáci se učí chápat rozdíly mezi lidmi, jsou tolerantní
- žáci se učí správně chovat při ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- učitel vede žáky k porovnávání, k manipulaci s výukovým materiálem
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla

Kompetence digitální

- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- žák využívá digitální zařízení při učení i při zapojení do života školy a do společnosti

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	***Učivo***	***Průřezová témata***
	Rozmanitost přírody	
• **ČJS-5-4-01** **objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka** • *ČJS-5-4-01p* *na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody*	• rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva • životní podmínky rostlin a živočichů • rostliny a živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů • záznam pozorování s využitím digitálních technologií	***EV-Ekosystémy*** ***EV-Základní podmínky života***
• **ČJS-5-4-03** **zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy** • *ČJS-5-4-03p* *zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí*	• pozorování základních projevů života organismů při terénní výuce • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí	***EV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí*** ***EV-Vztah člověka k prostředí***
• **ČJS-5-4-04** **porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních**	• látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti,	

organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy • **ČJS-5-4-06** **založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu** • ČJS-5-4 -06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami	porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek • zaznamenávání výsledků pozorování s využitím digitálních technologií	
Člověk a jeho zdraví		
• **ČJS-5-5-01** **využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života** • *ČJS-5-5-01p* *uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu* • **ČJS-5-5-02** **rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození** • *ČJS-5-5-02p* *rozlišuje jednotlivé etapy lidského života*	• lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání • péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a vhodná skladba stravy, pitný režim • základy lidské reprodukce, vývoj jedince	

• **ČJS-5-5-03** **účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob** • **ČJS-5-5-04** **uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista** • *ČJS-5-5-04p* *uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti* • **ČJS-5-5-06** **uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou**	• práce, volný čas, duševní hygiena • bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, řešení dopravních situací • předcházení rizikovým situacím v dopravě • cyklista v dopravě • zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy	***OSV-Psychohygiena***

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	***Učivo***	***Průřezová témata***
	Rozmanitost přírody	
• **ČJS-5-4-01** **objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka** • *ČJS-5-4-01p* *na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody* • **ČJS-5-4-02** **vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období** • *ČJS-5-4-02p* *popíše střídání ročních období* • **ČJS-5-4-04** **porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy**	• nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam • voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život • propojenost živé a neživé přírody • vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období • životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí	***EV – Základní podmínky života*** ***EV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí***

• **ČJS-5-4-05** **zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat** • *ČJS-5-4-05p* *zvládá péči o pokojové rostliny* • *ČJS-5-4-05p* *chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí* • *ČJS-5-4-05p* *popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují*	• pozorování s využitím digitálních technologií • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - likvidace odpadů; živelné pohromy a ekologické katastrofy	**.-**
Člověk a jeho zdraví		
• **ČJS-5-5-01** **využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života** • *ČJS-5-5-01p* *uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu*	• lidské tělo – biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince • péče o zdraví –přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), prevence nemocí, intimní a duševní hygiena • pravidla při práci s digitálními technologiemi, osobní bezpečí – bezpečné chování v online prostředí	***OSV-Hodnoty, postoje, praktická etika*** ***OSV-Psychohygiena***

• **ČJS-5-5-04** **uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista** • *ČJS-5-5-04p* *uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události*	• mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém • šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích • osobní bezpečí – ochrana osobních údajů, digitální stopa	
• **ČJS-5-5-05** **předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek** • *ČJS-5-5-05p* *odmítá návykové látky*	• závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
• **ČJS-5-5-07** **rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc** • *ČJS-5-5-07p* *ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc*	• drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	

6.5 Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

6.5.1 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. – 5. ročníku 1 hodinu týdně.

Hudební výchova dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje v organizaci hudebně výchovných činností s širším záměrem obohacovat jejich estetické vnímání a prožívání světa.
Vzdělávací obsah je členěn do čtyř tematických okruhů:

- vokální činnosti – práce s hlasem, kultivace pěveckého a mluveného projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků
- instrumentální činnosti – hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci a produkci
- hudebně pohybová činnosti – ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest
- poslechové činnosti – aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Hudební výchova	1	1	1	1	1

2. Průřezová témata

OSV	osobnostní rozvoj – psychohygiena, morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika
VMEGS	objevujeme Evropu a svět
MKV	multikulturalita
EV	vztah člověka k prostředí

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žáci zpívají na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. Učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence k řešení problémů

- Žáci rozlišují jednotlivé kvality tónů, rozpoznávají výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby. Rozpoznávají některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální. Učitel sleduje pokrok všech žáků, vede je k vzájemnému naslouchání.

Kompetence komunikativní

- Žáci rytmizují a melodizují jednoduché texty, improvizují v rámci nejjednodušších hudebních forem. Reagují pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřují metrum, tempo, dynamiku, směr melodie. Učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků. Vytváří příležitosti pro komunikaci žáků.

Kompetence sociální a personální

- Žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby. Učitel vede žáky ke vzájemnému naslouchání a ohleduplnosti.

Kompetence občanské

- Žáci jsou vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl. Učitel umožňuje žákům podílet se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

- Žáci využívají jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřují hudební náladu. Učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků, vede je k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů, vede je k užívání různých hudebních nástrojů.

Kompetence digitální

- Žáci chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektují rizika jejich využívání.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Vokální činnosti	
• **HV-3-1-01** **zpívá v jednohlase** • *HV-3-1-01p* *zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty*	• pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu) • hlasová hygiena	**OSV** - osobnostní rozvoj – psychohygiena **EV** - vztah člověka k prostředí
	Instrumentální činnosti	
• **HV-3-1-02** **rytmizuje a melodizuje jednoduché texty** • **HV-3-1-03** **využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře**	• hra na Orffovy hudební nástroje • hudební doprovody vhodných lidových a umělých písní na akustické i elektronické nástroje (Orffův instrumentář, kytara, klavír, keyboard) • rytmizace, hudební doprovod a hudební hry	
	Hudebně pohybové činnosti	
• **HV-3-1-04** **reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie**	• pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby, taneční kroky, pohybová improvizace	**EV** - vztah člověka k prostředí
	Poslechové činnosti	
• **HV-3-1-05** **rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby**	• kvalita tónů – délka, síla, barva, výška • rytmus a melodie • lidský hlas a hudební nástroj	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Vokální činnosti	
• **HV-3-1-01** **zpívá v jednohlase**	• pěvecký a mluvní projev • dynamicky odlišný zpěv • hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu • hudební rytmus – realizace písní ve 2/4 taktu • diatonické postupy v durových tóninách • hudební hry	**OSV** - osobnostní rozvoj – psychohygiena **EV** - vztah člověka k prostředí
	Instrumentální činnosti	
• **HV-3-1-02** **rytmizuje a melodizuje jednoduché texty** • HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel a při zpěvu • **HV-3-1-03** **využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře**	• hra na Orffovy hudební nástroje • pěvecký a mluvní projev • rytmizace, hudební improvizace, hudební doprovod a hudební hry • hudební doprovody vhodných lidových a umělých písní na akustické i elektronické nástroje (Orffův instrumentář, kytara, klavír, keyboard) nebo vytvořené v aplikacích, zdůvodnění výběru	
	Hudebně pohybové činnosti	

• **HV-3-1-04** **reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie** • HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny	• pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby, taneční kroky, pantomima, pohybová improvizace	**EV** - vztah člověka k prostředí
Poslechové činnosti		
• **HV-3-1-05** **rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby**	• hudební výrazové prostředky - kvalita tónů – délka, síla, barva, výška • rytmus a melodie, melodie vzestupná a sestupná	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Vokální činnosti	
• **HV-3-1-01** **zpívá v jednohlase**	• rozšiřování hlasového rozsahu • hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, ¾ a 4/4 taktu • nota jako grafický znak • záznam vokální hudby, zachycení melodie písně pomocí grafického záznamu	**OSV** - osobnostní rozvoj – psychohygiena **EV** - vztah člověka k prostředí
	Instrumentální činnosti	
• **HV-3-1-02** **rytmizuje a melodizuje jednoduché texty**	• rytmizace • hudební improvizace • různorodé hudební doprovody lidových • i umělých písní na akustické i elektron. nástroje (Orffův instrumentář, kytara, klavír, keyboard) nebo vytvořené v aplikacích, samostatný výběr z nabízených možností	
	Hudebně pohybové činnosti	
• **HV-3-1-04** **reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie** • HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny	• orientace v prostoru, utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci, pohybových hrách	
	Poslechové činnosti	

• **HV-3-1-05** **rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby** • HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku a pozorně vnímá jednoduché skladby	• vztahy mezi tóny, souzvuk, akord • hudební výrazové prostředky – harmonie, barva	
• **HV-3-1-06** **rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální**	• hudba vokální a instrumentální • lidský hlas a hudební nástroj • hudba vokální, instrumentální, síla zvuku	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Vokální činnosti	
• HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti • HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem	• dvojhlas a vícehlas - kánon • záznam vokální hudby, zachycení melodie písně pomocí grafického záznamu • diatonické postupy v mollových tóninách • zápis rytmu jednoduché písně • rozšiřování hlasového rozsahu	**OSV** - osobnostní rozvoj – psychohygiena **EV** - vztah člověka k prostředí **VMEGS** - objevujeme Evropu
	Instrumentální činnosti	
• **HV-5-1-05** **vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace**	• hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně • hudební hry pomocí aplikací • hra na keyboard, případně MIDI klávesy propojené s vhodným počítačem	
	Hudebně pohybové činnosti	
• **HV-5-1-07** **ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace** • **HV-5-1-02**	• pohybový doprovod znějící hudby • taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance • pohybové vyjádření hudby	**OSV** - osobnostní rozvoj – psychohygiena

realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not • HV-5-1-02p propojí vlastní pohyb s hudbou		
Poslechové činnosti		
• **HV-5-1-06** **rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků** • HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy	• hudební výrazové prostředky – kontrast, gradace, zvukomalba • kvalita tónu – délka, síla, barva, výška • ve skladbě prezentované prostřednictvím digitálního zobrazení (na interaktivní tabuli nebo počítači) seřadí části hrané skladby do správného celku	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Vokální činnosti	
• HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	• dvojhlas a vícehlas – prodleva, lidový dvojhlas	**OSV** - osobnostní rozvoj – psychohygiena **EV** - vztah člověka k prostředí **VMEGS** - objevujeme Evropu
	Instrumentální činnosti	
• **HV-5-1-05** **vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace** • **HV-5-1-03** **využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní** • HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje	• hudební doprovod – akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva • jednodílná písňová forma • hra na hudební nástroje • vytvoří předehru, mezihru či dohru k vybrané písni za pomoci dostupných hudebních nástrojů či za pomoci dostupných hudebních aplikací • z dostupných zdrojů vybere vhodnou aplikaci pro vlastní hudební pokusy • hra na keyboard, případně MIDI klávesy propojené s vhodným počítačem • hra na Orffovy nástroje	
	Hudebně pohybové činnosti	
• **HV-5-1-07** **ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace**	• taktování • pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt	**MKV** - multikulturalita **OSV** - osobnostní rozvoj, psychohygiena

• HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou	• pohybové vyjádření hudby vlastním tělem, jednoduchý tanec	
Poslechové činnosti		
• **HV-5-1-04** **rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby** • **HV-5-1-06** **rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků** • HV-5-1-06p pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb, správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování	• hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace • hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka • interpretace hudby – slovní vyjádření • hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva • dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu	

6.5.2 Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. - 5. ročníku.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění, vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově, seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik, učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace, učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání.
Vzdělávací obsah je členěn do třech celků:

- rozvíjení smyslové citlivosti
- uplatňování subjektivity
- ověřování komunikačních účinků

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výtvarná výchova	1	2	2	1	1

2. Průřezová témata

OSV	rozvoj schopností a poznávání, kreativita, sebepoznání, sebepojetí
VMEGS	Evropa a svět nás zajímá
EV	lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
MV	tvorba mediálních sdělení

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů, žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech, zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření, učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření.

Kompetence k řešení problémů

- Žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření, přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj, využívají získaná poznání při vlastní tvorbě, učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů.

Kompetence komunikativní

- Žáci se zapojují do diskuse, respektují názory jiných, pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření, učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti.

Kompetence sociální a personální

- Žáci umí tvořivě pracovat ve skupině, respektují různorodost vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu, učitel vede žáky ke spolupráci.

Kompetence občanské

- Žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí, učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům.

Kompetence pracovní

- Žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky, dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla, učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi.

Kompetence digitální

- Žáci chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektují rizika jejich využívání. Získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Rozvíjení smyslové citlivosti	
• **VV-3-1-01** **rozpozná linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ** • VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	• prvky vizuálně obrazového vyjádření - linie, tvary – jejich jednoduché vztahy • míchání barev, hra s barvou • určování základních barev; světlé a tmavé odstíny • práce s linií a plochou	**OSV** – rozvoj schopností a poznávání, kreativita
	Uplatňování subjektivity	
• **VV-3-1-03** **vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje**	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – akční tvary malby a kresby • kresba tužkou, pastelkou, voskovkou, tuší • malba – vodové, temperové barvy • tematické práce – roční období, svátky (Vánoce, Velikonoce…) • události v životě žáka	
	Ověřování komunikačních účinků	
• **VV-3-1-05** **na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně**	• osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření	**EV**- vztah člověka k prostředí

obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil • VV-3-1-02p – VV-3-2-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu, uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	• využití přírodních materiálů, jednoduchá koláž • modelování	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Rozvíjení smyslové citlivosti	
• **VV-3-1-01** **rozpozná linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ** • VV-3-1-01p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu, rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) • **VV-3-1-02** **v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace** • VV-3-1-02p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu, uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech,	• kontrast, řazení (opakování motivu) • kresba a malba prostorových objektů, přírodnin • prostorové práce • kompozice plochy • otisky přírodnin • kombinace materiálů (přírodní, umělé)	**OSV** – rozvoj schopností a poznávání, kreativita **EV**- vztah člověka k prostředí

je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům		
Uplatňování subjektivity		
• ***VV-3-1-03*** **vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje** • **VV-3-1-04** **interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností** • VV-3-1-04p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu, uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	• vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – akční malba a kresba • hra s barvou, dotváření • kresba tuší • tematické práce – roční období, svátky (Vánoce, Velikonoce…) • vizuálně obrazná vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba • vnímání – reprodukce a originál	
Ověřování komunikačních účinků		
• **VV-3-1-05** **na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil** • VV-3-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	• osobní postoj v komunikaci, aktivní zapojení do komunikace se spolužáky • zaznamenání pohybu • čeští ilustrátoři • rozvíjení citu pro prostor, architektura	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Rozvíjení smyslové citlivosti	
• ***VV-3-1-01*** **rozpozná linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ** • VV-3-1-01p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu, rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) • **VV-3-1-02** **v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace** • VV-3-1-02p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu, uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	• prvky vizuálně obrazového vyjádření – kontrast, textura • výtvarné umění ve spojení s lidskými smysly (čich, sluch, hmat) • frotáž • modelování, práce s papírem a textilem • uspořádání objektů do celků geometrické prvky ve výtvarné tvorbě • tematické práce – svátky, zážitky • kresba a malba • uspořádání objektů do celků • kultura bydlení, návrhy na šaty, látky…	**OSV** – rozvoj schopností a poznávání, kreativita **EV**- vztah člověka k prostředí

Uplatňování subjektivity		
• **VV-3-1-03** **vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje** • **VV-3-1-04** **interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností** • VV-3-1-04p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu, uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	• tematické práce – roční období, svátky (Vánoce, Velikonoce…), život dětí a dospělých, akce, události • koláž, kašírování • kombinované techniky • vizuálně obrazná vyjádření – volná malba, využití netradičních technik, porovnávání účinných metod výtvarného vyjádření	
Ověřování komunikačních účinků		
• **VV-3-1-05** **na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil** • VV-3-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	• výtvarné řešení prostoru • modelování • úprava výtvarných děl vybraných autorů • skupinová práce – známá výtvarná díla - inspirace	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Rozvíjení smyslové citlivosti	
• **VV-5-1-01** **při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů** • V-5-1-01p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr, rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	• stavba přírodnin, detaily, přírodní objekty a kontrast pozadí • řazení prvků do kompozice, geometrické tvary • ruční papír • využití digitálních technologií	EV- lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MDV- tvorba mediálních sdělení
• **VV-5-1-03** **nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě** • VV-5-1-03p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr, při	• koláž z netradičních materiálů • prostorové objekty (obydlí, dopravní prostředek…) • prostorové experimenty, využití objektů v areálu školy	

tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie		
Uplatňování subjektivity		
• **VV-5-1-02** **při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností** • VV-5-1-02p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr, při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie • **VV-5-1-05** **porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace** • VV-5-1-05p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr, vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla	• manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru • proporce hlavy a těla • pohádkové bytosti • tematické práce – roční období, svátky (Vánoce, Velikonoce…), přátelé, volný čas • proměny přírody • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • online galerie, vyhledávání uměleckého díla • druhy výtvarného umění (malířství, grafika, sochařství, architektura) • práce s výtvarným dílem – dokončení, pokus o reprodukci, parafráze	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	***Učivo***	***Průřezová témata***
	Rozvíjení smyslové citlivosti	
• ***VV-5-1-01*** ***při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů***	• proměna světelných a barevných kvalit – projekce na plochu, objekt a do prostoru • propojení tradičních prostředků (kresba, malba, grafika, text) s digitálním médiem (fotografie) • komiks, reklama	**OSV** – sebepoznání, sebepojetí, kreativita **VMEGS** - Evropa a svět nás zajímá **EV**- lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí **MDV**- tvorba mediálních sdělení
• **VV-5-1-03** **nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě** • V-5-1-01p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr, rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	• písmo, jeho funkce • písmo lepené, psané, kreslené • užití písma ve výtvarném umění, nápisy	

Uplatňování subjektivity		
• **VV-5-1-02** **při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností** • VV-5-1-02p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr, při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie • ***VV-5-1-04*** **osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky** • VV-5-1-04p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr	• tematické práce – roční období, svátky (Vánoce, Velikonoce…), přátelé, volný čas • animovaný film • světlo a stín • prostor a člověk – základy perspektivy, kresba a malba architektonických prvků • reliéf, mozaika… • malba podle představy • akční malba, spojení s hudbou	
Ověřování komunikačních účinků		
• ***VV-5-1-06*** ***nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil*** • *VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*	• kresba různými nástroji • koláž s využitím tiskovin • dokumentace vlastních děl – digitální fotografie a nástroje pro úpravu • zdroje jako inspirace – výběr, třídění, ukládání, využití	

6.6 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

6.6.1 Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Učivo je rozděleno na 3 tematické okruhy:

- *činnosti ovlivňující zdraví* - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- *činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností* - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- *činnosti podporující pohybové učení* - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu tělesná výchova je zaměřeno na:

- všestranný rozvoj pohybových schopností a charakterových vlastností
- vnímání sportu jako součásti zdravého životního stylu
- získávání kladného vztahu ke sportu a pohybu
- osvojení základů herních technik a dodržování pravidel
- dodržování bezpečnosti a hygieny při výuce
- v hodinách TV jsou využívány prvky zdravotní tělesné výchovy

Výuka tělesné výchovy probíhá v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě a na plaveckém bazéně.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Tělesná výchova	2	2	2	2	2

2. Průřezová témata

OSV	sebepoznání a sebepojetí seberegulace a sebeorganizace psychohygiena kooperace a kompetice
VMEGS	objevujeme Evropu a svět

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví, učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení, změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími, orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.
- Učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů

- Žáci řeší úlohy z praktického života, podle svých možností se zapojují do soutěží, aktivně se podílí na plánování, přípravě, realizaci a hodnocení činností. V kritické situaci zvládnou pomoci sobě i druhým.
- Učitel navozuje problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci, nutnosti stanovit taktiku hry. Vede žáky k řešení herní situace a problému.

Kompetence komunikativní

- Žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají. Zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.
- Učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- Žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair – play: dodržují společně dohodnutá pravidla, označí přestupky, zvládají pohybové činnosti ve skupině.
- Učitel umožní žákům podílet se na vytváření pravidel chování při sportovních činnostech. Zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanské

- Žáci se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti. Spojují svou pohybovou činnost se zdravím, zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení.
- Učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků. Důsledně dbá na dodržování pravidel chování. Učí žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích.

Kompetence pracovní

- Žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.
- Učitel dohlíží na to, aby příprava cvičebního nářadí splňovala zásady bezpečnosti, tím vede žáky k ochraně zdraví.

Kompetence digitální

- Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
• **TV-3-1-01** **spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti** • TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost • **TV-3-1-04** **uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy** • TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách • **TV-3-1-05**	• význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků • získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště • příprava organismu - příprava před pohybovou činností • zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - cvičení během dne • činnosti ovlivňující zdraví (bezpečnost při sportování, hygiena Tv) • hygiena při TV - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech - bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek	OSV – psychohygiena, sebepojetí a sebepoznání OSV- Kooperace a kompetice

reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci • TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů • **TV-3-1-02** **zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení** • **TV-3-1-03** **spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích** • **ZTV-3-1-01**	• činnosti podporující pohybové učení (komunikace v hodině Tv) • základy gymnastiky - průpravná cvičení • cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti • rytmické formy cvičení - vyjádření melodie a rytmu pohybem • základy atletiky a sportovních her - motivovaný vytrvalý běh, hod míčkem • rozvoj různých forem pohyblivosti, koordinace pohybu - spolupráce ve hře • netradiční pohybové hry a aktivity - využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, hry na přetlaky a přetahy	

uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy • **ZTV-3-1-02** **zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením** • ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy • ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	• zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) • základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
• **TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy** • TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách • **TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení** • **TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích**	• hygiena při TV - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech - bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek • seznámení s různými druhy sportů prostřednictvím digitálních technologií • základy gymnastiky - cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, motivovaný vytrvalý běh, hod míčkem • základy sportovních her - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti • zdravotně zaměřené činnosti – průpravná, kompenzační a relaxační cvičení a jejich praktické využití • pohybové hry - netradiční pohybové hry a aktivity • rozvoj různých forem rychlosti a pohyblivosti	OSV - psychohygiena OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV - kooperace a kompetice

• **TV-3-1-05** **reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci** • TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů • **ZTV-3-1-01** **uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy** • **ZTV-3-1-02** **zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením** • ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních	• turistika a pohyb v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu • základní plavecká výuka – základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí • komunikace v TV - smluvené povely a signály • zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) • základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení	

činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy • ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
• **TV-3-1-01** **spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti** • TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost • **TV-3-1-04** **uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy** • TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách • **TV-3-1-02** **zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení**	• význam pohybu pro zdraví - délka a intenzita pohybu, pohybový režim žáků • příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků • hygiena při TV- hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a zabezpečení prostoru • plavání - hygiena plavání • pohybové hry - s různým zaměřením, pohybová tvořivost • základy atletiky – rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu	OSV – psychohygiena OSV – kooperace a kompetice VMEGS – Objevujeme Evropu a svět

• **TV-3-1-03** **spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích** • **TV-3-1-05** **reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci** • TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů • **ZTV-3-1-01** **uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních**	• měření sportovních výkonů pomocí digitální technologie (stopky, krokoměr) • základy gymnastiky – kotoul vpřed, vzad, výskok na švédskou bednu s odrazem s dopomocí, šplh na tyči • kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, jednoduché tance • plávání - adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti • pohybové hry - netradiční pohybové hry a aktivity s využitím netradičního náčiní • základy sportovních her - herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře • vztah ke sportu – zásady jednání a chování – fair-play • organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží • turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu, ochrana přírody • zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení,	

činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy • **ZTV-3-1-02** **zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením** • ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy • ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) • základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
• **TV-5-1-01** **podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti¨** • TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu • **TV-5-1-04** **uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka** • TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti • **TV-5-1-03**	• příprava organismu - napínací a protahovací cvičení, správné držení těla, správné zvedání zátěže • zdravotně zaměřené činnosti - průpravná a kompenzační cvičení a jejich praktické využití • bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek • pohybové hry s různým zaměřením	OSV – kooperace a kompetice

zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her • TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností • **TV-5-1-05** **jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti** • TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti • **TV-5-1-06** **jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví** • TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla	• základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a nářadím • stoj na rukou, roznožka, kotoul vpřed a vzad • rozvoj různých forem vytrvalosti a síly • základy sportovních her - herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry • turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu • prvky sebezáchrany a dopomoci cvičícímu • zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží	

- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy • **TV-5-1-07** **užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení** • **TV-5-1-08** **zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy** • **TV-5-1-09** **změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky** • **ZTV-5-1-01** **zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování** • **ZTV-5-1-02**	• komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály • atletická průprava – starty, běhy • organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí – obměny pohybových her • měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů (atletické disciplíny) • měření výkonů (délka, čas, počet opakování apod.) • zaznamenávání výkonů (tabulkové procesory) • hodnocení a porovnávání výkonů (tabulkové procesory) • informační zdroje o pohybových aktivitách ve škole (nástěnky, webové stránky školy) • základy speciálních cvičení – soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení • pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	

zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele • **ZTV-5-1-03** **upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením** • ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování • ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele • ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
• **TV-5-1-01** **podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti** • TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu • **TV-5-1-02** **zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením** • TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením • **TV-5-1-04** **uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka** • TV-5-1-04p	• základy atletiky - skok do výšky • základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • průpravné úpoly - přetahy a přetlaky • Rytmické a kondiční formy cvičení - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu • sledování úrovně tělesné zdatnosti pomocí digitálních technologií • vyhodnocování tělesné zdatnosti a osobního zlepšení • měření výkonů (délka, čas, počet opakování apod.) • zaznamenávání výkonů (tabulkové procesory), hodnocení a porovnávání výkonů • informační zdroje o pohybových aktivitách v místě bydliště • zdravotně zaměřené činnosti - relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – kooperace a kompetice VMEGS – Objevujeme Evropu a svět

uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti • **TV-5-1-03** **zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her** • TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností • **TV-5-1-05** **jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti** • TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti • **TV-5-1-06** **jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví** • TV-5-1-06p	• rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu • bezpečnost při pohybových činnostech - první pomoc v podmínkách TV, bezpečná příprava a ukládání nářadí • příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži • pohybové hry - pohybová tvořivost, netradiční pohybové hry a aktivity • význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží • manipulace s pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti • další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) • průpravné úpoly - přetahy a přetlaky • základy gymnastiky - akrobacie, průpravná a kompenzační cvičení	

dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy • **TV-5-1-07** **užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení** • **TV-5-1-08** **zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy** • **TV-5-1-09** **změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky** • **TV-5-1-10** **orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace** • **ZTV-5-1-01** **zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním**	• sáňkování, bruslení, (lyžování) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na saních a bruslích, (lyžích) • turistika a pobyt v přírodě - táboření a ochrana přírody • měření a posuzování pohybových dovedností - základní pohybové testy • základy sportovních her - utkání podle zjednodušených pravidel minisportů, manipulace s pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti • další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) • zdroje informací o pohybových činnostech • zásady jednání a chování - olympijské ideály a symboly	

oslabením v optimálním počtu opakování • **ZTV-5-1-02** **zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele** • **ZTV-5-1-03** **upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením** • ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování • ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele • ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	• základy speciálních cvičení – soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení • pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	

6.7 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

6.7.1 Vyučovací předmět: PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy: *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné.
Ve vyučovacím předmětu pracovní výchovy se žáci učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.
Předmět je navázán na projekt **Člověk a technika**, který usiluje o začlenění polytechnické výuky do učiva základní školy. Škola je do projektu zapojena jako pilotní. Při vyučování budou využívány metodické materiály pilotního ověřování.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Pracovní výchova	1	1	1	1	

2. Průřezová témata

OSV	psychohygiena, kreativita
MKV	kulturní diference
EV	ekosystémy, základní podmínky života

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žáci správně a zodpovědně zacházejí s pracovními pomůckami

Kompetence digitální

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Práce s drobným materiálem	
• **ČSP-3-1-01** **vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů** • **ČSP-3-1-02** **pracuje podle slovního návodu a předlohy** • ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• papír, přírodniny, textil, modelovací hmota • pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • jednoduché pracovní postupy, organizace práce • práce podle slovního návodu	
	Konstrukční činnosti	
• **ČSP-3-2-01** **zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi**	• stavebnice, karton • práce podle slovního návodu, předlohy s využitím dig. technologií	
	Pěstitelské práce	
• **ČSP-3-3-01** **provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování** • **ČSP-3-3-02** **pečuje o nenáročné rostliny**	• pěstování rostlin ze semen v místnosti • pěstování pokojových rostlin	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Práce s drobným materiálem	
• **ČSP-3-1-01** **vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů** • **ČSP-3-1-02** **pracuje podle slovního návodu a předlohy**	• papír, karton, přírodniny, textil, modelovací hmota • vlastnosti materiálu • lidové zvyky • práce podle slovního návodu, předlohy	
	Konstrukční činnosti	
• **ČSP-3-2-01** **zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi**	• stavebnice (plošné, prostorové) • sestavování modelů • práce s návodem, předlohou	
	Pěstitelské práce	
• **ČSP-3-3-01** **provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování** • **ČSP-3-3-02** **pečuje o nenáročné rostliny** • ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky	• základní podmínky pro pěstování rostlin, • výživa rostlin • pěstování pokojových rostlin	
	Příprava pokrmů	
• **ČSP-3-4-01** **připraví tabuli pro jednoduché stolování**	• jednoduchá úprava stolu • nákup a skladování potravin	

• **ČSP-3-4-02** **chová se vhodně při stolování** • ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Práce s drobným materiálem	
• **ČSP-3-1-01** **vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů** • **ČSP-3-1-02** **pracuje podle slovního návodu a předlohy** • ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu	• vlastnosti materiálu - přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj. • tvorba výrobku podle videonávodu – zkoumání vlastností materiálů, využití vhodných pracovních pomůcek • vyhledání videonávodu, volba vhodného materiálu a pomůcek • funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů • jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků • práce podle slovního návodu a předlohy i videonávodu	**OSV** – psychohygiena, kreativita
	Konstrukční činnosti	
• **ČSP-3-2-01** **zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi**	• stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů • práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	

Pěstitelské práce		
• **ČSP-3-3-01** **provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování** • **ČSP-3-3-02** **pečuje o nenáročné rostliny**	• základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových) • pěstování ze semen v místnosti i na zahradě • zaznamenávání výsledků pozorování s využitím digitálních technologií • pěstování pokojových rostlin	**EV**- ekosystémy, základní podmínky života
Příprava pokrmů		
• **ČSP-3-4-01** **připraví tabuli pro jednoduché stolování** • **ČSP-3-4-02** **chová se vhodně při stolování**	• jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Práce s drobným materiálem	
• **ČSP-5-1-01** **vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu** • **ČSP-5-1-02** **využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic** • **ČSP-5-1-03** **volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu** • **ČSP-5-1-04** **udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu** • ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii • ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu	• práce s drobným materiálem- přírodniny, textil • tvorba výrobku podle videonávodu – vyhledání videonávodu, volba vhodného materiálu a pomůcek • vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů • jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků	**OSV** – psychohygiena, kreativita **MKV** – kulturní diference

• ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění		
Konstrukční činnosti		
• **ČSP-5-2-01** **provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž** • **ČSP-5-2-02** **pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu** • **ČSP-5-2-03** **dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu**	• práce se stavebnicí (plošnými, konstrukčními, prostorovými) • práce s návodem • práce s předlohou a s jednoduchým náčrtem • vyhledávání pracovních postupů a návodů v doporučených online zdrojích	
Pěstitelské práce		
• **ČSP-5-3-01** **provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování** • **ČSP-5-3-02** **ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny** • **ČSP-5-3-03** **volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní**	• základní podmínky pro pěstování rostlin • půda a její zpracování • výživa rostlin, osiv • pěstování pokojových rostlin a zahradních bylin	**EV**- ekosystémy, základní podmínky života

• **ČSP-5-3-04** **dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu** • ČSP-5-3-01p • dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin		
Příprava pokrmů		
• **ČSP-5-4-01** **orientuje se v základním vybavení kuchyně** • **ČSP-5-4-02** **připraví samostatně jednoduchý pokrm** • **ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování** • **ČSP-5-4-04** **udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni** • ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně	• příprava pokrmů • vyhledávání pracovních postupů a návodů v doporučených online zdrojích • základní vybavení kuchyně • výběr a nákup potravin • jednoduchá úprava stolu • pravidla správného stolování	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Práce s drobným materiálem	
• **ČSP-5-1-01** **vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu** • **ČSP-5-1-02** **využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic** • **ČSP-5-1-03** **volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu** • **ČSP-5-1-04** **udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu** • ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění	• vlastnosti materiálu • funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů • jednoduché pracovní postupy • využití tradic a lidových zvyků • práce s papírem a kartonem, přírodninami, textilem • vytvoření videonávodu vlastního výrobku	

Konstrukční činnosti		
• **ČSP-5-2-01** **provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž** • **ČSP-5-2-02** **pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu** • **ČSP-5-2-03** **dodržuje zásady hygieny** • ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky	• práce se stavebnicí (plošnými, konstrukčními, prostorovými) • práce s návodem • práce s předlohou a s jednoduchým náčrtem	
Pěstitelské práce		
• **ČSP-5-3-01** **provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování** • **ČSP-5-3-02** **ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny** • **ČSP-5-3-03** **volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní**	• základní podmínky pro pěstování rostlin • pěstování rostlin ze semen na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) • rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie • jednoduché pěstitelské činnosti, pokusy a pozorování, jejich zaznamenávání s využitím digitálních technologií	**EV**- ekosystémy, základní podmínky života

• **ČSP-5-3-04** **dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu** • ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování • ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě		
Příprava pokrmů		
• **ČSP-5-4-02** **připraví samostatně jednoduchý pokrm** • **ČSP-5-4-03** **dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování** • **ČSP-5-4-04** **udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni** • ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování	• výběr a nákup potravin, finanční gramotnost • jednoduchá úprava stolu • vytvoření videonávodu vlastního pokrmu • pravidla správného stolování • technika v kuchyni – historie a význam	

6.8 Doplňující vzdělávací obor

6.8.1 Vyučovací předmět: ETICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět etická výchova se na prvním stupni vyučuje v 1. až 5. ročníku jako samostatný předmět.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:

- rozvíjení empatie a asertivity
- konstruktivní komunikaci, aktivní naslouchání a porozumění
- poznávání sebe sama a druhých, pozitivní sebehodnocení a důstojnost člověka
- výchovu k toleranci
- spolupráci ve skupině a kolektivu, umění prezentovat a obhájit vhodným způsobem svůj názor
- výchovu k solidaritě a prosociálnímu chování
- ohleduplnému chování k přírodě

Důraz je kladen na otevřenou komunikaci, praktický nácvik pozitivního chování a upevňování koheze kolektivu.

Výuka předmětu je realizována ve třídě, počítačové učebně, ve venkovních prostorech školy.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Etická výchova	1	1	1	1	1

2. Průřezová témata

OSV	sebepoznání a sebepojetí komunikace hodnoty, postoje, praktická etika kooperace a kompetice
VDO	občanská společnost a škola
MKV	princip sociálního smíru a solidarita
EV	lidské aktivity a problémy životního prostředí

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák využívá získané informace k nácviku dovedností, dokáže je aplikovat v praktickém životě, uvádí věci do souvislostí a rozumí jim.

Kompetence k řešení problémů

- Žák ověřuje prakticky správnost řešení problému, dokáže kriticky myslet a hodnotit řešení problémových situací, svá řešení zhodnotí.

Kompetence komunikativní

- Žák naslouchá promluvám druhých, vyhodnotí je a vhodně na ně reaguje. V rámci svých možností využívá vzorce asertivního chování.

Kompetence sociální a personální

- Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně se spolužáky na vytváření pravidel ve třídě. Na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.

Kompetence občanské

- Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.

Kompetence pracovní

- Žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

Kompetence digitální

- Žák předchází situacím, které mohou mít negativní dopad na zdraví jeho i ostatních (kyberšikana).

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Etická výchova

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	***Učivo***	***Průřezová témata***
	Základní komunikační dovednosti	
• **EV-3-1-01** **si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci** • **EV-3-1-02** **se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel**	• verbální komunikace – představení se, pozdrav (spolužáci, dospělí), kladení otázek, prosba, poděkování, omluva, přijetí pochvaly, požádání o pomoc, nabídka pomoci • komunikace při vytváření kolektivu – školní pravidla, vytvoření základních třídních pravidel, jejich dodržování	**OSV -** sebepoznání a sebepojetí; kooperace a kompetice **OSV** - komunikace
	Tvořivost a základy spolupráce	
• **EV-3-1-05** **vyjadřuje city v jednoduchých situacích**	• spolupráce, radost ze společné činnosti, kamarádství, projevy pozitivních citů ke spolužákům	***OSV** – kooperace a kompetice; poznávání lidí*

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Etická výchova

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	***Učivo***	***Průřezová témata***
	Základní komunikační dovednosti	
• **EV-3-1-01** **si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci**	• neverbální komunikace, pravidla podání ruky, gestikulace a její význam, mimika • význam zrakového kontaktu	**OSV** - sebepoznání a sebepojetí; komunikace; hodnoty, postoje, praktická etika; poznávání lidí
	Pozitivní hodnocení sebe a druhých	
• **EV-3-1-03** **si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým**	• vedení žáka k sebepoznání a sebepřijetí • dovednost sebehodnocení • ovládání emocí • nácvik prezentace vlastní osoby před spolužáky	***OSV** – rozvoj schopností a poznávání, sebepoznání a sebepojetí*
	Tvořivost a základy spolupráce	
• *EV-3-1-04* **zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky**	• tvořivost v mezilidských vztazích – společné vytváření a plnění úkolů, společné prožitky a jejich reflexe • odstraňování obav z nezdaru, pozitivní podpora spolužáků	***OSV** – mezilidské vztahy*

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Etická výchova

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	***Učivo***	***Průřezová témata***
	Základní komunikační dovednosti	
• **EV-3-1-05** **vyjadřuje city v jednoduchých situacích**	• *vyjádření základních citů; radost, spokojenost, smutek, hněv, obava* • *vhodné vyjádření sympatie vůči spolužákovi a dospělému* • ovládání záporných citů (hněv, zlost, …)	***OSV** – hodnoty, postoje, praktická etika*
	Pozitivní hodnocení sebe a druhých	
• **EV-3-1-03** **si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým**	• projevování úcty vůči spolužákům i dospělým • tolerance • ocenění pozitivních vlastností a jejich pojmenování • vhodná reakce na pochvalu, schopnost přijetí pochvaly ostatním • nácvik pozitivního přijetí	***OSV** – hodnoty, postoje, praktická etika*
	Tvořivost a základy spolupráce	
• **EV-3-1-06** **využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů** • **EV-3-1-07** *reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc*	• pravidla práce ve skupinách, nácvik dialogu • podpora společného pozitivního prožitku • prezentace skupinové práce • vypravování, dokončování příběhů • základní projevy empatie • zájem o spolužáky a vrstevníky, jejich potřeby • vyjádření soucitu • umění nabídnout a poskytnout přiměřenou pomoc	***OSV** – komunikace; kooperace a kompetice*

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Etická výchova

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Základní komunikační dovednosti	
• *EV-5-1-01* *reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku*	• vhodná a nevhodná gestikulace, dopad na vnímání ostatními • zásady slušné komunikace • řešení sporů bez hrubého vyjadřování	***OSV** – komunikace; poznávání lidí*
	Pozitivní hodnocení sebe a druhých	
• *EV-5-1-02* *si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení*	• podpora sebeoceňování • nácvik umění identifikovat osobní schopnosti a pozitivní vlastnosti, jejich rozvoj v rámci kolektivu	***OSV** – sebeorganizace a seberegulace*
	Tvořivost a základy spolupráce	
• *EV-5-1-03* *se dokáže těšit z radosti a úspěchů jiných, vyjadřuje účast na radosti a bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách*	• vzájemné pozitivní hodnocení • vztahy ve třídě – řízený dialog • vyjádření účasti při neúspěchu, povzbuzení	***OSV** – rozvoj schopností a poznávání*
	Základy asertivního chování	
• *EV-5-1-06* **iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě, reaguje asertivně**	• vedení dialogu (nácvik, situace, hodnocení) • asertivní reakce na urážku nebo obviňování • vstřícnost a usmíření (rozhovor) • možnosti vycházení s lidmi • nepřijatá iniciativa	***OSV** – řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje, praktická etika*

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Etická výchova

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Pozitivní hodnocení sebe a druhých	
• *EV-5-1-04* *identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí*	• nácvik umění odpouštět • předvídání chování ostatních v daných situacích • zážitek přijetí pro každého žáka, nácvik přátelského přijetí • možnosti účinné pomoci ostatním	***OSV*** *– poznávání lidí, mezilidské vztahy*
	Tvořivost a základy spolupráce	
• *EV-5-1-05* *jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a kolektivu třídy*	• ochota se podělit • umění poskytnout nezištně dar • vyjádření soucitu, povzbuzení • tvořivé budování pozitivního klimatu a vztahů v rodině a ve třídě	***OSV*** *– kooperace a kompetice; rozvoj schopnosti poznávání; hodnoty, postoje, praktická etika* ***MKV*** *– lidské vztahy*
	Základy asertivního chování	
• *EV-5-1-06* **iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě, reaguje asertivně**	• rozlišování mezi nabídkami druhých • obrana proti manipulaci • nácvik umění odmítnutí nabídek asociálního nebo nemorálního charakteru (podvod, krádež, pomluva, lež) • odmítnutí rizikového chování (podvod, krádež, pomluva, šikana) • rozlišování nevhodných informací na internetu	***OSV*** *– řešení problémů a rozhodovací schopnosti* ***MV –*** *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* ***VDO*** *– občanská společnost a škola*

7 Učební osnovy vzdělávacích oblastí 2. stupně

7.1 Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

7.1.1 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci tohoto vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu. V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání. V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno především na:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace

- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání
- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- otevřenou komunikaci a aktivní naslouchání

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Český jazyk a literatura	5	5	5	4

2. Průřezová témata

OSV	Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Sociální rozvoj Komunikace Kreativita
VMEGS	Jsme Evropané
MKV	Etnický původ
MV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních dělení Vnímání autora a mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálních sdělení Práce v realizačním týmu

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- dokáže spolupracovat ve skupině, sdílet zkušenosti a vzájemně si pomáhat

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- ovládá běžně používaná digitální zařízení; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Komunikační a slohová výchova	
• **ČJL-9-1-05** **odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně používá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru** • **ČJL-9-1-06** **v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči** • **ČJL-9-1-07** **zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu** • **ČJL-9-1-02** **rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru** • **ČJL-9-1-09** **uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování**	• mluvní cvičení • zásady dorozumívání a zásady kultivovaného projevu, verbální a nonverbální prostředky řeči • vedení dialogu • zpráva a oznámení • pozvánka • dopis (osobní, úřední) • vypravování – osnova, dějová posloupnost • popis – prostý, pracovního postupu, popis osoby (vnější charakteristika) • práce s informacemi - nalezení hlavní myšlenky textu, výpisky, referát - vyhledávání na internetu a v odborné literatuře	OSV – komunikace MDV – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality MDV – fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení OSV - kreativita

• **ČJL-9-1-08** **využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát** • ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk • ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním, reprodukuje text	• zásady dorozumívání a zásady kultivovaného projevu - užití spisovného jazyka • čtení s porozuměním - reprodukce textu	
Jazyková výchova		
• **ČJL-9-2-03** **samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami** • **ČJL-9-2-05** **využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace** • **ČJL-9-2-08** **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití** • **ČJL-9-2-01**	• obecné poučení o jazyce - jazykověda a její složky, práce s jazykovými příručkami, internetové jazykové příručky • rozvrstvení národního jazyka • zvuková stránka jazyka • spisovná a nespisovná výslovnost • rozbor stavby slova, slova příbuzná, střídání hlásek při odvozování, skupiny hlásek při odvozování, zdvojené souhlásky • skupiny bě-bje, vě - vje, pě, mě-mně • předpony s-, z-, vz-, předložky s, z	OSV – rozvoj schopností poznávání

spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • **ČJL-9-2-07** **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí** • **ČJL-9-2-04** **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci** • **ČJL-9-2-06** **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí** • ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu • ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk • ČJL-9-2- 04p	• i-y po obojetných souhláskách • druhy podstatných jmen - obecná a vlastní (psaní velkých písmen), konkrétní - abstraktní, pomnožná, hromadná, látková • zvláštnosti ve skloňování PJ (párové části těla) • přídavná jména – tvoření tvarů, jmenné tvary, stupňování • zájmena – skloňování zájmen ukazovacích a vztažných • číslovky – skloňování a pravopis • slovesa – osoba, číslo, způsob, čas - tvary podmiňovacího způsobu • stavba věty, pořádek slov ve větě, druhy podmětu a přísudku, rozvíjející větné členy - přívlastek shodný a neshodný, předmět, příslovečné určení místa, času a způsobu • grafická stavba věty jednoduché • interpunkce v jednoduchých souvětích, rozlišení věty hlavní a vedlejší • vyhledávání v Pravidlech českého pravopisu • spisovná a nespisovná výslovnost - ukázky nářečí a slangu • slovní druhy - určování, skloňování podstatných a přídavných jmen, časování sloves • pravopis vyjmenovaných slov	

pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa • ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov		
Literární výchova		
• **ČJL-9-3-01** **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla** • **ČJL-9-3-06** **rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele** • **ČJL-9-3-07** **uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře** • **ČJL-9-3-03** **formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo** • ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku	• struktura literárního díla (námět, téma, hrdina, kompozice) • jazyk literárního díla (obrazná pojmenování) • literární forma - próza, poezie, drama • literární druhy - lyrika, epika, drama • epické žánry - pohádka, pověst, bajka, báje • komiks, dobrodružná literatura • lyrické žánry - báseň, píseň • lyricko - epické žánry - balada • základní poetické pojmy (rým, rytmus, verš, sloka, básnické prostředky) • literatura starověku • eposy • Staré řecké báje a pověsti • tvořivé činnosti s literárním textem • literární ukázky dle výběru • způsoby interpretace literárních a jiných děl	OSV – sebepoznání a sebepojetí MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MDV – vnímání autora a mediálních sdělení OSV – seberegulace a sebeorganizace

• ČJL-9-3- 06p rozezná základní literární druhy a žánry • ČJL-9-3- 03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení	• tvořivé činnosti s literárním textem • literární forma - próza, poezie, drama • literární druhy - lyrika, epika, drama • sdílení dojmů z četby, srovnání lit. předlohy a filmu	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Komunikační a slohová výchova	
• **ČJL-9-1-04** **dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci** • **ČJL-9-1-05** **odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru** • **ČJL-9-1-06** **v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči** • **ČJL-9-1-03** **rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj** • **ČJL-9-1-09** **uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text**	• rozhovor • mluvní cvičení na vybrané téma, zvukové prostředky souvislého projevu • popis uměleckého díla, kritické a zážitkové naslouchání • charakteristika, objektivní a subjektivní sdělení • různé informační zdroje - stavba mediálních sdělení, kritické čtení • manipulativní působení projevu • výtah, výpisky	OSV - komunikace MDV – stavba mediálních sdělení OSV – seberegulace a sebeorganizace

s dodržováním pravidel mezivětného navazování • **ČJL-9-1-01** **odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji** • **ČJL-9-1-08** **využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát** • **ČJL-9-1-09** **uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování** • **ČJL-9-1-10** **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů**	• žádost, strukturovaný životopis - papírová i digitální podoba • vypravování • tvořivé psaní • mluvní cvičení, rozhovor • přihláška, dotazník, objednávka, dopis - práce na PC - vyplňování formulářů • vypravování podle obrázkové osnovy	MDV – tvorba med. sdělení OSV - kreativita

• ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole využívá spisovný jazyk • ČJL-9-1-09p, ČJ-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma		
Jazyková výchova		
• **ČJL-9-2-02** **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech** • **ČJL-9-2-03** **samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami** • **ČJL-9-2-05** **využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace**	• nauka o tvoření slov • slovní zásoba a její obohacování • způsoby tvoření slov • význam slov • slohové rozvrstvení slovní zásoby • slova jednoznačná a mnohoznačná • synonyma a homonyma, slova citově zabarvená, odborné názvy • slovo a sousloví, rčení • tvarosloví - opakování slovních druhů a mluvnických významů ohebných slov • slovesa – mluvnické významy - slovesný rod • příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce	OSV – rozvoj schopností poznávání

• **ČJL-9-2-04** **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci** • **ČJL-9-2-06** **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí** • **ČJL-9-2-07** **v písemném projevu, zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí** • ČJL-9-2- 04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa • ČJL-9-2- 06p rozezná větu jednoduchou od souvětí • ČJL-9-2- 07p správně píše slova s předponami a předložkami	• výpověď a věta, druhy vět podle postoje mluvčího • věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent • základní a rozvíjející větné členy - přívlastek postupně rozvíjející a několikanásobný, volný a těsný, přístavek, doplněk, příslovečné určení příčiny, účelu, podmínky a přípustky • pořádek slov ve větě • souvětí, druhy vedlejších vět • psaní i-y uvnitř slova a v koncovkách podstatných a přídavných jmen - procvičování • shoda přísudku s podmětem • slovní druhy – tvary osobních zájmen, slovesa, neohebné slovní druhy • věta jednoduchá a souvětí • pravopis předpon a předložek, shoda přísudku s podmětem	

• ČJL-9-2- 07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem		
Literární výchova		
• **ČJL-9-3-06** **rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele** • **ČJL-9-3-07** **uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře** • **ČJL-9-3-01** **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla** • ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku • ČJL-9-3- 03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení • ČJL-9-3- 06p rozezná základní literární druhy a žánry	• žánry lyrické, epické a dramatické • středověká literatura - nejvýznamnější autoři • žánry - kronika, legenda, chorál, cestopis, píseň, drama • tvořivé činnosti s literárním textem • literární ukázky dle výběru • způsoby interpretace literárních a jiných děl • nalezení hlavní myšlenky textu, reprodukce, tvořivé činnosti s literárním textem • kronika, cestopis	OSV – sebepoznání a sebepojetí MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu med. sdělení a reality, vnímání autora a med. sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Komunikační a slohová výchova	
• **ČJL-9-1-02** **rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru** • **ČJL-9-1-04** **dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci** • **ČJL-9-1-05** **odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru** • **ČJL-9-1-09** **uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování** • **ČJL-9-1-10** **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému**	• pravidla diskuse, mluvní cvičení • komunikační žánry – motivační dopis, žádost doplněná životopisem • jednoduchá úvaha • charakteristika literárních postav • subjektivně zabarvený popis • tvořivé psaní • žádost, životopis - podle předlohy, vyplnění formuláře na PC • popis osoby, místa • popis pracovního postupu	OSV – komunikace, seberegulace a sebeorganizace OSV - kreativita MDV – tvorba med. sdělení, práce v realizačním týmu

psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů • ČJL-9-1-09p, ČJ-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma		
Jazyková výchova		
• **ČJL-9-2-02** **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech** • **ČJL-9-2-03** **samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami** • **ČJL-9-2-05** **využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace** • **ČJL-9-2-01** **spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova**	• nauka o tvoření slov • slovní zásoba a význam slova, obohacování slovní zásoby - přejímání slov z cizích jazyků • práce s různými typy slovníků • slova přejatá - pravopis, skloňování • slova přejatá - výslovnost • tvarosloví - slovní druhy – (mluvnické významy a pravopis), slovesný vid • syntaktický pravopis - interpunkce ve větě jednoduché a ve složitém souvětí • poměr mezi větami a větnými členy; sponová slovesa, mluvnický zápor • útvary českého jazyka a jazyková kultura • skupiny jazyků • původ a základy vývoje češtiny • kultura jazyka a řeči	VMEGS –Jsme Evropané MKV – etnický původ

• **ČJL-9-2-07** **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí** • **ČJL-9-2-06** **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí** • **ČJL-9-2-08** **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití** • ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu • ČJL-9-2- 04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa • ČJL-9-2- 06p rozezná větu jednoduchou a souvětí	• pravopis cizích slov - vyhledávání v PČP, psaní velkých písmen ve vlastních jménech • tvary slov, koncovky podstatných a přídavných jmen, tvary osobních zájmen • tvoření souvětí	
Literární výchova		
• **ČJL-9-3-07** **uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře**	• literatura období renesance a humanismu • baroko, klasicismus, osvícenství, • národní obrození • romantismus, realismus, literatura 2. poloviny 19. století	

• **ČJL-9-3-02** **rozeznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora** • **ČJL-9-3-08** **porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování** • **ČJL-9-3-09** **vyhledává informace v různých typech katalogů, knihovně i v dalších informačních zdrojích** • ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku • ČJL-9-3- 06p rozezná základní literární druhy a žánry • ČJL-9-3- 03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení • ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře	• práce s texty, reprodukce, hlavní myšlenka textu • vyhledávání informací, činnosti ve školní knihovně, práce s internetem	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Komunikační a slohová výchova	
• **ČJL-9-1-06** **v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči**	• funkční styly • mluvní cvičení	OSV – rozvoj schopností poznávání
• **ČJL-9-1-08** **využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát**	• studijní čtení jako zdroj informací • vyhledávací čtení • analytické čtení • výpisky, výtah • referát - citace, různé zdroje	
• **ČJL-9-1-09** **uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování**	• slohové útvary (dle výběru) např. strukturovaný životopis, úvaha, líčení, fejeton, vypravování, zpráva, proslov • výklad, teze	MDV –kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, tvorba med. sdělení, práce v realizačním týmu OSV - kreativita
• **ČJL-9-1-10** **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému**	• diskuse, rozhovor	OSV – sebepoznávání a sebepojetí MDV – stavba mediálních sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu

psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů • **ČJL-9-1-07** **zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu** • **ČJL-9-1-01** **odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji** • **ČJL-9-1-03** **rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj** • **ČJL-9-1-10** **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů** • ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole využívá spisovný jazyk	• různé informační zdroje - stavba mediálních sdělení, kritické čtení • manipulativní působení projevu • zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové • diskuse, rozhovor	med. sdělení a reality, vnímání autora a med. sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti
Jazyková výchova		

• **ČJL-9-2-08** **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití** • **ČJL-9-2-05** **využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace** • **ČJL-9-2-01** **spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova** • **ČJL-9-2-02** **rozlišuje a příklady z textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech** • **ČJL-9-2-07** **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí** • **ČJL-9-2-04** **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci**	• obecné poučení o jazyce • řeč, jazyk, skupiny jazyků • původ a základy vývoje češtiny • kultura jazyka a řeči • jazyková norma a kodifikace • zvuková stránka jazyka • spisovná výslovnost, modulace a členění řeči (přízvuk, pauzy, frázování), intonace • slovní zásoba a význam slova • tvoření slov • způsoby tvoření slov • stavba slova • tvarosloví • slovní druhy • mluvnické významy a tvary slov • slovesné třídy a vzory • stavba věty a souvětí, pravidla interpunkce - psaní čárky před spojkou a pořádek slov ve větě • větné členy, druhy vedlejších vět, složitá souvětí • přímá a nepřímá řeč	VMEGS – Jsme Evropané MKV – etnický původ OSV – komunikace, seberegulace a sebeorganizace

• **ČJL-9-2-06** **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí** • **ČJL-9-2-07** **v písemném projevu zvládá lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický pravopis ve větě jednoduché a v souvětí** • ČJL-9-2- 04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa • ČJL-9-2- 06p rozezná větu jednoduchou a souvětí • ČJL-9-2- 07p správně píše slova s předponami a předložkami • ČJL-9-2- 07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	• stavba textu • slovní druhy, tvary slov • stavba věty jednoduché a souvětí • pravopis	
Literární výchova		
• **ČJL-9-3-06** **rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich významné představitele**	• literární druhy a žánry – populárně naučná literatura a literatura faktu, publicistické žánry	

• **ČJL-9-3-01** **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla** • **ČJL-9-3-05** **rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty** • **ČJL-9-3-07** **uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře** • **ČJL-9-3-09** **vyhledává informace v různých typech katalogů, knihovně i v dalších informačních zdrojích** • **ČJL-9-3-02** **rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora** • **ČJL-9-3-03** **formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo**	• hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé • literatura 20. století • sdílení dojmů z četby • tvůrčí psaní • práce s texty literatury 20. století • sdílení dojmů z četby • vyhledávání informací	

• **ČJL-9-3-08** **porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování** • **ČJL-9-3-04** **tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie** • ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku • ČJL-9-3- 03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení • ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře		

Tvořivé činnosti s literárním textem – dle vhodnosti zařazovat např. přednes, volnou reprodukci přečteného nebo slyšeného textu, hlavních myšlenek, interpretace, dramatizace, tvorba vlastních textů, výtvarný doprovod.

Do každého ročníku jsou zařazovány čtenářské dílny, návštěva školní knihovny. Dle situace a nabídky zájemci navštíví v průběhu školního roku minimálně jedno divadelní představení.

7.1.2

7.1.2 Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně náročnému (jazykově, obsahově, rozsahem) ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti

Cílem jazykové výuky je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí.

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 v rámci cílů vycházejících ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, komunikaci, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem (učebnice, autentické materiály, …), jsou využívány zvukové nahrávky, jednoduché říkanky, písně, filmy, dramatizace, …

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí. S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží, v obchodech, v populární hudbě, filmu, na dovolené s rodiči, i při práci s počítačem.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Anglický jazyk	3	3	3	3

2. Průřezová témata

OSV	Komunikace Poznávání lidí Mezilidské vztahy
VMEGS	Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět

MKV	Kulturní diference Lidské vztahy Multikulturalita Etnický původ
EV	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
MV	Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- vede žáky k ověřování výsledků
- vede žáky k pochopení souvislostí a vzájemného propojení mezi různými oblastmi lidského poznání a činností
- hodnotí spolu se žáky jejich vlastní pokrok
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků

Žák

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- propojuje získané poznatky do širších celků
- poznává smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly, při kterých jsou žáci nuceni vyhledat informace z různých zdrojů
- nabízí pravidelně žákům problémové úlohy a situace, při nichž žáci řeší praktické problémy z každodenního života

Žák

- je schopen pochopit problém
- umí vyhledat vhodné informace

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k přirozenému vyjadřování v cizím jazyce
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vytváří příležitosti pro komunikaci žáků
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích,…
- poskytuje žákům prostor k písemné i ústní prezentaci úkolů

Žák

- komunikuje na odpovídající úrovni
- naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje

Kompetence sociální a personální

Učitel

- volí různé formy práce, aby umožnil žákům dosáhnout osobního maxima
- navozuje tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě
- přizpůsobuje výuku individuálním potřebám a schopnostem žáků
- vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- vyžaduje a vede žáky k dodržování pravidel slušného chování

Žák

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- je schopen sebekontroly

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k zodpovědnosti za vlastní učení
- vyžaduje od žáků zodpovědnost za svůj podíl na týmové práci
- vede žáky ke vzájemnému naslouchání
- vede žáky k diskusi, k prezentaci jejich myšlenek a názorů

Žák

- respektuje názory ostatních
- se zodpovědně rozhoduje podle dané situace

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje důsledně od žáků vypracování úkolů v předem stanoveném termínu
- napomáhá při cestě ke správnému řešení
- vyžaduje od žáků hodnocení vlastní práce
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Žák

- je schopen efektivně organizovat svou práci
- spolupracuje ve skupině

Kompetence digitální

Učitel

- pomáhá žákům se orientovat v digitálním prostředí
- vede žáky l bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

Žák

- ovládá bezpečně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah
- vytváří a upravuje digitální obsah
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Poslech s porozuměním	
• **CJ-9-1-01** **rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně** • CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů	• porozumění jednoduchým poslechovým sdělením	**OSV** –komunikace **MKV**- kulturní diference
	Mluvení	
• **CJ-9-2-01** **zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích** • CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	• škola • sport • volný čas • domov a bydlení • jídlo a stravovací návyky • pocity a nálady	

Čtení s porozuměním		
• **CJ-9-3-01** **vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech** • CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	• porozumění krátkým a jednoduchým textům • vyhledávání základních informace v textu	
Psaní		
• **CJ-9-4-01** **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**	• rozlišování používání gramatických jevů • vyplnění formuláře	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Poslech s porozuměním	
• **CJ-9-1-01** **rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně** • CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů	• rozvíjení schopnosti sluchem rozlišit prvky fonologického systému jazyka • rozlišení slovního a větného přízvuku	**OSV** – poznávání lidí, komunikace **VMEGS** – Evropa a svět nás zajímá
	Mluvení	
• **CJ-9-2-01** **zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích** • **CJ-9-2-02** **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech** • CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	• otázky na základní informace • reagování v běžných situacích • rodina • počasí • cestování • příroda a město • kultura • nákupy a móda • reálie zemí příslušných jazykových oblastí	

Čtení s porozuměním		
• **CJ-9-3-01** **vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech** • **CJ-9-3-02** **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace** • CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	• vyhledávání požadovaných informací v každodenních materiálech	
Psaní		
• **CJ-9-4-01** **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** • **CJ-9-4-02** **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**	• rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačních záměrů žáka	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Poslech s porozuměním	
• **CJ-9-1-02** **rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat** • CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	• pochopení požadované informace z poslechové situace	**OSV** – komunikace **VMEGS** – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět **MKV** – lidské vztahy, multikulturalita **EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Mluvení	
• **CJ-9-2-01** **zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích** • **CJ-9-2-02** **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech** • CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	• rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikace • péče o zdraví • pocity a nálady • volba povolání • příroda	

Čtení s porozuměním		
• **CJ-9-3-01** **vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech** • **CJ-9-3-02** **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace** • CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	• práce se slovníkem • orientace v textu	
Psaní		
• **CJ-9-4-02** **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** • **CJ-9-4-03** **reaguje na jednoduché písemné sdělení** • CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• psaní jednoduchých textů týkajících se probíraných témat	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Poslech s porozuměním	
• **CJ-9-1-02** **rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat** • CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	• orientace v poslechovém sdělení • fonetické rozeznání souhlásek a samohlásek • rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnost, intonace	**OSV** – mezilidské vztahy, komunikace **MKV** – etnický původ **VMEGS** – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět **MDV** – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
	Mluvení	
• **CJ-9-2-03** **vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života** • CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	• společnost a její problémy • reálie zemí příslušných jazykových oblastí • kultura • volba povolání • moderní technologie a média • cestování	

Čtení s porozuměním		
• **CJ-9-3-01** **vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech** • **CJ-9-3-02** **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace** • CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	• orientace v textu v rámci probíraných témat • vyhledávání a interpretace požadované informace za pomoci slovníku	
Psaní		
• **CJ-9-4-02** **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** • **CJ-9-4-03** **reaguje na jednoduché písemné sdělení** • CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	

7.1.3 Další cizí jazyk: NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu německý jazyk je zaměřeno na:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a jejich využití při komunikaci v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka
- rozšíření všeobecného kulturního rozhledu, který je předpokladem k prohloubení porozumění mezi národy
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Německý jazyk	-	-	3	3

2. Průřezová témata

OSV	Komunikace Sociální rozvoj
VMEGS	Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět
MKV	Multikulturalita

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- vede žáky k ověřování výsledků
- vede žáky k pochopení souvislostí a vzájemného propojení mezi různými oblastmi lidského poznání a činností
- hodnotí spolu se žáky jejich vlastní pokrok
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků

Žák

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- propojuje získané poznatky do širších celků
- poznává smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly, při kterých jsou žáci nuceni vyhledat informace z různých zdrojů
- nabízí pravidelně žákům problémové úlohy a situace, při nichž žáci řeší praktické problémy z každodenního života

Žák

- je schopen pochopit problém
- umí vyhledat vhodné informace

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k přirozenému vyjadřování v cizím jazyce
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vytváří příležitosti pro komunikaci žáků
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích,…
- poskytuje žákům prostor k písemné i ústní prezentaci úkolů

Žák

- komunikuje na odpovídající úrovni
- naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje

Kompetence sociální a personální

Učitel

- volí různé formy práce, aby umožnil žákům dosáhnout osobního maxima
- navozuje tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě
- přizpůsobuje výuku individuálním potřebám a schopnostem žáků
- vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- vyžaduje a vede žáky k dodržování pravidel slušného chování

Žák

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- je schopen sebekontroly

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k zodpovědnosti za vlastní učení
- vyžaduje od žáků zodpovědnost za svůj podíl na týmové práci
- vede žáky ke vzájemnému naslouchání
- vede žáky k diskusi, k prezentaci jejich myšlenek a názorů

Žák

- respektuje názory ostatních
- se zodpovědně rozhoduje podle dané situace

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje důsledně od žáků vypracování úkolů v předem stanoveném termínu
- napomáhá při cestě ke správnému řešení
- vyžaduje od žáků hodnocení vlastní práce
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Žák

- je schopen efektivně organizovat svou práci
- spolupracuje ve skupině

Kompetence digitální

Učitel

- pomáhá žákům se orientovat v digitálním prostředí
- vede žáky l bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

Žák

- ovládá bezpečně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah
- vytváří a upravuje digitální obsah
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Poslech s porozuměním	
• **DCJ-9-1-01** **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně** • **DCJ-9-1-02** **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** • DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka • DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky	**VMEGS** (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět) **OSV** (sociální rozvoj, komunikace) **MKV** (multikulturalita)
	Mluvení	
• **DCJ-9-2-01** **se zapojí do jednoduchých rozhovorů** • **DCJ-9-2-02** **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného,**	• mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas • DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk		
Čtení s porozuměním		
• **DCJ-9-3-01** **rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům** • **DCJ-9-3-02** **rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům** • DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	• tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata	
Psaní		
• **DCJ-9-4-01** **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**	• slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Poslech s porozuměním	
• **DCJ-9-1-03** **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat** • DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele	• zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
	Mluvení	
• **DCJ-9-2-03** **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá**	• mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
	Čtení s porozuměním	
• **DCJ-9-3-03** **rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci**	• tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny),	

	zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	
	Psaní	
• **DCJ-9-4-02** **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** • **DCJ-9-4-03** **stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení** • DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	

7.2 Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

7.2.1 Vyučovací předmět: MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávání v matematice zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů, rozvoj abstraktního a exaktního myšlení, logické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice, zeměpis – měřítko, výpočty, chemie – řešení rovnic, převody jednotek)

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Matematika	5	5	5	5

2. Průřezová témata

OSV	seberegulace a sebeorganizace řešení problémů a rozhodovací dovednosti

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- osvojuje si základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváří zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívá prostředků výpočetní techniky

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žák

- zjišťuje, že realita je složitější než její matematický model
- provádí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žák

- zdůvodňuje matematické postupy
- vytváří hypotézy
- komunikuje na odpovídající úrovni

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

Žák

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žák

- respektuje názory ostatních
- si formuje volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhoduje podle dané situace

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žák

- se zdokonaluje grafický projev
- je veden k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální

Žák

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Číslo a proměnná	
• **M-9-1-02** **zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor** • **M-9-1-03** **modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel** • **M-9-1-04** **užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)** • **M-9-1-09** **analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel** • M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla • M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000	• dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti • desetinná čísla – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, sčítání, odčítání, násobení, dělení desetinných čísel, slovní úlohy na desetinná čísla	**OSV** seberegulace a sebeorganizace **OSV** řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Závislosti, vztahy a práce s daty		
• **M-9-2-01** **vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data** • **M-9-2-02** **porovnává soubory dat** • M-9-2-01p vyhledává a třídí data • M-9-2-02p porovnává data	• závislosti a data – nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky, četnost znaku, aritmetický průměr • funkce – pravoúhlá soustava souřadnic	
Geometrie v rovině a v prostoru		
• **M-9-3-01** **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku** • **M-9-3-02** **charakterizuje a třídí základní rovinné útvary** • **M-9-3-03** **určuje velikost úhlu měřením a výpočtem** • **M-9-3-04** **odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů** • **M-9-3-05**	• rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, jemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost (věty o shodnosti trojúhelníků), výpočet obvodu a obsahu čtverce a obdélníku, obvodu trojúhelníku, slovní a logické úlohy • metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, rovnoběžka, kolmice konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlů, osa úsečky), osová souměrnost, středová souměrnost, rýsování trojúhelníku s popisem konstrukce	

využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh • **M-9-3-06** **načrtne a sestrojí rovinné útvary** • **M-9-3-07** **užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků** • **M-9-3-08** **načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar** • **M-9-3-12** **načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině** • M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce • M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu • M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce		

• M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary • M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti • M-9-3-12p načrtne základní tělesa • M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
• **M-9-4-01** **užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací** • M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy • M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací	• logické a netradiční geometrické úlohy	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Číslo a proměnná	
• **M-9-1-01** **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu** • **M-9-1-04** **užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)** • **M-9-1-05** **řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů** • **M-9-1-06** **řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)** • M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem • M-9-1-01p	• celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa, sčítání, odečítání, násobení, dělení celých čísel, příklady se závorkami • zlomky – převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek • poměr – měřítko mapy, úměra, trojčlenka • procenta – procento, promile, základ, procentová část, počet procent, jednoduché úrokování	**OSV** seberegulace a sebeorganizace **OSV** řešení problémů a rozhodovací dovednosti

pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento) • M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace • M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu • M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose		
Závislosti, vztahy a práce s daty		
• **M-9-2-01** **vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data** • **M-9-2-03** **určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti** • **M-9-2-04** **vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem** • **M-9-2-05** **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů** • M-9-2-01p vyhledává a třídí data M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku	• závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, grafy, tabulky • funkce – přímá úměrnost, nepřímá úměrnost	

- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi		
Geometrie v rovině a v prostoru		
• **M-9-3-01** **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku** • **M-9-3-02** **charakterizuje a třídí základní rovinné útvary** • **M-9-3-04** **odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů** • **M-9-3-05** **využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh** • **M-9-3-06** **načrtne a sestrojí rovinné útvary**	• rovinné útvary – čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, výpočet obvodu a obsahu u čtyřúhelníků, konstrukční úlohy s popisem konstrukce, slovní úlohy • prostorové útvary – kvádr, krychle, výpočet povrchu a objemu, slovní úlohy	

• **M-9-3-09** **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti** • **M-9-3-10** **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** • **M-9-3-11** **načrtne a sestrojí sítě základních těles** • **M-9-3-12** **načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině** • **M-9-3-13** **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu** • M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu • M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce • M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary • M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce • M-9-3-11p sestrojí sítě základních těles		

• M-9-3-12p načrtne základní tělesa • M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
• **M-9-4-01** **užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací** • **M-9-4-02** **řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí** • M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy • M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací • M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	• logické a netradiční geometrické úlohy • číselné a logické řady • číselné a obrázkové analogie	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Číslo a proměnná	
• **M-9-1-01** **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu** • **M-9-1-07** **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním** • **M-9-1-08** **formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav** • M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem • M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento) • M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace	• mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina, pravidla mocnin a odmocnin, sčítání, odečítání, násobení a dělení mocni, krácení mocnin, částečné odmocňování • výrazy – číselný výraz a jeho hodnota, proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny • rovnice – lineární rovnice	**OSV** seberegulace a sebeorganizace **OSV** řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Závislosti, vztahy a práce s daty		
• **M-9-2-04** **vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem** • M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi	• závislosti a data – grafy, tabulky	
Geometrie v rovině a v prostoru		
• **M-9-3-01** **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku** • **M-9-3-02** **charakterizuje a třídí základní rovinné útvary** • **M-9-3-04** **odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů** • **M-9-3-05** **využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh** • **M-9-3-06** **načrtne a sestrojí rovinné útvary**	• prostorové útvary – rotační válec, kolmý hranol • konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (Thaletova kružnice) • rovinné útvary - kružnice, kruh, poloha přímky a kružnice, obsah a obvod, slovní úlohy	

• **M-9-3-09** **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti** • **M-9-3-10** **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** • **M-9-3-11** **načrtne a sestrojí sítě základních těles** • **M-9-3-12** **načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině** • **M-9-3-13** **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu** • M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu • M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce • M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary • M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce • M-9-3-11p sestrojí sítě základních těles • M-9-3-12p načrtne základní tělesa		

• M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
• **M-9-4-01** **užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací** • **M-9-4-02** **řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí** • M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy • M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací • M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	• logické a netradiční úlohy	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Číslo a proměnná	
• **M-9-1-07** **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním** • **M-9-1-08** **formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav**	• rovnice – soustava dvou lineárních rovnic s dvěma neznámými, vyjadřování neznámé ze vzorce	**OSV** seberegulace a sebeorganizace **OSV** řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	Závislosti, vztahy a práce s daty	
• **M-9-2-04** **vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem** • M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi	• závislost a data – grafy, tabulky • rovinné útvary – podobnost (věty o podobnosti trojúhelníků) • funkce – lineární funkce	
	Geometrie v rovině a v prostoru	
• **M-9-3-07** **užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků** • **M-9-3-09**	• prostorové útvary – jehlan, rotační kužel, koule, objem a povrch, slovní úlohy	

určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • **M-9-3-10** **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** • **M-9-3-11** **načrtne a sestrojí sítě základních těles** • **M-9-3-13** **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu** • M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce • M-9-3-11p sestrojí sítě základních těles		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
• **M-9-4-01** **užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací** • **M-9-4-02** **řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí** • M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy	• logické a netradiční geometrické úlohy	

• M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací • M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh		

7.3 Vzdělávací oblast: INFORMATIKA

7.3.1 Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Žák poznává, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v učebně digitálních technologií s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Informatika	1	1	1	1

2. Průřezová témata

OSV	Řešení problémů, a rozhodovací dovednosti. Kreativita. Rozvoj schopností a poznávání. Komunikace.
MV	Práce v realizačním týmu

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu.
- Žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů

- Žák vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému.
- Žák samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy.

- Žák ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.

Kompetence komunikativní

- Žák využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

- Žák účinně spolupracuje ve skupině.

Kompetence občanské

- Žák chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy.

Kompetence pracovní

- Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Kompetence digitální

- Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.
- Žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.
- Žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Žák předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací oblast: Informatika

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Data, informace a modelování	
• ***I-9-1-01*** ***Získá z dat informace, interpretuje data, odhaduje chyby v cizích interpretacích dat*** • ***I-9-1-02*** ***Navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu*** • *I-9-1-01p* *Získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti* • *I-9-1-02p* *Zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek*	• získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítač; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby v interpretacích dat • kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity	***OSV:*** *Rozvoj schopností a poznávání*
	Informační systémy	
• **I-9-3-01** **Vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů** • **I-9-3-03**	• informační systémy ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti • návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení;	***OSV:*** Řešení problémů, a rozhodovací dovednosti.

Vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat • **I-9-3-04** **Sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu** • I-9-3-01p Popíše účel informačních systémů, které používá • I-9-3-03p Na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat	kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel • hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí	
Digitální technologie		
• **I-9-4-02** **Ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos** • **I-9-4-03** **Vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky** • **I-9-4-04**	• řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení • bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat –	

Poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače • **I-9-4-05** **Dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení** • I-9-4-02p Ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu • I-9-4-03p Pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí • I-9-4-04p Rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu • I-9-4-05p Dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat	aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat • digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	

Vzdělávací oblast: Informatika

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Data, informace a modelování	
• **I-9-1-03** **vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní** • **I-9-1-04** **zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji** • I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění • I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení	• modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy	
	Algoritmizace a programování	

• **I-9-2-01** **po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen** • **I-9-2-02** **rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení** • **I-9-2-03** **vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému** • **I-9-2-05** **v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné** • **I-9-2-06** **ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu** • I-9-2-01p	• algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu • programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné • kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu • tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	**OSV** - Řešení problémů, a rozhodovací dovednosti. **OSV** - Kreativita. **OSV** - Rozvoj schopností a poznávání.

po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti • I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení • I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal		

Vzdělávací oblast: Informatika

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Informační systémy	
• **I-9-3-02** **nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat** • **I-9-3-03** **vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat** • **I-9-3-04** **sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu** • I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce • I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat	• návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel • hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí	

Vzdělávací oblast: Informatika

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Digitální technologie	
• **I-9-4-01** **popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě** • **I-9-4-02** **ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos** • **I-9-4-03** **vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky** • **I-9-4-04** **poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače** • **I-9-4-05** **dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení**	• hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka • počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva • řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení • bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat –	**MV -** Práce v realizačním týmu

• I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému • I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu • I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí • I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu • I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat	aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat • digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	

7.4 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

7.4.1 Vyučovací předmět: DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Vybavuje žáka základními znalostmi a dovednostmi potřebnými pro formování aktivního vědomého člena společnosti. Přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti.

Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Rozvíjí především takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování regionálních a místních dějin.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis je zaměřeno především na:

- rozvíjení zájmu o minulost i současnost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Dějepis	2	2	2	2

2. Průřezová témata

OSV	Rozvoj schopnosti poznávání Hodnoty, postoje a praktická etika
VDO	Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VMEGS	Jsme Evropané
MKV	Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity
EV	Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí
MV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- dokáže spolupracovat ve skupině, sdílet zkušenosti a vzájemně si pomáhat

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- ovládá běžně používaná digitální zařízení; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	***Učivo***	***Průřezová témata***
Člověk v dějinách		
• *D-9-1-01* **uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků**	• význam zkoumání dějin - práce historika a archeologa	***OSV – rozvoj schopností poznávání***
• **D-9-1-02** **uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány**	• získávání informací o dějinách, historické prameny, instituce shromažďující historické prameny (muzea, archivy, knihovny, galerie)	
• **D-9-1-03** **orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu**	• historický čas a prostor, práce s časovou osou a historickou mapou	
• *D-9-1-01p* chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti	• význam poznávání historie	
Počátky lidské společnosti		

• *D –9-2-01* *charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu* • *D-9-2-02* *objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost* • *D-9-2-01p* rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí • *D-9-2-01p* podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty	• vývoj člověka - charakteristika života jednotlivých vývojových typů, život ve starší době kamenné • vznik zemědělství a rozvoj řemesel v mladší době kamenné • život v době bronzové a železné • rozdíl ve způsobu života v pravěku a dnes	***MKV-etnický původ*** ***EV – základní podmínky života*** ***Západočeské muzeum Plzeň – expozice Pravěk a archeologie***
Nejstarší civilizace. Kořeny lidské kultury		
• *D-9-3-01* *rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací* • *D-9-3-02* *uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví*	• nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - vznik nejstarších států v oblasti Mezopotámie, Egypta, Předního východu, Indie a Číny - způsob života, památky • antické Řecko - vznik demokracie, kultura a náboženství, věda a vzdělanost • antický Řím - společnost, ovládnutí Středomoří, počátky křesťanství, střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	***VDO – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování*** ***VMEGS – Jsme Evropané***

• *D-9-3-03* *demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství* • *D-9-3-04* *porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie* • *D-9-3-01p* *Uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států* • *D-9-3-03p, D-9-3-04p* *Popíše život v době nejstarších civilizací*	• přírodní podmínky pro vznik nejstarších států • život lidí ve starověkých státech v oblasti Mezopotámie, Egypta, Indie a Číny – nejvýznamnější památky • antické Řecko – báje, náboženství, vznik demokracie, památky • antický Řím – významné památky	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Křesťanství a středověká Evropa	
• *D-9-4-01* *popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států* • *D-9-4-02* *objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech* • *D-9-4-03* *vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí* • *D-9-4-04* *ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury* • *D-9-4-03p*	• nový etnický obraz Evropy - stěhování národů, formování evropských států, přijímání a rozvoj křesťanství, islám a islámské říše ovlivňující Evropu • Velká Morava a český stát – vnitřní vývoj a postavení v Evropě – významné události a osobnosti Velké Moravy a českého státu v době knížecí • křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy • struktura středověké společnosti, postavení a funkce jednotlivých vrstev, život na středověké vesnici, rozvoj středověkých měst • kultura středověké společnosti – románské umění, gotika • období rozkvětu českého státu za vlády Přemyslovců a Lucemburků, vláda Karla IV. • středověká společnost – vliv církve na život středověkého člověka	***VMEGS – Jsme Evropané*** ***MKV – Etnický původ, Multikulturalita*** ***Návštěva Plzně – středověk – historické centrum města, Plzeňské historické podzemí, ZČM – program Ať žije středověk***

popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti • *D-9-4-02p* *uvede první státní útvary na našem území* • *D-9-4-02p* *uvede základní informace z období počátků českého státu* • *D-9-4-04p* *rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské* • *D-9-4-04p* *uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu*	• Sámova říše, Velká Morava • počátky českého státu – nejvýznamnější osobnosti a památky • život lidí na středověké vesnici a ve středověkém městě • významní přemyslovští králové, Jan Lucemburský, Karel IV. – nejvýznamnější památky	
Objevy a dobývání. Počátky nové doby		
• *D-9-5-02* *vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život* • *D-9-5-01* *vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve* • *D-9-5-03* *popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky*	• husitství – významné události a osobnosti, ohlas v české kultuře, význam • České země za vlády Jiřího z Poděbrad a Jagellonců • humanismus a renesance • evropská reformace • humanismus a renesance v Čechách • zámořské objevy a počátky dobývání světa	

• *D- 9-5-04* *objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie* • *D-9-4-03p* *charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí* • *D-9-5-03p* *popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu* • *D-9-5-04p, D-9-4-05p* *– uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období*	• český stát a velmoci v 15. – 17. století – vláda Habsburků, vznik habsburské monarchie • husitství – osobnosti, nejvýznamnější události, zbraně, bitvy, význam • zámořské objevy a jejich důsledky pro evropskou civilizaci • český stát od 15. do 17. století – významné události, nejvýraznější osobnosti, způsob života lidí na počátku novověku	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Objevy a dobývání. Počátky nové doby	
• *D- 9-5-04* *objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie* • *D- 9-5-05* *objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky* • *D-9-5-06* *rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek* • *D-9-5-04p, D-9-4-05p* *uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období* • *D-9-5-04p, D-9-4-05p* *pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku*	• český stát a velmoci v 15. – 17. století – vláda Habsburků, vznik habsburské monarchie • český stát a velmoci v 17. – 18. století – vývoj po třicetileté válce • situace ve Francii, Anglii a Rusku • české stavovské povstání • třicetiletá válka • barokní kultura • osvícenství • český stát od 17. do 18. století – významné události, nejvýraznější osobnosti	***VDO – Občan, občanská společnost a stát***
	Modernizace společnosti	
• *D-9-6-01* *vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve*	• zrod moderní vědy, přechod k průmyslové společnosti	***EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí***

vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti • *D-9-6-02* *objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě* • *D-9-5-06* *rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek* • *D-9-6-03* *porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů* • *D-9-6-04* *vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií* • *D-9-6-03p* *uvede základní historické události v naší zemi v 19. století*	• industrializace a její důsledky pro společnost – sociální otázka • Velká francouzská revoluce a napoleonské období – vliv na Evropu a svět • americká válka za nezávislost, vznik USA • kultura klasicismu a romantismu • národní hnutí velkých i malých národů, utváření novodobého českého národa – osobnosti národního obrození • revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů – rok 1848 v Evropě a v českých zemích • technicko – vědecká revoluce v Evropě a v našich zemích – rozdílné tempo vývoje • evropský kolonialismus • konflikty mezi velmocemi, cesta k první světové válce	***VDO – občan, občanská společnost a stát*** ***EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí***

• *D-9-6-03p* *vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin v 19. století*	• významné historické události, osobnosti české vědy a kultury v 19. století	
Moderní doba		
• *D-9-7-01* *na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky* • *D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p* *uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války*	• první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky • vznik Československa • první světová válka – příčiny, průběh, nové typy zbraní, důsledky	***EV*** – lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Moderní doba	
• **D-9-7-02** **rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů** • **D-9-7-05** **zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí** • **D-9-7-03** **charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu** • **D-9-7-04** **na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv**	• nové politické uspořádání Evropy po první světové válce a úloha USA • počátky samostatného Československa, jeho hospodářský, politický vývoj, sociální a národnostní problémy • mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech • totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro svět a Československo • druhá světová válka • holokaust • situace v našich zemích – domácí a zahraniční odboj	***VDO – občan, občanská společnost a stát*** ***VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování*** ***VDO – formy participace občanů v politickém životě*** ***MDV – fungování a vliv médií ve společnosti, interpretace vztahu mediálních sdělení reality*** ***OSV – hodnoty, postoje, praktická etika***

• **D-9-7-01** **na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky** • *D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p* *uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války* • D-9-7-01p, D-9-7-05p – uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky	• politické, mocenské a ekonomické důsledky války • důsledky první světové války – vznik Československa • život v době tzv. první republiky, významné osobnosti	
Rozdělený a integrující se svět		
• *D-9- 8-01* *vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků* • *D-9-8-02* *vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce* • *D-9-8-03* *posoudí postavení rozvojových zemí* • *D-9-8-04* *prokáže základní orientaci v problémech současného světa*	• studená válka – rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi • politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření • vnitřní situace v zemích východního bloku- srovnání s charakteristikou západních zemí • vývoj v Československu od roku 1945 do roku 1989 • vznik České republiky • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • problémy současného světa	**MDV** - Fungování a vliv médií ve společnosti, ***Interpretace vztahu mediálních sdělení reality*** ***Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení*** **VDO** – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů ve společenském životě, principy demokracie jako formy vlády **MKV** - princip sociálního smíru a solidarity **VMEGS**- Jsme Evropané **EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí

• *D-9- 8-01p, D-9- 8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě* • *D-9- 8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítezství demokracie v naší vlasti*	• věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport, zábava • významné události 2. světové války • nejdůležitější události ve světě a v Československu 1945 – 1989, významné osobnosti • konec totalitního režimu v Československu – události 17. listopadu 1989	

Dle možností, zájmu a schopností žáků budou v průběhu školního roku zařazovány projektové dny, dějepisné exkurze a besedy na historická témata. Jednou za 3 roky se uskuteční poznávací zájezd do Terezína, pravidelně budou pořádány poznávací zájezdy do Prahy.

7.4.2 Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět občanská výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Zaměřuje se na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací.

Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu občanská výchova je zaměřeno na:

- poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská výchova	-	1	1	1

2. Průřezová témata

OSV	Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí

	Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika
VDO	Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VMEGS	Jsme Evropané
MKV	Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity
EV	Vztah člověka k prostředí
MV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

1. ovládá běžně používaná digitální zařízení; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
2. získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
3. vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
4. využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
5. předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Občanská výchova

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	***Učivo***	***Průřezová témata***
	Člověk ve společnosti	
• **VO-9-1-01** **objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání** • **VO-9-1-02** **rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu**	• naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život • naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, kulturní instituce, přírodních objektů a majetku • naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny	• OSV (mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika, poznávání lidí, řešení problémů a rozhodovací dovednosti) • VDO (Občanská společnost a škola) • MKV (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ) • OSV (mezilidské vztahy, kooperace a kompetice) • VDO (Občanská společnost a škola) • EV (Vztah člověka k prostředí)
• **VO-9-1-04** **uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích**	• zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	• OSV (kooperace a kompetice, mezilidské vztahy)

• VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití • VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	• zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	• OSV (Poznávání lidí) • MKV (kulturní diference, multikulturalita, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti) • OSV (poznávání lidí, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika)
Člověk, stát a právo		
• **VO-9-4-05** **přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod** • VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	• lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace • lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte	• VDO (občan, občanská společnost a stát) • MKV (lidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity) • VDO (občan, občanská společnost a stát) • MKV (lidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity)

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Občanská výchova

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Člověk jako jedinec	
• **VO-9-2-01** **objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života** • **VO-9-2-03** **kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání** • VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním	• podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál • vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí • podobnost a odlišnost lidí – vrozené předpoklady, osobní potenciál	• OSV (rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, komunikace, poznávání lidí, hodnoty, postoje, praktická etika) • MKV (lidské vztahy, kulturní diference) • OSV (rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje, praktická etika) • MKV (lidské vztahy, kulturní diference) • OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, poznávání lidí, hodnoty, postoje, praktická etika) • MKV (lidské vztahy, kulturní diference)
	Člověk, stát a právo	
• **VO-9-4-01** **rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky** • **VO-9-4-02**	• právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu	• VDO (občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)

rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • **VO-9-4-03** **objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů** • **VO-9-4-04** **vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů** • **VO-9-4-06** **objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství** • **VO-9-4-07** **uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci** • **VO-9-4-08** **dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování** • **VO-9-4-09**	• státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly • principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev • právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele, styk s úřady • právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů • protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování	• VDO (občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě) • OSV (kreativita) • VDO (občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) • OSV (komunikace) • VDO (občan, občanská společnost a stát) • VDO (občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě)

rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • **VO-9-4-10** **rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady** • **VO-9-4-11** **diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání** • VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti • VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy • VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání • VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu • VO-9-4-05p	předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví • principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu • právní základy státu – znaky státu, státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce • státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy • právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele, styk s úřady • právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů	• VDO (občan, občanská společnost a stát) • OSV (Kreativita) • VDO (občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) • VDO (občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) • VDO (občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě) • OSV (komunikace) • VDO (občan, občanská společnost a stát) • VDO (občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě) • VDO (občan, občanská společnost a stát)

uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele • VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání • VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků • VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu • VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy • VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací	• protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování práv k duševnímu vlastnictví	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Občanská výchova

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Člověk jako jedinec	
• **VO-9-2-02** **posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek**	• osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	• OSV (rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, komunikace, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
• **VO-9-2-04** **popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru**		• OSV (rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita)
• **VO-9-1-03** **kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí**	• reklama, masová kultura, prostředky komunikace, media	
• **VO-9-1-05** **objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám**	• kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice	• OSV (poznávání lidí, kreativita, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika)

• **VO-9-1-06** **rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti** • VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům • VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti • VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie • VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány	• lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti • vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti • lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti • vztahy mezi lidmi – konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti • osobní rozvoj – životní cíle a plány	• MKV (kulturní diference, etnický původ, lidské vztahy, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity) • OSV (kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti) • MKV (lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity) • OSV (poznávání lidí, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika) • OSV (kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika) • MKV (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity) • OSV (poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Člověk, stát a hospodářství		
• **VO-9-3-01** **rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady**	• majetek a vlastnictví - formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	
• **VO-9-3-02** **sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti**	• hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní • peníze – formy placení	
• **VO-9-3-03** **na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení**	• banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
• **VO-9-3-07** **rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu**	• principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu	
• **VO-9-3-04** **vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku**	• hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; význam daní	

placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • **VO-9-3-05** **uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu** • **VO-9-3-06** **na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz** • VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků • VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti • VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního	• peníze – formy placení • banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění	

a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet • VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany • VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí		
Mezinárodní vztahy, globální svět		
• **VO-9-5-01** **popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování** • **VO-9-5-02** **uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky** • **VO-9-5-03** **objasní souvislosti globálních a lokálních problémů** • VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	• evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR • globalizace – projevy, významné globální problémy • evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR	• VMEGS (jsme Evropané) • VMEGS (jsme Evropané)

7.5

7.5 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

7.5.1 Vyučovací předmět: FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz - učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie, podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Fyzika	1	1	2	2

2. Průřezová témata

OSV	rozvoj schopností poznávání
EV	lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k prostředí
MV	kritické čtení a vnímání mediálních sdělení stavba mediálních sdělení vnímání autora a mediálních sdělení fungování a vliv medií ve společnosti tvorba mediálních sdělení

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací,
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- žáci se učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskuzi
- žáci jsou vedeni k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- žáci jsou ochotni si pomáhat

Kompetence občanské

- žáci šetrně využívají elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- žáci dodržují a upevňují bezpečné chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízením

Kompetence digitální

- žáci využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Látky a tělesa	
• **F-9-1-01** **změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa** • **F-9-1-02** **uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí** • **F-9-1-03** **předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty** • **F-9-1-04** **využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů** • F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas	• měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas • skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze	**OSV** – rozvoj schopností poznávání

Pohyb těles, síly		
• **F-9-2-03** **určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici**	• gravitační pole a gravitační síla — přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotnosti tělesa • výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	
Elektromagnetické a světelné děje		
• **F 9-6-04** **využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní**	• elektrické a magnetické pole – magnetická sila	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Pohyb těles, síly	
• **F-9-2-01** **rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu** • **F-9-2-02** **využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles** • **F-9-2-03** **určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici** • F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu • F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů • F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	• pohyby těles — pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý • gravitační pole a gravitační síla — přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotnosti tělesa • tlaková síla a tlak — vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí • třecí síla — smykové tření, ovlivňováni velikosti třecí síly v praxi • výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	

Mechanické vlastnosti tekutin		
• **F-9-3-01** **využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů** • F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů	• Pascalův zákon — hydraulická zařízeni • hydrostatický a atmosférický tlak — souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře • Archimédův zákon — vztlaková síla; potápěni, vznášeni se a plováni těles v klidných tekutinách	
Elektromagnetické a světelné děje		
• **F-9-6-05** **využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešeni problémů a úloh** • **F-9-6-06** **rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami** • F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití	• vlastnosti světla — zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatměni Slunce a Měsíce; zobrazeni odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazeni lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Energie	
• **F-9-4-01** **využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem** • **F-9-4-02** **zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí** • F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) • F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	• formy energie — pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie • přeměny skupenství — táni a tuhnutí, vypařováni a kapalnění; hlavni faktory ovlivňující vypařováni a teplotu varu kapaliny • obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	**EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Zvukové děje	
• **F-9-5-01** **rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku** • **F-9-5-02** **posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí** • F-9-5-01p	• vlastnosti zvuku — látkové prostředí jako podmínka vzniku Síření zvuku, rychlost šířeni zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování	

rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz • F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka		
Elektromagnetické a světelné děje		
• **F-9-6-01** **sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu** • **F-9-6-02** **rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí** • **F-9-6-03** **rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností** • F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod • F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu • F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	• elektrický obvod — zdroj napětí, spotřebič, spínač • elektrické a magnetické pole — elektrická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Energie	
• **F-9-4-02** **zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí** • F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	• formy energie — jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením	**MV** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení, vnímání autora a mediálních sdělení, fungování a vliv medií ve společnosti, tvorba mediálních sdělení. **EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Elektromagnetické a světelné děje	
• **F-9-6-03** **rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností** • **F-9-6-04** **využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní** • F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické	• stejnosměrný elektromotor; transformátor	

využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla		
Vesmír		
• **F-9-7-01** **objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet** • F-9-7-01p - objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce **kolem Země** *- zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci* *- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru*	• sluneční soustava —její hlavni složky; měsíční fáze	

7.5.2 Vyučovací předmět: CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě. V této vzdělávací oblasti také žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lid

Vzdělávání v předmětu chemie

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů – učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech nebezpečnými chemickými látkami

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Chemie	-	-	1	1

2. Průřezová témata

OSV	Seberegulace a sebeorganizace – dodržování postupů pokusů a bezpečnosti práce Psychohygiena – odpovědnost za své zdraví
EV	Základní podmínky života – význam vody a vzduchu, odpovědnost za stav čistoty vzduchu a vody Lidské aktivity a problémy životního-ozonová díra, skleníkový efekt, smog a inverze, kyselé deště, používání plastů, léčiva, detergenty, havárie chemických provozů, únik nebezpečných látek, jedovaté látky

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy- správně používá chemické termíny, symboly a značky
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření - nachází příklady chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětí jejich chemickou podstatu

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Pozorování, pokus a bezpečnost práce	
• **CH-9-1-01** **určí společné a rozdílné vlastnosti látek** • *CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek* • **CH-9-1-02** **pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí** • *CH-9-1-02p* *pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami*	• vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek • zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě • nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam	**OSV**-Seberegulace a sebeorganizace – dodržování postupů pokusů a bezpečnosti práce
	Směsi	
• **CH-9-2-01** **rozlišuje směsi a chemické látky** • *CH-9-2-01p* *pozná směsi a chemické látky* • **CH-9-2-02** **vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení** • *CH-9-2-02p*	• směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) • voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody	**EV** – Základní podmínky života – význam vody a vzduchu, odpovědnost za stav čistoty vzduchu a vody

rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě • **CH-9-2-03** **navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi** • **CH-9-2-04** **rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu** • *CH-9-2-04p* *rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí*	• vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	
Částicové složení látek		
• **CH-9-3-01** **používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech** • **CH-9-3-02** **orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti** • *CH-9-3-02p* *uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky*	• částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony • prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo • chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	

• *CH-9-3-02p* *rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti*		
Chemické reakce		
• **CH-9-4-01** **rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí** • *CH-9-4-01p* *pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí*	• chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice,	
Anorganické sloučeniny		
• **CH-9-5-01** **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí** • *CH-9-5-01p* *popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí* • **CH-9-5-02** **orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým**	• oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů • kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů • soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	

papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi • *CH-9-5-02p* *orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem*		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Pozorování, pokus a bezpečnost práce	
• **CH-9-1-02** **pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí** • *CH-9-1-02p* *pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami*	• zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě • nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam	
	Chemické reakce	
• **CH-9-4-01** **rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání** • *CH-9-4-01p* *pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí*	• chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost • faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	

• **CH-9-4-02** **aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu**		
Organické sloučeniny		
• **CH-9-6-01** **rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití** • **CH-9-6-02** **zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy** • *CH-9-6-02p* *zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie* • *CH-9-6-02p* *vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy* • **CH-9-6-03** **rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití** • **CH-9-6-04** **uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů** • *CH-9-6-04p* *uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě*	• uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků • paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva • deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin • přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	**EV**-Lidské aktivity a problémy životního, ozónová díra, skleníkový efekt, smog a inverze, kyselé deště, používání plastů, léčiva, detergenty, havárie chemických provozů, únik nebezpečných látek, jedovaté látky **OSV** – Psychohygiena – odpovědnost za své zdraví

Chemie a společnost		
• **CH-9-7-01** **zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi** • *CH-9-7-01p* *uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin* • **CH-9-7-02** **aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe** • **CH-9-7-03** **orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka** • *CH-9-7-03p* *zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka*	• chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze • průmyslová hnojiva • tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika • plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace • detergenty, pesticidy a insekticidy • hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti • léčiva a návykové látky	**OSV** – Psychohygiena – odpovědnost za své zdraví

7.5.3 Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
   - učí odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje
   - komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na život člověka
   - postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě
   - učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
   - seznamuje žáka se stavbou živých organismů
   - formy a metody práce: frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce s využitím přírodnin, pracovních listů a odborné literatury, přírodovědné vycházky s pozorováním, dlouhodobé, krátkodobé nebo jednorázové projekty (sběr druhotných surovin, Den Země, Ukliďme Česko, …)
   - pracovní řád praktických prací v přírodopisu je součástí náplně výuky, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Přírodopis	1	2	2	2

2. Průřezová témata

OSV	Mezilidské vztahy
MKV	Lidské vztahy a etnický původ
EV	Ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
MV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vyhledávání, třídění a propojování informací
- správné použití odborné terminologie
- samostatné pozorování a porovnávání získaných informací a nalézání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- žák při řešení problémů uplatňuje více postupů
- žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi

- učitel vede žáka k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledek své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navazuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- žák dodržuje pravidla slušného chování
- žák chápe práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienické pravidla při práci s mikroskopickými preparáty a s přírodninami
- žáci mají možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

Kompetence digitální

- žák ovládá běžné používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah
- vytváří a upravuje digitální obsah, využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Obecná biologie a genetika	
• ***P-9-1-01*** ***rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů*** • ***P-9-1-02*** ***vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti*** • ***P-9-1-03*** ***uvede příklady dědičnosti v praktickém životě*** • ***P-9-1-04*** ***uvede příklady z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka*** • *P-9-1-01p* *orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života* • *P-9-1-04p*	• *projevy života* • *podmínky života* • *planeta Země* • *buňka* • *pohlavní a nepohlavní rozmnožování organismů* • *genetika* • *viry* • *bakterie*	***EV – základní podmínky života***

uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka *- má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích* *- pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka*		
	Biologie hub	
• ***P-9-2-01*** ***rozpozná naše nejvýznamnější jedlé a jedovaté houby a porovná plodnice podle charakteristických znaků*** • *P-9-2-01p* *rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků*	• *houby* • *lišejníky*	*EV - ekosystémy*
	Biologie živočichů	
• ***P-9-4-01*** ***porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*** • ***P-9-4-02*** ***rozlišuje a porovnává skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*** • ***P-9-4-04*** ***zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy***	• *bezobratlí* • *žahavci* • *ploštěnci* • *hlísti* • *měkkýši* • *kroužkovci* • *členovci* • *vzdušnicovci* • *hmyz* • *brouci* • *motýli* • *ostnokožci*	

• P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce • P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy		
Základy ekologie		
• ***P-9-7-01*** ***uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*** • ***P-9-7-03*** ***vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam*** • *P-9-7-01* *uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi* • *P-9-7-03p* *vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech*	• *ochrana životního prostředí* • *organismy a prostředí* • *vztahy mezi organismy*	

Praktické poznávání přírody		
• ***P-9-8-01*** ***aplikuje praktické metody poznávání přírody*** • *P-9-8-01p* *využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*	• *poznávání mikroskopem* • *atlasy hub*	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Biologie rostlin	
• ***P-9-3-01*** ***odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům*** • ***P-9-3-02*** ***vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin*** • ***P-9-3-03*** ***rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů*** • *P-9-3-02p* *rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití* • *P-9-3-02p* *uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování* • *P-9-3-03p* *rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce*	• *rostlinné orgány – kořen, stonek, list a květ* • *rozmnožování rostlin* • *semena a plody* • *přehled systému rostlin*	

Biologie živočichů		
• ***P-9-4-01*** ***porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*** • ***P-9-4-02*** ***rozlišuje a porovnává skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*** • *P-9-4-01p* *porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů* • *P-9-4-02p* *rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce*	• *ryby* • *obojživelníci* • *plazi* • *ptáci*	
Základy ekologie		
• ***P-9-7-02*** ***na příkladu objasní základní principy existence živých a neživých složek ekosystému*** • ***P-9-7-04*** ***uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí***	• *ekosystémy* • *přírodní a umělé ekosystémy*	*EV - ekosystémy*

• *P-9-7-02p* *rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému* • *P-9-7-04p* *popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky*		
Praktické poznávání přírody		
• ***P-9-8-01*** ***aplikuje praktické metody poznávání přírody*** • *P-9-8-01p* *využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*	• *poznávání dalekohledem* • *atlasy rostlin*	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Biologie živočichů	
• ***P-9-4-02*** ***rozlišuje a porovnává skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*** • ***P-9-4-03*** ***odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*** • *P-9-4-02p* *rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce* • *P-9-4-03* *odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*	• *savci* • *etologie*	
	Biologie člověka	
• ***P-9-5-01*** ***určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy***	• *soustavy člověka – pohybová, cévní, dýchací, mízní, nervová, trávicí, vylučovací, kožní, smyslové orgány*	*MKV – etnický původ a lidské vztahy* *MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení*

• ***P-9-5-02*** ***orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka*** • ***P-9-5-03*** ***objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří*** • ***P-9-5-04*** ***rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby*** • *P-9-5-01p* *popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce* • *P-9-5-02p* *charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka* • *P-9-5-03p* *popíše vznik a vývin jedince* • *P-9-5-04p* *rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby*	• *původ a vývoj člověka* • *soustava pohlavní* • *genetika* • *pohlavně přenosné choroby* • *první pomoc* • *onemocnění dýchací a trávicí soustavy + běžné nemoci, jejich prevence a léčba*	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Neživá příroda	
• ***P-9-6-01*** ***rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určených pomůcek*** • ***P-9-6-02*** ***rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody*** • ***P-9-6-03*** ***uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi*** • *P-9-6-01p* *pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny*	• *geologie* • *mineralogie* • *horniny* • *litosférické desky* • *sopky* • *voda* • *půda* • *podnebí a počasí* • *mimořádné události* • *zemětřesení* • *erozní děje*	***EV -*** *lidské aktivity a problémy životního prostředí* ***MV*** *– kritické čtení a vnímání mediálních sdělení*

• *P-9-6-02p* *rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů* • *P-9-6-03p* *na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi*		
Praktické poznávání přírody		
• ***P-9-8-01*** ***aplikuje praktické metody poznávání přírody*** • ***P-9-7-02*** ***na příkladu objasní základní principy existence živých a neživých složek ekosystému*** • ***P-9-7-04*** ***uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí*** • *P-9-8-01p* *využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu* • *P-9-7-02p* *objasní základní princip některého ekosystému* • *P-9-7-04p* *popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky* • *P-9-7-04p* *pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí*	• *biotické a abiotické podmínky života* • *ochrana životního prostředí*	***EV -*** *základní podmínky života* ***EV -*** *vztah člověka k prostředí*

7.5.4 Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Zeměpis	2	1	2	1

2. Průřezová témata

VMEGS	Evropa a svět nás zajímá objevujeme Evropu a svět jsme Evropané
MKV	kulturní diference lidské vztahy etnický původ multikulturalita princip sociálního smíru a solidarity
EV	lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k prostředí
MV	práce v realizačním týmu

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskuzi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Kompetence digitální

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, ale předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při práci v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topologie		
• **Z-9-1-01** **organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů**	• vybrané pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace (sítě, povrchy, ohniska-uzly), hlavní kartografické produkty: plán, mapa, symboly, smluvené značky, vysvětlivky • praktická cvičení, aplikace s dostupnými kartografickými produkty (tištěná i elektronická podoba)	
Přírodní obraz Země		
• **Z-9-2-01** **prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů** • **Z-9-2-02** **rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu**	• Země jako vesmírné těleso–tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas • krajinná sféra–přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry • geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně	**VMEGS:** Evropa a svět nás zajímá

• **Z-9-2-03** **porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost** • **Z-9-5-02** **uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)** • **Z-9-2-01p** **objasní důsledky pohybů Země** • **Z-9-2-03p** **uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost** • **Z-9-2-03p** **uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu** • **Z-9-5-02** **uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)** • **Z-9-5-01p**	• přírodní oblasti	

umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin • **Z-9-5-02p** **uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek**		
Regiony světa		
• **Z-9-3-01** **lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny** • **Z-9-3-01p** **vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány**	• světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria	
Terénní a geografická výuka, praxe a aplikace		
• **Z-9-7-01** **ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu** • **Z-9-7-01p** **ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu**	• orientace v terénu místní krajiny – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topologie		
• **Z-9-1-02** **používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii** • **Z-9-1-02p** **rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii**	• geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám • praktická cvičení, aplikace s dostupnými kartografickými produkty (tištěná i elektronická podoba)	
Regiony světa		
• **Z-9-3-01** **lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny** • **Z-9-3-02** **porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů,**	• světadíly, oceány, makroregiony světa • Afrika, Asie, Amerika, Austrálie, Antarktida - určující a porovnávací kritéria, charakteristika – přírodní oblasti, poloha, povrch, podnebí, vodstvo, obyvatelstvo, hospodářství, náboženství, sídla, jazyk, kultura, politické rozdělení, hospodářské a enviromentální problémy a jejich řešení - důraz na vazby a souvislosti	**VMEGS:** objevujeme Evropu a svět

vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • **Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány** • **Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů** • **Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států**		
Terénní a geografická výuka, praxe a aplikace		
• **Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech** • **Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě**	• ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy; opatření proti nim	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Regiony světa	
• **Z-9-3-03** **zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou změn v nich**	• Evropa – vybrané regiony Evropy • určující a porovnávací kritéria, charakteristika – přírodní oblasti, poloha, povrch, podnebí, vodstvo, obyvatelstvo, hospodářství, náboženství, sídla, jazyk, kultura, politické rozdělení, hospodářské a enviromentální problémy a jejich řešení - důraz na vazby a souvislosti	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti VMEGS – Evropa a svět nás zajímá VMEGS – objevujeme Evropu a svět VDO – principy demokracie VMEGS – jsme Evropané MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
	Česká republika	
• **Z-9-6-01** **vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy** • **Z-9-6-02** **hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu** • **Z-9-6-03** **hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu**	• poloha • rozloha • členitost • povrch • podnebí • vodstvo • obyvatelstvo • sídelní poměry • kultura • hospodářství, sektorová a odvětvová struktura hospodářství • přírodní poměry a zdroje • transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV – etnický původ

• **Z-9-6-04** **lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit** • **Z-9-6-05** **uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových a mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států** • Z- 9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy • Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu • Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy • Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost • Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva	• hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu • **regiony České republiky** - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, přeshraniční spolupráce se sousedními státy • **Plzeňský kraj** – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry) (důraz na okolí Chotěšova a Plzeňsko)	

• Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti		
Terénní a geografická výuka, praxe a aplikace		
• **Z-9-7-01** **ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu** • Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	• orientace v terénu - pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topologie		
• Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných a kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	• komunikační, geografický a kartografický jazyk, statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky, základní geografická média a zdroje dat	**OSV** – rozvoj schopnosti a poznání
Společenské a hospodářské prostředí		
• Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace • Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové suroviny a energetické zdroje • Z-9-4-04	• obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky • aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace a suburbanizace • národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace • hlavní a periferní hospodářské oblasti současného světa, politická, bezpečnostní a hospodářské seskupení (integrace) států	**OSV** – seberegulace a sebeorganizace

porovná předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • Z-9-4-05 porovná státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech • Z-9-**4-02p** **uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel** - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace	• světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně, hlavní energetické zdroje ve světě, suroviny ve světě, složky a funkce světového hospodářství • Evropská unie – instituce a politika, státy Evropské unie • geopolitické procesy • hlavní světová konfliktní ohniska	**VDO** – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **VMEGS** – Evropa a svět nás zajímá **VMEGS** – Objevujeme Evropu a svět **MV** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Životní prostředí		
• Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních případech specifické znaky a funkce krajin • Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	• krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin • trvale udržitelný život a rozvoj • principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí • chráněná území přírody	**EV** – vztah člověka k prostředí

• Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí • Z-9-**5-01p** **umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin** • **Z-9-5-02p** **uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek** • **Z-9-5-03p** uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	• globální a environmentální problémy lidstva – možnosti jejich řešení	
Terénní a geografická výuka, praxe a aplikace		
• **Z-9-7-02** **aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny** • **Z-9-7-03** **uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech** • **Z-9-7-03p** uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	• orientace v krajině • chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	**OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti**

7.6

7.6 Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

7.6.1 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
   Vyučovací předmět hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7. a 8. ročníku 2. stupně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu hudební výchova vede žáka k:

- porozumění hudebnímu umění
- aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace
- rozvoji celkové osobnosti žáka, zejména k rozvoji jeho hudebnosti
- uplatnění jeho potenciálu zpěvu,
- individuální instrumentální dovednosti
- pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby
- příležitosti interpretovat hudbu podle individuálního zájmu

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Hudební výchova	1	1	1	0

2. Průřezová témata

OSV	*mezilidské vztahy, psychohygiena*
VMEGS	*objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané*
MKV	*lidské vztahy, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarita*

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence komunikativní

- žák je veden k tomu, aby využíval získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

- žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění

Kompetence pracovní

- žák využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

- žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Vokální činnosti	
• ***HV-9-1-01*** ***využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách*** • *HV-9-1-01p* *doprovází písně pomocí ostinata*	• pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy (transpozice aj), mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv • rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií	*OSV – mezilidské vztahy* *MKV – Lidské vztahy*
	Instrumentální činnosti	
• ***HV-9-1-03*** ***reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*** • *HV-9-1-02p, HV-9-1-03p* *interpretuje vybrané lidové a umělé písně, pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu, rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru, uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*	• hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní, jednoduchých skladeb) • hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, nástrojová improvizace • doprovod vybraných lidových a umělých písní	

Hudebně pohybové činnosti		
• ***HV-9-1-04*** ***rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě***	• pohybový doprovod znějící hudby – taktování, základní taneční kroky u vybraných tanců, vlastní pohybové ztvárnění • orientace v prostoru – rozvoj pohybové pamětí, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	
Poslechové činnosti		
• ***HV-9-1-05*** ***orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku***	• vyhledávání vybraných výrazových prostředků hudby (tempo, rytmus, melodie, dynamika) • rozpoznávání a orientace v pojmech – opera, muzikál, balet, komorní a symfonická hudba, píseň, sborová tvorba	*VMEGS – objevujeme Evropu a svět* *MKV-princip sociálního smíru a solidarita*

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Vokální činnosti		
• ***HV-9-1-02*** ***uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase*** • *HV-9-1-02p, HV-9-1-03p* *interpretuje vybrané lidové a umělé písně, pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu, rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru, uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*	• pěvecký a mluvní projev – vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu • reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti • vybrané lidové a umělé písně	*MKV- multikulturalita*
Instrumentální činnosti		
• ***HV-9-1-03*** ***reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*** • *HV-9-1-02p, HV-9-1-03p*	• hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře • doprovod vybraných lidových a umělých písní • nástrojová improvizace	*OSV- psychohygiena*

interpretuje vybrané lidové a umělé písně, pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu, rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru, uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl		
Hudebně pohybové činnosti		
• ***HV-9-1-04*** ***rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě***	• rozlišování vybraných typů tanců na základě audio i video ukázek (lidové tance, historické, společenské, současné styly)	
Poslechové činnosti		
• ***HV-9-1-06*** ***zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období*** • *HV-9-1-02p, HV-9-1-03p* *interpretuje vybrané lidové a umělé písně, pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu, rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru, uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*	• hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi • vybrané nástroje symfonického orchestru, nejznámější skladatelé a jejich díla	*VMEGS- jsme Evropané* *MKV - multikulturalita*

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 8.

Očekávané výstupy	***Učivo***	***Průřezová témata***
	Vokální činnosti	
• ***HV-9-1-01*** ***využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách*** • HV-9-1-01p *doprovází písně pomocí ostinata*	• pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, jednohlasý zpěv • orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně nebo instrumentální skladby	**OSV –** mezilidské vztahy **MKV-** lidské vztahy
	Instrumentální činnosti	
• ***HV-9-1-03*** ***reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*** • *HV-9-1-02p, HV-9-1-03p* *interpretuje vybrané lidové a umělé písně, pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu, rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru, uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*	• hra na hudební nástroje – hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače (notační hudební programy) • nástrojová improvizace • doprovod vybraných písní	
	Hudebně pohybové činnosti	
• ***HV-9-1-04*** ***rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ***	• taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění	

hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	• orientace v prostoru – pamětní uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách	
Poslechové činnosti		
• ***HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění*** • *HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně, pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu, rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru, uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*	• hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly • interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí	

7.6.2 Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7. a 9. ročníku 2. stupně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova je zaměřeno na:

- práci s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvoj tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupování k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápání díla jako způsob poznání a komunikace
- užívání různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- pochopení umění jako součásti lidské existence
- budování pozitivního vztahu ke kulturnímu dědictví

Vzdělávání probíhá v kmenové třídě, v exteriéru na území obce a při exkurzích (muzea, galerie).

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Výtvarná výchova	2	2	0	2

2. Průřezová témata

OSV	kreativita; rozvoj schopnosti poznávání; sebepoznání a sebepojetí; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; kooperace a kompetice; komunikace; seberegulace a sebeorganizace
MV	*práce v realizačním týmu*

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák při své tvorbě poznává vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáže zpětně uvědomit problémy související s realizací. Osvojuje si umění pracovat různými technikami.

Kompetence k řešení problémů

- Žák při zadání úkolu rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení, diskutuje o něm s učitelem a ostatními žáky, na základě vlastní zkušenosti a názorů ostatních nachází řešení.

Kompetence komunikativní

- Žák při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých. Analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu.

Kompetence sociální a personální

- Žák se učí respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce, účinně spolupracuje ve skupině.

Kompetence občanské

- Při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu, obhajují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- Žák chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví, aktivně se zapojuje do kulturního dění v obci.

Kompetence pracovní

- Žák je při samostatné práci veden ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržuje vymezená pravidla, vytváří si pozitivní vztah k manuálním činnostem. Při práci s výtvarným materiálem dodržuje hygienická a bezpečnostní opatření.

Kompetence digitální

- Žák využívá digitálních technologií ke zkvalitnění výsledků své práce. Samostatně rozhoduje o jejím využití při řešení zadané výtvarné činnosti.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
Rozvíjení smyslové citlivosti		
• VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie • VV-9-**1-01p až VV-9-1-07p** **uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru** • **VV-9-1-01p, VV-9-1-03p** **uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a**	• práce s linií, tvarem, plochou, objemem • rytmus, kontrast • kresebné etudy subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů – kombinované techniky • zachycení hudby • plastická tvorba – přírodní materiály • volná malba • Goethův barevný kruh	**OSV** – rozvoj schopnosti poznávání **OSV** – sebepoznání a sebepojetí

porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci • VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních		
Uplatňování subjektivity		
• VV-9-1-05 **rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku** • **VV-9-1-01p až VV-9-1-07p** uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	• tematické práce – Vánoce, Velikonoce – dekorativní předměty • křesťanské tradice ve výtvarném umění	
Ověřování komunikačních účinků		
• VV-9-1-04 **vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření** • VV-9-1-06 **interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků**	• osobní postoj v komunikaci – koláž • volná malba, inspirace pravěkými a starověkými motivy • uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – prostorové práce • záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti – umění pravěku a	*OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti; kooperace a kompetice; komunikace*

• VV-9-1-07 **ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření** • **VV-9-1-01p až VV-9-1-07p** **uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru** • VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	starověku; online sbírky, virtuální návštěva archeologických vykopávek vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora (člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události) • statické a dynamické vyjádření, dramatizace	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
Rozvíjení smyslové citlivosti		
• VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • VV-9-**1-01p až VV-9-1-07p** **uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru** • **VV-9-1-01p, VV-9-1-03p** uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	• etuda s linií jako výtvarným prostředkem, celek, detail • různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání) • praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě • perspektiva • experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v digitální podobě	**OSV** - seberegulace a sebeorganizace
Uplatňování subjektivity		
• VV-9-1-03 **zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném**	• písmo v užité grafice – kombinace, variace • grafické techniky – linoryt, ex libris • plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis • animace – práce s věcmi a materiály	**MV** – práce v realizačním týmu **OSV** – kreativita

umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • VV-9-1-05 **rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku** • **VV-9-1-01p až VV-9-1-07p** **uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru**	• tematické práce – Vánoce, Velikonoce – dekorativní předměty • křesťanské tradice ve výtvarném umění • vyhledávání informací o tradicích v Evropě	
Ověřování komunikačních účinků		
• VV-9-1-04 **vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření** • VV-9-1-06 **interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků** • VV-9-1-07 **ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření** • **VV-9-1-01p až VV-9-1-07p** **uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru** • VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	• subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů – kombinované techniky – přírodní motivy, mikrokosmos, makro • událost – originální dokončení situace – vyprávění výtvarnými prostředky • umění středověku (hudba, výtvarné umění, literatura) jako inspirace pro vyjádření • člověk ve středověkém umění • online muzeum, galerie – vytvoření digitální databanky • práce s uměleckým dílem, experimenty s reprodukcemi um. děl • hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Rozvíjení smyslové citlivosti	
• VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie • VV-9-**1-01p až VV-9-1-07p** **uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru** • **VV-9-1-01p, VV-9-1-03p** **uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a**	• symbolika barev • zobrazení podstaty člověka • světlo a stín, jeho vyjádření (prostorové papírové objekty) • dynamická kresba a malba • zpracování dynamiky třídy ve skupině • třída v průběhu času	**OSV** –sebepoznání a sebepojetí; rozvoj schopnosti poznávání **OSV** – kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy

porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci • VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních		
Uplatňování subjektivity		
• VV-9-1-03 **zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace** • VV-9-1-05 **rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku** • **VV-9-1-01p až VV-9-1-07p** **uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru**	• propagační prostředky, reklama • využití počítačové grafiky • zpracování fotografií • vizualizace, komunikační grafika • tematické práce – Vánoce, Velikonoce – dekorativní předměty • křesťanské tradice ve výtvarném umění	MDV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; práce v realizačním týmu
Ověřování komunikačních účinků		
• VV-9-1-04 **vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření**	• pohyb těla a jeho umístění v prostoru • návrh na hračku • ilustrace textů	OSV – řešení problému a rozhodovací dovednosti

• VV-9-1-06 **interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků** • VV-9-1-07 **ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření** • **VV-9-1-01p až VV-9-1-07p** **uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru** • VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	• propojení obrazu a zvuku – video • umění novověku – inspirace, východiska, třídění databanky • digitální portfolio • uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu • obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru – proměny chotěšovského kláštera	

7.7
7.7 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
7.7.1 Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pohybem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovednosti jim předcházet nebo je řešit
- v hodinách TV jsou využívány prvky zdravotní tělesné výchovy
- součástí tělesné výchovy je i dobrovolný lyžařský výcvikový kurz

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Tělesná výchova	2	2	2	2

2. Průřezová témata

OSV	sebepoznání a sebepojetí seberegulace a sebeorganizace psychohygiena kooperace a kompetice
VMEGS	objevujeme Evropu a svět
MKV	lidské vztahy kulturní diference
EV	vztah člověka k prostředí

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci užívají znalostí z mezipředmětových vztahů, zejména v oblasti měření, porovnávání výkonů, snaží se hodnotit výkony své i ostatních podle dohodnutých pravidel, ví, kde získat informace
- žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie pro vlastní učení - žák samostatně pozoruje, získané výsledky vyhodnocuje, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl k učení a je ochoten se věnovat se dalšímu celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- žáci si uvědomují pravidla her a soutěží, při problémech jsou vedeni ke klidné diskusi, které se účastní i učitel, s žáky se hovoří o nesportovním chování a jeho důsledcích, učitel dodává žákům zdravou sebedůvěru

- žák je schopen obhájit svá rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za své činy a výsledky svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žáci reagují na smluvené povely a signály, tvoří si vlastní při týmových soutěžích, snaží se o vlastní zorganizování sportovních činností
- žák využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci v kolektivu

Kompetence sociální a personální

- žáci si uvědomují rozdílnost výkonů spolužáků a respektují je, uvědomují si rozdílnost pohlaví ve výkonnosti i výběru sportů, jsou vedeni ke spolupráci ve skupině, spolužáci i učitel kladně hodnotí každé zlepšení jedince i týmu
- žák na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnění dobrých mezilidských vztahů v teamu
- žák vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která přispívá a podporuje jeho sebedůvěru a samotný rozvoj jedince

Kompetence občanské

- žáci si uvědomují význam sportu a zdravé životosprávy pro sebe a tím i pro své okolí, vědí o nebezpečí zneužívání návykových látek, jsou vedeni k ohleduplnosti k ostatním i mimo sport
- žák chápe základní principy, společenské normy a zákony, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- žák projevuje pozitivní postoj k sportovním aktivitám

Kompetence pracovní

- žáci ve spolupráci s učitelem upravují sportoviště, nářadí i náčiní, snaží se posuzovat bezpečnost z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Činnosti ovlivňující zdraví	
• **TV-9-1-01** **aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem** • **TV-9-1-03** **samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly** • **TV-9-1-04** **odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší** • TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy • TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem	• význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením	**OSV** – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kooperace a kompetice **VMEGS** – objevujeme Evropu a svět **EV** – vztah člověka k prostředí

• TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity		
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
• **TV-9-2-01** **zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech** • TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	atletika: • běh vytrvalostní na 800 m • běh 60 m • skok daleký • skok vysoký • hod kriketovým míčkem gymnastika: • akrobacie: kotoul letmo, kotoul vpřed, vzad • stoj na lopatkách • přeskoky: skoky odrazem z trampolíny, roznožka • přeskoky:přes kozu našíř, nadél • kruhy: komíhání ve svisu • hrazda: náskok do sporu-seskok, výmyk • kladina: chůze, náskoky, seskoky, rovnováha • šplh: bez přírazu, s přírazem	
Činnosti podporující pohybové učení		
• **TV-9-3-01** **užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu**	rytmická a kondiční gymnastika úpoly: • střehové postoje, pády stranou, vzad, přetahy, přetlaky sportovní hry:	

• **TV-9-3-02** **naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu** • **TV-9-3-03** **dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji** • **TV-9-3-05** **sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí** • TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka • TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je	• kopaná, košíková, vybíjená, florbal, freesbee, ringo, stolní tenis, hokejbal, badminton, nohejbal, pálkovaná bruslení: • jízda vpřed, vzad, přešlapování, LH hra	
Zdravotní tělesná výchova		
• **ZTV-9-1-01**	• základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky	

uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • **ZTV-9-1-03** **aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení** • ZTV-9-1-03p vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	• pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Činnosti ovlivňující zdraví	
• **TV-9-1-01** **aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem** • **TV-9-1-03** **samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly** • **TV-9-1-04** **odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší** • TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy • TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem	• význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením	**OSV** – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kooperace a kompetice **VMEGS** – objevujeme Evropu a svět **EV** – vztah člověka k prostředí

• TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity		
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
• **TV-9-2-01** **zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech** • TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	atletika: • běh vytrvalostní na 800 m • běh 60 m • skok daleký • skok vysoký • hod kriketovým míčkem gymnastika: • akrobacie: kotoul letmo, kotoul vpřed, vzad • stoj na lopatkách • přeskoky: skoky odrazem z trampolíny, roznožka • přeskoky:přes kozu našíř, nadél • kruhy: komíhání ve svisu • hrazda: náskok do sporu-seskok, výmyk • kladina: chůze, náskoky, seskoky, rovnováha • šplh: bez přírazu, s přírazem	
Činnosti podporující pohybové učení		
• **TV-9-3-01** **užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu** • **TV-9-3-02**	rytmická a kondiční gymnastika úpoly: • střehové postoje, pády stranou, vzad, přetahy, přetlaky sportovní hry:	

naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu • **TV-9-3-03** **dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji** • **TV-9-3-05** **sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí** • TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka • TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je	• kopaná, košíková, vybíjená, florbal, freesbee, ringo, stolní tenis, hokejbal, badminton, nohejbal, pálkovaná bruslení: • jízda vpřed, vzad, přešlapování, LH hra	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Činnosti ovlivňující zdraví	
• **TV-9-1-01** **aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem** • **TV-9-1-02** **usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program** • **TV-9-1-03** **samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly** • **TV-9-1-04** **odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší** • **TV-9-1-05** **uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá**	• význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	**OSV** – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, kooperace a kompetice **MKV** – lidské vztahy, kulturní diference **EV** – vztah člověka k prostředí

možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí • TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy • TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem • TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity • TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného • TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti		

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
• **TV-9-2-01** **zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech** • **TV-9-2-02** **posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny** • TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků	atletika: • běh vytrvalostní na 1500 m • běh 60 m a 400 m • skok daleký - další techniky • skok vysoký - zlepšování techniky • vrh koulí - zlepšování technik gymnastika: • akrobacie: přemet stranou, stoj na rukou, rovnovážné polohy v postojích, skoky na místě a z místa • přeskoky: roznožka přes kozu našíř, nadél, skrčka přes kozu (bednu) našíř i s oddáleným odrazem, skoky odrazem z trampolíny • hrazda: výmyk, podmet • kruhy: houpání s obraty - předhup a záhup, u záhupu seskok • kladina: rovnovážné polohy, poskoky, jednoduché sestavy šplh: • s přírazem a obměnami – tyč, lano sportovní hry: • odbíjená, košíková, vybíjená, přehazovaná, florbal, freesbee, házená, ringo, stolní tenis, hokejbal, badminton, nohejbal, pálkovaná bruslení: • změna směru jízdy, zastavení snožmo, jednoduchý skok, vytrvalostní jízda	

Činnosti podporující pohybové učení		
• **TV-9-3-01** **užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu** • **TV-9-3-02** **naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu** • **TV-9-3-03** **dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji** • **TV-9-3-04** **rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora** • **TV-9-3-05** **sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí** • **TV-9-3-06** **zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže**	vedení hry a závodu v roli rozhodčího: • florbal • fotbal • vybíjená • atletika • stolní tenis • basketbal • volejbal organizace malého turnaje a závodu: • florbal • fotbal • vybíjená • atletika • stolní tenis • basketbal • volejbal komunikace v TV • tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech organizace prostoru a pohybových činností • v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování historie a současnost sportu • významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	

• **TV-9-3-07** **zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci** • TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka • TV-9-3-02p naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • TV-9-3-03p dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka • TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je • TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	pravidla osvojovaných pohybových činností • her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů a posuzování pohybových dovedností • měření, evidence, vyhodnocování	

Zdravotní a tělesná výchova		
• **ZTV-9-1-02** **zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení** • ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	speciální cvičení proti • oslabení podpůrně pohybového systému • oslabení vnitřních orgánů • oslabení smyslových a nervových funkcí	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Činnosti ovlivňující zdraví	
• **TV-9-1-01** **aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem** • **TV-9-1-02** **usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program** • **TV-9-1-03** **samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly** • **TV-9-1-04** **odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší** • **TV-9-1-05** **uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá**	• význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	**OSV** – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, kooperace a kompetice **MKV** – lidské vztahy, kulturní diference **EV** – vztah člověka k prostředí

možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí • TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy • TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem • TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity • TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného • TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti		

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
• **TV-9-2-01** **zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech** • **TV-9-2-02** **posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny** • TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků	atletika: • běh vytrvalostní na 1500 m • běh 60 m a 400 m • skok daleký - další techniky • skok vysoký - zlepšování techniky • vrh koulí - zlepšování technik gymnastika: • akrobacie: přemet stranou, stoj na rukou, rovnovážné polohy v postojích, skoky na místě a z místa • přeskoky: roznožka přes kozu našíř, nadél, skrčka přes kozu (bednu) našíř i s oddáleným odrazem, skoky odrazem z trampolíny • hrazda: výmyk, podmet • kruhy: houpání s obraty - předhup a záhup, u záhupu seskok • kladina: rovnovážné polohy, poskoky, jednoduché sestavy šplh: • s přírazem a obměnami – tyč, lano sportovní hry: • odbíjená, košíková, vybíjená, přehazovaná, florbal, freesbee, házená, ringo, stolní tenis, hokejbal, badminton, nohejbal, pálkovaná bruslení: • změna směru jízdy, zastavení snožmo, jednoduchý skok, vytrvalostní jízda	

Činnosti podporující pohybové učení		
• **TV-9-3-01** **užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu** • **TV-9-3-02** **naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu** • **TV-9-3-03** **dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji** • **TV-9-3-04** **rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora** • **TV-9-3-05** **sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí** • **TV-9-3-06** **zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže**	vedení hry a závodu v roli rozhodčího: • florbal • fotbal • vybíjená • atletika • stolní tenis • basketbal • volejbal organizace malého turnaje a závodu: • florbal • fotbal • vybíjená • atletika • stolní tenis • basketbal • volejbal komunikace v TV • tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech organizace prostoru a pohybových činností • v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování historie a současnost sportu • významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	

• **TV-9-3-07** **zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci** • TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka • TV-9-3-02p naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • TV-9-3-03p dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka • TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je • TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	pravidla osvojovaných pohybových činností • her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů a posuzování pohybových dovedností • měření, evidence, vyhodnocování	

7.7.2 Vyučovací předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 7. a 9. ročníku.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:

- rozvoj podnětů pro pozitivní ovlivňování zdraví
- poznávání sami sebe jako živé bytosti
- pochopení hodnoty zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví
- osvojení zásad zdravého životního stylu
- na aktivní rozvoj a ochranu zdraví a odpovědnost za jednotlivé složky zdraví
- rozvíjení zodpovědnosti při silniční a železniční dopravě
- osvojování účelného chování při rizikových situacích

Výuka předmětu je realizována ve třídě, počítačové učebně, ve venkovních prostorech školy, případně na dopravním hřišti.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Výchova ke zdraví	0	1	0	1

2. Průřezová témata

OSV	*Sebepoznání a sebepojetí; mezilidské vztahy; poznávání lidí; hodnoty, postoje, praktická etika; psychohygiena, seberegulace a sebeorganizace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti*
MKV	*Lidské vztahy; kulturní diference*
EV	*Základní podmínky života*

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.

Kompetence k řešení problémů

- Žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.

Kompetence komunikativní

- Žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje. Využívá získané

komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

- Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce. Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.

Kompetence občanské

- Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí. Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

Kompetence pracovní

- Žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

Kompetence digitální

- Žák využívá digitální technologie k vyhledávání informací, kriticky hodnotí obsah těchto informací a analyzuje je z pohledu na zdravý životní styl.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Vztahy mezi lidmi a formy soužití	
• VZ-9-1-01 **respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě** • VZ- 9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny	• mezilidské vztahy, komunikace, respektování sebe sama, přijímání názoru druhého • kamarádství, přátelství • dobré vztahy v rodině a ve skupině • vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity (rodina, škola, vrstevnická skupina)	**OSV** – sebepoznání a sebepojetí; mezilidské vztahy; poznávání lidí **MKV** – lidské vztahy **OSV** – hodnoty, postoje, praktická etika
	Zdravý způsob života a péče o zdraví	
• VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	• lidské potřeby a jejich hierarchie • vlivy vnitřního a vnějšího prostředí na zdraví • složky zdraví a jejich interakce • základní lidské potřeby	**EV** – základní podmínky života

• VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodině i v nejbližším okolí • VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím • VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy	• zásady zdravého stravování, tělesná a duševní hygiena, režim dne v různých obdobích života • pohyb a jeho význam • stravování v období dospívání, poruchy příjmu potravy • zdravá strava, pozitivní vliv pohybu • hodnota a podpora zdraví poruchy příjmu potravy	OSV – psychohygiena, seberegulace a sebeorganizace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		
• VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc	• šikana a jiné projevy násilí • kyberšikana, bezpečná komunikace • kriminalita mládeže • projevy násilí, hodnoty, postoje, prevence, obrana • bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy • účastníci dopravy, vztahy • chodec a cyklista v dopravě • dopravní situace v obci	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika

• VZ 9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí • VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem projevům brutality a násilí • VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní číslo • VZ 9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel	• bezpečné chování chodce a cyklisty zavolání pomoci • bezpečná komunikace s neznámými lidmi • varovný signál, mimořádná událost • evakuace obyvatel, ochrana osob a majetku • prevence • chování při evakuaci, pomoc sobě i ostatním	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Vztahy mezi lidmi a formy soužití	
• VZ-9-1-01 **respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě** • VZ- 9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny	• vztahy mezi partnery, formy • vztahy v obci • sousedské vztahy • současnost, minulost, změny rodinných rolí • zdravá a narušená rodina, rodinné krize	**OSV** – sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy, poznávání lidí **MKV** – lidské vztahy; kulturní diference **OSV** – řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje, praktická etika
	Změny v životě člověka a jejich reflexe	
• VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • VZ-9-1-12	• zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti • zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, antikoncepce	

respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	• promiskuita, problémy předčasného těhotenství a rodičovství mladistvých • Homofobie - prevence	
Zdravý způsob života a péče o zdraví		
• VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví • VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování	• vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví • dopink ve sportu • vliv způsobu stravování na zdraví, zdravotní stav ostatních • ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a úrazy • prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče • zdravá strava a lidské zdraví	
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		

• VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy • VZ-9-**1-13p** dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her	• psychická onemocnění, sebepoškozování, závislosti • zbraně, nebezpečné látky a předměty • násilné chování • obtížné životní situace a jejich zvládání • trestná činnost • prevence rizikového chování	
Hodnota a podpora zdraví		
• VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • VZ-9-1-09	• ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence • rozpoznání zdravotního problému a jeho identifikace	**OSV** – seberegulace a sebeorganizace

projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem • VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví	• podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví – škola, obec, zdravotní pojišťovny • podpora zdraví ve škole a obci	**OSV** – seberegulace a sebeorganizace
Osobnostní a sociální rozvoj		
• VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	• kompenzační, relaxační a regenerační techniky • posilování duševní odolnosti • prevence stresu	**OSV** – seberegulace a sebeorganizace

7.8 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

7.8.1 Vyučovací předmět: PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět pracovní výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 2. stupně.

Tematické okruhy jsou vybírány s ohledem na možnosti školy a její zaměření.

Vzdělávání v oblasti směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- osvojování si správné volby a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci, práce s dostupnou mechanizací a technikou, včetně techniky výpočetní, a to na základní uživatelské úrovni
- uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- pozitivní vztah k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Vzdělávání probíhá v kmenové třídě, odborných učebnách (školní dílna, žákovská kuchyňka, učebna digitálních technologií) a na zahradě školy. Exkurze jsou zaměřeny na seznámení se s lidskými činnostmi v různých oborech a poradenství při výběru budoucí profesní orientace.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Pracovní výchova	1	1	1	1

2. Průřezová témata

OSV	Seberegulace a sebeorganizace; kreativita; kooperace a kompetice; hodnoty, postoje, praktická etika
EV	Lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
MV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák vybere vhodné metody a způsoby efektivního učení, plánuje a organizuje svoje učení. Umí posoudit vlastní pokrok v dané oblasti. Kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů

- Žák vyhledá informace vhodné k řešení problému dané činnosti. Je veden k uplatňování tvořivosti, rozvoji nápaditosti a dosažení optimálních výsledků své práce.

Kompetence komunikativní

- Žák se účinně zapojuje do diskuse, dokáže naslouchat ostatním a vhodně reagovat. Porozumí obrazovému a textovému materiálu a tvořivě je využívá k realizaci svého záměru.

Kompetence sociální a personální

- Žák spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pozitivní atmosféry v týmu. Je veden k respektování výsledků práce ostatních členů týmu.

Kompetence občanské

- Žák chápe ekologické souvislosti a problémy spojené s lidskou činností, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí.

Kompetence pracovní

- Žák získává pozitivní vztah k práci, umí posoudit vlastní pokrok při používání nářadí a nástrojů. Osvojí si pracovní návyky z různých oblastí, vhodně využívá pracovní pomůcky. Chápe možnosti a příležitosti pracovního trhu a dokáže se v nich orientovat.

Kompetence digitální

- Žák využívá digitálních technologií k usnadnění práce. Vyhledává a kriticky hodnotí informace spojené s technikou a pracovním trhem.

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Práce s technickými materiály	
• ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu • ČSP-9-1-05p (i minimální výstupy) **dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu; rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti; zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem**	• vlastnosti materiálu (papír, dřevo, kov, plast, textil) • seznámení s pracovními pomůckami a nářadím pro ruční opracování • jednoduchý výrobek podle předlohy a jednoduchého postupu práce – zpracování dřeva, výrobek z kartonu, textilu (sdílené digitální dokumenty) • bezpečnost práce, pravidla první pomoci • řád odborných učeben, BOZP	

zpracovávaného materiálu; správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku; dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu		
Pěstitelské práce, chovatelství		
• ČSP-9-3-01 (i minimální výstupy) volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	• základní podmínky pěstování rostlin, pomůcky, nářadí, půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy • práce na školní zahradě – zelenina, setí, sázení, sklizeň, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny	***EV*** – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Příprava pokrmů		
• ČSP-9-5-01 (i minimální výstupy) používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy • ČSP-9-5-04 (i minimální výstupy) dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	• základní kuchyňské vybavení, seznámení se spotřebiči, online návody • vyvážená strava, studená kuchyně, práce v týmu (příprava pokrmů a nápojů) • skupiny potravin • bezpečnost práce v kuchyni, hygiena při práci s potravinami	***OSV*** – seberegulace a sebeorganizace **OSV** – kreativita; kooperace a kompetice

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Práce s technickými materiály	
• ČSP-9-1-02 (i minimální výstupy) řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost	• zhotovení výrobku podle nákresu (dřevo, kov, drát, komponenty) – krmítko, jednoduchá loutka, šperk… • finalizace výrobku • organizace práce, volba technologických postupů • výběr nástrojů, posloupnost práce, vhodný pracovní postup	**OSV** - kreativita
	Pěstitelské práce, chovatelství	
• ČSP-9-3-03 (i minimální výstupy) používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • ČSP-9-3-04 (i minimální výstupy) prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty • ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne	• pracovní nářadí – použití, údržba • základní znalosti chovu domácích zvířat, hygiena při péči o zvířata, rizika spojená s kontaktem s neznámými zvířaty • bezpečnost práce při pěstování rostlin a jejich údržbě, při práci s nářadím; při styku se zvířaty • pravidla první pomoci	**EV** – vztah člověka k prostředí

první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty • ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami		
Příprava pokrmů		
• ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy • ČSP-9-5-04 (i minimální výstupy) dodržuje zásady hygieny a bezpečnost práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	• zásady teplé kuchyně, kombinace potravin, základní technologie přípravy • výběr a nákup a skladování potravin, doba trvanlivosti • zásady teplé kuchyně, kombinace potravin • bezpečnost práce v kuchyni, hygiena při práci s potravinami	**OSV** – seberegulace a sebeorganizace
Svět práce		
• ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace	• ***sebepoznávání, osobní zájmy, cíle, ambice, schopnosti a dovednosti (projektový den „Kdo jsem a kam mířím?“)***	

s přihlédnutím k potřebám běžného života • ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, učebních oborech a středních školách	• ***exkurze do provozu***	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Práce s technickými materiály		
• ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech	• technický náčrt, porozumění technickým návodům, orientace v základní terminologii (využití internetu a aplikací) • výrobek – měření, řezání, vrtání, šroubování, opracování materiálu, šití, lepení	
Pěstitelské práce, chovatelství		
• ČSP-9-3-01 (i minimální výstupy) volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	• ovocné rostliny – stromy, keře, byliny; pěstování, škůdci, ochrana rostlin, uskladnění, zpracování	**EV** – vztah člověka k prostředí
Příprava pokrmů		
• ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy	• příprava zdravého jídelníčku, tepelná úprava potravin, výživové hodnoty potravin, využití aplikací • recepty, vážení, principy zdravé stravy	
Svět práce		

• ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, učebních oborech a středních školách • ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace s přihlédnutím k potřebám běžného života	• trh práce – povolání, charakteristika jednotlivých oborů, kvalifikační a zdravotní dispozice, druhy pracovišť, rovnost příležitostí na trhu práce • profesní informace, poradenské služby • vyhledávání na webových portálech (projektový den „Kam po základce?“) • aplikace k posouzení dovedností • exkurze do provozu • sebepoznávání, osobní zájmy, cíle, ambice, schopnosti a dovednosti • profesní informace, poradenské služby	**MV** - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **OSV** – hodnoty, postoje, praktická etika

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní výchova

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Práce s technickými materiály		
• ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech	• technika v životě člověka, vliv techniky na životní prostředí, zneužití techniky, technika a volný čas • řemeslo – dřevo, drát… • základy řemesel	
Pěstitelské práce, chovatelství		
• ČSP-9-3-01 (i minimální výstupy) volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě	• pěstování léčivých rostlin, vliv rostlin na život člověka, pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie • pěstování okrasných rostlin, péče o pokojové rostliny, základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Příprava pokrmů		

• ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu	• pravidla stolování, prostírání, druhy stolního nádobí, výzdoba • společenské chování, etiketa při stolování • pravidla stolování, prostírání, druhy stolního nádobí	
Svět práce		
• ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného **vzdělávání** • ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce • ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání; ***byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů; byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání***	• síť poradenských služeb, seznámení s náplní učebních a studijních oborů • poradenství – kariérní poradce, dny otevřených dveří, veletrhy škol • pracovní trh v regionu, pohovor, nezaměstnanost; práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele • mapy, grafy, tabulky pracovního uplatnění • podnikání – nejčastější formy • nácvik jednoduchého pohovoru, přednosti a dovednosti uchazeče • úřad práce – návštěva • exkurze do provozu	OSV – sebepoznání a sebepojetí

7.9

7.9 Doplňující vzdělávací obor

7.9.1 Vyučovací předmět: ETICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět etická výchova se na druhém stupni vyučuje v 6. a 7. ročníku jako samostatný předmět.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:

- rozvíjení empatie a asertivity
- konstruktivní komunikaci, aktivní naslouchání a porozumění
- poznávání sebe sama a druhých, pozitivní sebehodnocení a důstojnost člověka
- výchovu k toleranci
- spolupráci ve skupině a kolektivu, umění prezentovat a obhájit vhodným způsobem svůj názor
- výchovu k solidaritě a prosociálnímu chování
- ohleduplnému chování k přírodě

Důraz je kladen na otevřenou komunikaci, praktický nácvik pozitivního chování a upevňování koheze kolektivu.

Výuka předmětu je realizována ve třídě, počítačové učebně, ve venkovních prostorech školy.

Časová dotace vyučovacího předmětu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Etická výchova	1	1	0	0

2. Průřezová témata

OSV	sebepoznání a sebepojetí; komunikace; hodnoty, postoje, praktická etika; kooperace a kompetice
VDO	občanská společnost a škola
MKV	princip sociálního smíru a solidarita
EV	lidské aktivity a problémy životního prostředí
MV	kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; interpretace vztahu mediálních sdělení reality; vnímání autora mediálních sdělení; fungování a vliv médií ve společnosti

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák využívá získané informace k nácviku dovedností, dokáže je aplikovat v praktickém životě, uvádí věci do souvislostí a rozumí jim.

Kompetence k řešení problémů

- Žák ověřuje prakticky správnost řešení problému, dokáže kriticky myslet a hodnotit řešení problémových situací, svá řešení zhodnotí.

Kompetence komunikativní

- Žák naslouchá promluvám druhých, vyhodnotí je a vhodně na ně reaguje. V rámci svých možností využívá vzorce asertivního chování.

Kompetence sociální a personální

- Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně se spolužáky na vytváření pravidel ve třídě. Na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.

Kompetence občanské

- Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.

Kompetence pracovní

- Žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

Kompetence digitální

- Žák předchází situacím, které mohou mít negativní dopad na zdraví jeho i ostatních (kyberšikana).

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Etická výchova

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Komunikace	
• EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	• verbální a neverbální komunikace, chyby v komunikaci, dialog • naslouchání, nácvik aktivního naslouchání	**OSV** – komunikace
	Důstojnost a identita lidské osoby	
• EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	• lidská práva a jejich uplatňování • rozvoj sebevědomí, sebeovládání, optimismu, lidské hodnoty • optimismus v životě	**OSV –** sebepoznání a sebepojetí
	Asertivní chování	
• EV-9-1-04 nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svoje práva	• základy asertivity, laskavost, kritika, konflikt, kompromis • fair play, prosociální chování • obrana před manipulací	**OSV –** hodnoty, postoje, praktická etika **MKV –** princip sociálního smíru a solidarita
	Reálné a zobrazené vzory	
• EV-9-1-05 rozlišuje manipulativní působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	• vzory v reálném, životě, autorita, vliv vzorů • pozitivní vzory v médiích, rozlišení manipulace • eliminace vlivu agrese (PC hry, filmy)	**MV** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti
	Iniciativa a komplexní prosociálnost	
• EV-9-1-03 analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	• pozitivní přístup ke kolektivu, spolupráce, přátelství • psychická a fyzická pomoc bližnímu	**OSV –** mezilidské vztahy **VDO –** občanská společnost a škola

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Etická výchova

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Důstojnost a identita lidské osoby	
• EV-9-1-08 analyzuje etické aspekty různých životních situací	• smysl a cíl života, postoje, vlastní schopnosti a dovednosti a jejich prezentace	**OSV** – hodnoty, postoje, praktická etika
	Iniciativa a komplexní prosociálnost	
• EV-9-1-06 spolupracuje i v obtížných životních situacích • EV-9-1-07 je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	• obtížné životní situace a jejich zvládání, stres ve škole, spolupráce s ostatními • informovanost o světových problémech, bída, vztah k menšinám, multikulturní společnost	**OSV** – kooperace a kompetice
	Aplikovaná etická výchova	
• EV-9-1-09 rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů • EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	• osobní odpovědnost, hodnoty a ctnosti • svědomí, jeho rozvoj • finanční gramotnost, ekonomika a etika, šetrnost, podnikavost • ochrana životního prostředí a vlastní zodpovědnost • zodpovědnost za sexuální zdraví, příprava na lásku • rodina, pravidla, práva, povinnosti; očekávání, hodnota rodiny • úcta k členům rodiny a ke stáří	**OSV** – hodnoty, postoje, praktická etika **EV –** lidské aktivity a problémy životního prostředí

8 Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty pro žáky 6. – 9. ročníků na školní rok 2024/2025, které umožňují žákům rozvíjet jejich zájmy a schopnosti. V každém ročníku žáci navštěvují jeden, předem vybraný předmět. Ve školním roce není dovoleno přecházet mezi předměty.

8.1.1 Vyučovací předmět: DOMÁCNOST A PĚSTITELSTVÍ

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Domácnost a pěstitelství

Ročník: 6. a 7. ročník

Očekávané výstupy	***Učivo***	***Průřezová témata***
	Domácnost	
• **provádí činnosti spojené s provozem a údržbou bytu a domu** • **navrhuje nebo volí optimální variantu objektu pro bydlení nebo relaxaci** • **dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci** • **sestaví jídelníček** • **připraví jednoduché pokrmy tepelnou úpravou i za studena** • **provede základní úklid kuchyně**	• *úklid, údržba bytu, domu* • *čisticí prostředky, ekologie* • *jednoduché domácí spotřebiče a jejich obsluha* • *ovládá základní technické dovednosti spojené s provozem a údržbou bytu a domu* • *možnosti a způsoby bydlení, ekonomika bydlení* • *porovná a zhodnotí různé varianty bydlení* • *technika v bytě a domě* • *velké domácí spotřebiče a elektronika* • *realizuje základní technické činnosti spojené s provozem a údržbou bytu a domu* • *příprava pokrmů a stolování*	**OSV** seberegulace a sebeorganizace **OSV** kreativita; kooperace a kompetice
	Pěstitelství	

• **pečuje o zahradu s využitím vhodného nářadí a moderních technologií** • **používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu** • **volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin**	• *seznámení se zahradním nářadím a technikou, vhodný výběr nářadí* • *práce na školní zahradě* • *využívá nářadí a technické prostředky při péči o zahradu nebo zeleň v interiéru* • *upcyklace plastu a textilu, zhotovení jednoduchého výrobku* • *posoudí a navrhne možnosti upcyklace výrobků a materiálů na produkty s přidanou hodnotou* • *technologie na zahradě a při péči o pokojové květiny* • *využívá nářadí, techniku a moderní technologie při péči o zahradu nebo zeleň v interiéru*	***EV** lidské aktivity a problémy životního prostředí*

8.1.2

8.1.2 Vyučovací předmět: ROBOTIKA A POČÍTAČOVÁ GRAFIKA

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Robotika a počítačová grafika

Ročník: 6. – 9. ročník

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Grafická část	
• **rozlišuje mezi grafickými formáty** • **orientuje se v prostředí vybraného grafického programu** • **vytvoří a edituje rastrový obrázek** • **dokáže editovat video**	• základní pojmy počítačové grafiky • grafické formáty • získávání a úprava obrázků z internetu • vlastní grafický návrh, autorská práva • práce s vrstvami • ovládání fotoaparátu, videokamery • střih videa	
	Robotická část	
• **zvládá základní dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí Lego.** • **sestavení funkčního programu** • **zvládá práci s návodem, náčrtem, plánem**	• algoritmy a programy • práce se stavebnicí Lego Education • práce se stavebnicí Lego Mindstorms EV3 • sestavení programu a oživení robota • používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) • používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva)	

8.1.3

8.1.3 Vyučovací předmět: PRAKTICKÁ ANGLIČTINA

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Praktická angličtina

Ročník: 6. a 7.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
	Slovní zásoba / Tematické okruhy	
• **CJ-9-2-01** **zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích** • **CJ-9-2-02** **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech** • **CJ-9-3-01** **vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech** • **CJ-9-3-02** **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace**	• At the shop and in the restaurant – buying things • In the hotel- asking services • Health problems and feelings • Personal identification, describing people, questionnaire • Orientation in the town, asking the way • Making a phone call • Writing an email- standard expressions • My life experience and hobbies • Explaining and solving a problem • Music that I like- English in the songs	**OSV** – poznávání lidí, komunikace **VMEGS** – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět **MKV** – kulturní diference, multikulturalita **MDV** – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

8.1.4 Vyučovací předmět: SPORTOVNÍ HRY

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Sportovní hry

Ročník: 6. – 9. ročník

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
• **TV-9-1-01** **aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem** • **TV-9-1-03** **samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly** • **TV-9-2-01** **zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech** • **TV-9-3-03** **dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji**	• sportovní hry: kopaná, košíková, vybíjená, florbal, ultimate freesbee, ringo, stolní tenis, hokejbal, badminton, nohejbal, pálkovaná, kinball, přehazovaná, stolní tenis, badminton, nohejbal, odbíjená • úpolové hry • netradiční pohybové hry • školní sportovní soutěže	**OSV** rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kooperace a kompetice

8.1.5 Vyučovací předmět: MATEMATIKA +

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Matematika +

Ročník: 8. a 9.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
• **M-9-1-01** **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu** • **M-9-2-01** **vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data** • **M-9-2-01** • **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním** • **M-9-4-01** **užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací** • **M-9-4-01** **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku**	• přirozená čísla • desetinná čísla • zlomky • mocniny a odmocniny • závislosti a data – nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky • výrazy • rovnice • logické a netradiční číselné a geometrické úlohy • číselné a logické řady • slovní úlohy: finanční gramotnost, matematická gramotnost • konstrukční úlohy	**OSV** seberegulace a sebeorganizace **OSV** řešení problémů a rozhodovací dovednosti

8.1.6 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK +

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: Český jazyk+

Ročník: 8. a 9.

Očekávané výstupy	*Učivo*	*Průřezová témata*
• **ČJL-9-1-09** **uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování** • **ČJL-9-2-02** **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech** • **ČJL-9-2-04** **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci** • **ČJL-9-2-06** **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí**	• porozumění uměleckému a neuměleckému textu • práce s definicí • textová návaznost • slohové útvary • pravopis • slovní druhy, tvary slov, mluvnické kategorie • význam slov, významové vztahy, spisovný a nespisovný jazyk, ustálená slovní spojení, citově zabarvená slova • tvoření slov • věta jednoduchá a souvětí • větné členy, vedlejší věty, významové poměry • literatura (žánry) • tvůrčí psaní	

• **ČJL-9-2-07** **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí** • **ČJL-9-2-08** **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití** • **ČJL-9-3-06** **rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele**		

V hodinách bude i prostor pro procvičování jevů, úloh dle individuálních potřeb a zájmu žáků.